Aleksandra Papin Usługi Środowiskowe i Inwentaryzacje Przyrodnicze
NIP: 9542344812 REGON: 389781409
tel. 795 127 970
email: aksandra79@gmail.com

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej cztery obszary w rejonach ulic: Bolesława Śmiałego, Trzech Krzyży, Patriotów i Dębowej (MPZP 54-65)

AUTOR

mgr Aleksandra Papin

SIERPIEŃ, 2026 ROK
AKTUALIZACJA PAŹDZIERNIK, 2026 ROK

Spis treści

1. WSTĘP 3
1.1 Przedmiot opracowania, podstawa formalno-prawna 3
1.2 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy wraz ze wskazaniem napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy 3

2. CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE 6
2.1 Zakres przestrzenny prognozy 6
2.2 Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 15
2.3 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami 19
2.4 Przewidywane metody analizy skutków ustaleń projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania 26

3. OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA 27
3.1 Uwarunkowania środowiskowe terenów objętych projektem mpzp 27
3.2 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem 45
3.3 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu 49
3.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody 49
3.5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu 51

4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE 54
4.1. Oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska 54
4.2 Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne 62
4.3. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz integralność tych obszarów 65
4.4 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko 65

5. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZMINIMALIZOWANIE WPŁYWU NA ŚRODOWISKO 66
5.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru 66
5.2 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy 68

6. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 70

Załączniki do prognozy:

Załącznik nr 1 Ustalenia projektu mpzp na tle uwarunkowań środowiskowych, ze wskazaniem najważniejszych powiązań przestrzenno-funkcjonalnych oraz środowiskowych

Załącznik nr 2 Oświadczenie autora prognozy

1. WSTĘP

1.1 Przedmiot opracowania, podstawa formalno-prawna

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika, obejmującej cztery obszary w rejonach ulic: Bolesława Śmiałego, Trzech Krzyży, Patriotów i Dębowej (MPZP 54-65).

Zakresem prognozy objęte są cztery odrębne obszary położone w różnych częściach miasta Rybnika, w dzielnicach Niedobczyce (**Obszar nr 1**), Radziejów (**Obszar nr 2**) oraz Boguszowice-Osiedle (**Obszar nr 3**) i Kłokocin (**Obszar nr 4**).
Łączna powierzchnia wydzielonych obszarów objętych ustaleniami mpzp zajmuje około 31,5 ha.

Potrzeba opracowania prognozy do projektu mpzp wynika z art. 46 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1.] oraz z Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2.].

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1.], dotyczące warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu.

Niniejsze opracowanie uwzględnia również uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie:

- → z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 5 czerwca 2018 r. (znak pisma: WOOŚ.411.95.2018.PB);
- → z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku w piśmie z dnia 24 maja 2018 r. (znak pisma: ONS-ZNS.522.15.2018).

Niniejsza prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Rybniku.

Prognoza wraz z projektem planu podlegać będzie opiniowaniu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.2 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy wraz ze wskazaniem napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1.] dokonuje się oceny wpływu ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska oraz uwzględnia zależności pomiędzy jego poszczególnymi elementami. Ocenę wpływu ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska, w tym również zdrowie ludzi, dokonano z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, wskazując skutki zarówno pozytywne jak i negatywne wynikające bezpośrednio jak i pośrednio z realizacji zapisów analizowanego dokumentu.

Podstawą informacyjną, źródłowymi materiałami tekstowymi i graficznymi dla sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko był przede wszystkim projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp 54-65) oraz pozyskane dane i materiały źródłowe.

Metodyka przyjęta w niniejszym opracowaniu obejmuje w głównej mierze metody opisowe oraz analizę różnych dokumentów planistycznych, przepisów prawnych oraz materiałów źródłowych, w tym literaturowych. Punktem wyjścia dla określenia wpływu realizacji zapisów projektu mpzp na poszczególne elementy środowiska było rozpoznanie stanu jego zasobów biotycznych i abiotycznych na podstawie dostępnych materiałów oraz inwentaryzacji terenowej.

Niniejsza prognoza wpływu ustaleń projektu mpzp na środowisko składa się z części opisowej zawierającej oceny prognostyczne, wskazując jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być brane pod uwagę w przypadku zmian zagospodarowania. W ramach prognozy sporządzono również odpowiedni załącznik graficzny przedstawiający ustalenia projektu mpzp na tle obecnego zagospodarowania, aktualnych uwarunkowań środowiskowych wraz z przedstawieniem najważniejszych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, ekologicznych oraz ewentualnych barier mogących mieć wpływ na sposób zainwestowania.

Podczas opracowania niniejszej prognozy nie napotkano na trudności uniemożliwiających bądź utrudniających określenie prognozowanego wpływu ustaleń projektu mpzp na środowisko.

Przy opracowywaniu niniejszej dokumentacji wykorzystano niżej wymienione akty prawne:

- [1.] Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 670),
- [2.] Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2026 r., poz. 538),
- [3.] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2025 roku, poz. 647 z późniejszymi zmianami),
- [4.] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2023 roku, poz. 1587 z późniejszymi zmianami),
- [5.] Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity w Dz. U. z 2025 roku poz. 733),
- [6.] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2026 roku, poz. 13 z późniejszymi zmianami),
- [7.] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (tekst jednolity w Dz. U. z 2025 roku, poz. 960 z późniejszymi zmianami),
- [8.] Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku poz. 757 z późniejszymi zmianami),
- [9.] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2026 roku, poz. 524 z późniejszymi zmianami),
- [10.] Ustawa z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. 2024 poz. 1292 z późniejszymi zmianami),
- [11.] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2026 roku, poz. 69),
- [12.] Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 roku, poz. 774 z późniejszymi zmianami),
- [13.] Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 663),
- [14.] Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 82),
- [15] Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity Dz. U. 2020 poz. 2187),
- [16] Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. 2024 poz. 1151 z późniejszymi zmianami)
- [17.] Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (tekst jednolity z 2026 r. poz. 562)

wraz z odpowiednimi rozporządzeniami wykonawczymi do ww. ustaw.

oraz

- [18.] Uchwała Nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r. w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

W trakcie prac nad niniejszą prognozą wykorzystano min. następujące dane literaturowe:
- Kleczkowski, Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce, wymagających szczególnej ochrony, w skali 1:500 000,
- Kondracki J. Geografia regionalna Polski; J. 2002 rok,
- Ostaszewska K. Geografia krajobrazu; 2002 rok,
- Ostoje przyrody w Polsce, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 1999 rok,
- Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko, Komisja Europejska, 2013 rok,
- Poradnik weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat i adaptacji do zmian klimatu w okresie programowania UE 2021-2027, stanowiący aktualizację „Poradnika przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe", wydanego przez Ministerstwo Środowiska w 2017 roku,
- Program ochrony środowiska dla miasta Rybnika na lata 2025 – 2028, z uwzględnieniem perspektywy do roku 2032, Rybnik 2025 rok,
- Raport o stanie miasta Rybnika za 2025 rok,
- Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M., Regionalna geografia fizyczna Polski, Poznań, 2021, wydane na zlecenie GDOŚ,
- Richling A, Ostaszewska K. Geografia fizyczna Polski; 2005 rok,
- Sadowski M. (red). Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013 rok,
- Szponar A. Fizjografia urbanistyczna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003;
- opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Rybnika, 2014;
- aktualizacja waloryzacji przyrodniczej miasta Rybnika, Vanellus Eco, Rybnik, 2017;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika,

oraz inne dostępne źródła danych (m.in):
- mapy topograficzne i ortofotomapy,
- mapa hydrogeologiczna Polski,
- mapa geologiczna Polski,
- mapy glebowe Polski,
- dane dotyczące korytarzy ekologicznych ze strony internetowej Pracowni na Rzecz Wszelkich Istot (http://mapa.korytarze.pl/) – mapa korytarzy wykonana została na zlecenie Ministerstwa Środowiska przez Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. jako „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce". Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 – mapa z 2005 roku i jej aktualizacja z 2012 roku,
- dane dostępne na stronie internetowej Urzędu Miasta Rybnika,
- informacje Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach,
- rejestr form ochrony przyrody prowadzony przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska,
- rejestr zabytków prowadzony przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach,
- dane Państwowej Służby Hydrogeologicznej, dane Państwowego Instytutu Geologicznego,
- dane z bazy MIDAS,
- dane Banku Danych o Lasach,
- dane Państwowego Gospodarstwa Wodnego Polskie Wody RZGW,
- audyt krajobrazowy województwa śląskiego,
- inne dane i materiały ogólnodostępne oraz będące w posiadaniu autorów dokumentacji,
- wizje terenowe.

2. CEL, ZAKRES I STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI INFORMACJI ZAWARTYCH W PROGNOZIE

Celem prognozy jest analiza prognozowanych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego część obszaru miasta Rybnika, ocena zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, w tym identyfikacja zagrożeń i potencjalnych konfliktów przyrodniczych oraz społeczno-przestrzennych mogących wynikać ze zmian przeznaczenia poszczególnych terenów w stosunku do obecnie obowiązujących ustaleń planistycznych.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały mpzp (tekst) wraz z rysunkami, stanowiącymi załączniki graficzne do uchwały.

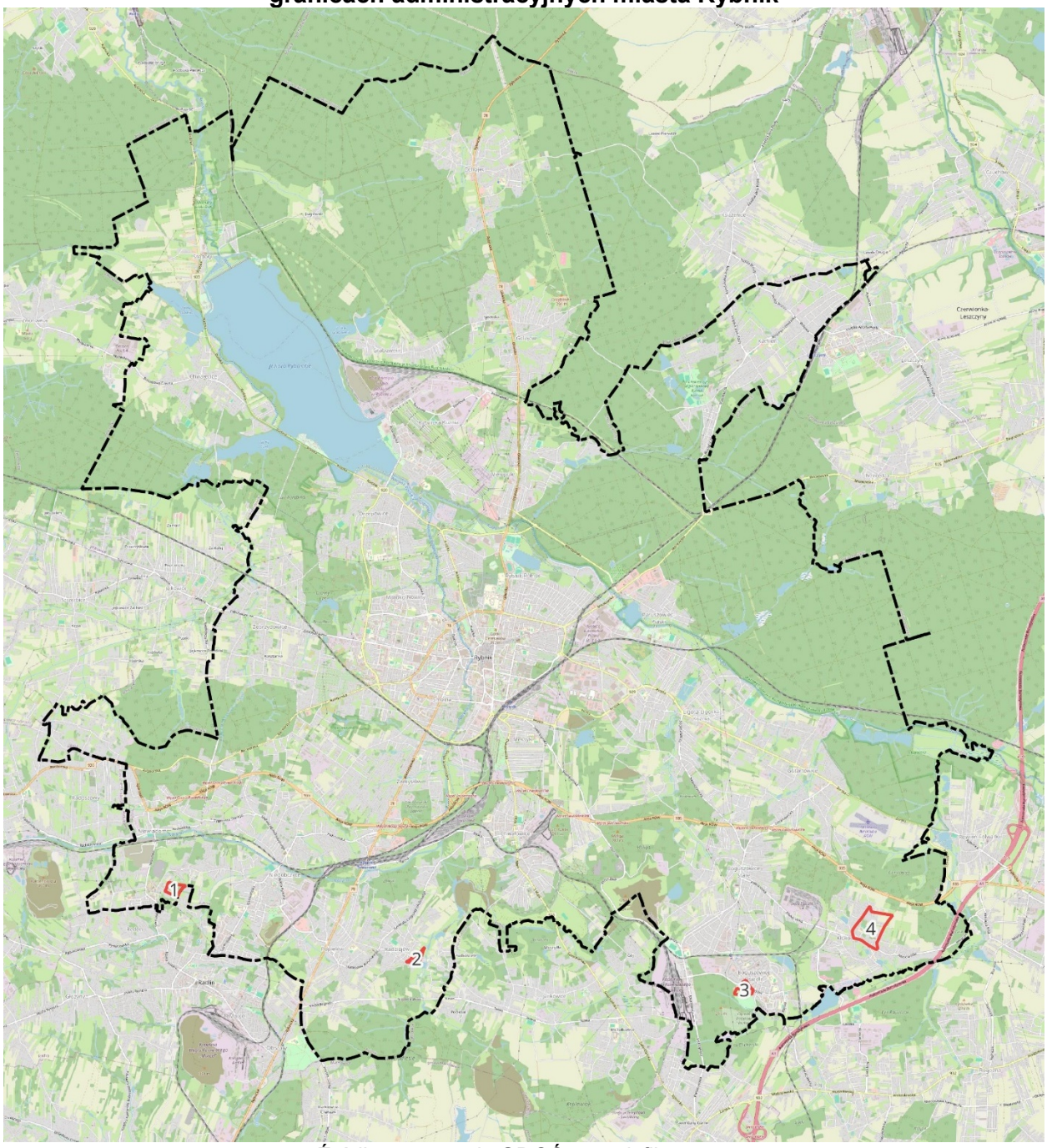
W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań środowiskowych obszaru. Ocenia się również określone w projekcie mpzp kierunki zagospodarowania, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody, ochrony bioróżnorodności. prognozie uwzględnia się również możliwość rozwiązań eliminujących lub minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko.

Ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia poszczególnych terenów ma charakter prognozy, przedstawiającej prawdopodobne skutki realizacji ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury i krajobraz.

2.1 Zakres przestrzenny prognozy

Projekt mpzp dotyczy czterech odrębnych obszarów usytuowanych w południowej części miasta Rybnik, w dzielnicach Niedobczyce, Radziejów oraz Boguszowice-Osiedle i Kłokocin, co obrazuje poniższa mapa

Mapa 1 Lokalizacja poszczególnych obszarów objętych ustaleniami mpzp w granicach administracyjnych miasta Rybnik

Źródło: geoserwis GDOŚ, zmodyfikowane

Obszar nr 1 położony jest w południowo-zachodniej części miasta, bezpośrednio przy jego granicach administracyjnych, w rejonie ulicy Bolesława Śmiałego, która wyznacza granicę zachodnią i południową omawianego obszaru. Teren jest częściowo zabudowany (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca w przydomowych ogrodach), część niezabudowaną zajmują w większości tereny zadrzewione. Niewielką część terenu stanowią tereny otwarte. Powierzchnia tego obszaru wynosi ok. 4,1060 ha.

Obszar nr 1 w rejonie ulicy Bolesława Śmiałego, dzielnica Niedobczyce

Obszar nr 1 – istniejące zagospodarowanie

Istniejąca zabudowa mieszkaniowa w przydomowych ogrodach w rejonie ul. Bolesława Śmiałego

Widok na drogę prowadzącą w głąb terenu, gdzie znajdują się tereny zadrzewione

Źródło: wizja w terenie

Obszar nr 2 znajduje się przy ul. Trzech Krzyży, która wyznacza jego południową granicę. Fragment wschodniej granicy wyznacza droga dojazdowa. Wzdłuż wschodniej granicy przebiega niewielki rów. Znaczną część obszaru zajmuje zbiornik wodny o charakterze hodowlanym (jest zarybiany i użytkowany). Pozostałą część terenu zajmuje dom przyjęć oraz pojedyncze prywatne posesje z zabudową mieszkaniową wolnostojącą w przydomowych ogrodach.
Powierzchnia tego obszaru wynosi ok. 1,8532 ha.

Obszar nr 2 w rejonie ulicy Trzech Krzyży, dzielnica Radziejów

Obszar nr 2 – istniejące zagospodarowanie

Istniejąca zabudowa mieszkaniowa przy ul. Trzech Krzyży

Część terenu w rejonie ul. Trzech Krzyży zajmują utwardzone place

Znaczną część obszaru zajmuje zbiornik wodny o charakterze hodowlanym. W tle widok na zabudowę usługową w obszarze (dom przyjęć)

Tereny zieleni nieurządzonej, łąki i zadrzewienia w otoczeniu zbiornika wodnego w Obszarze nr 2

Źródło: wizja w terenie

Obszar nr 3 usytuowany jest w rejonie ul. Patriotów, wyznaczającej północną granicę obszaru. Teren znajduje się w obrębie zabudowy blokowej miasta, jest częściowo zabudowany, znajduje się tutaj zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz obiekty handlowo-usługowe i parkingi. W części niezabudowanej dominują lasy i zadrzewienia o charakterze parku leśnego. Jedynie niewielka część terenu ma charakter otwarty, łąkowy – obecnie zarastający, nieużytkowany. Tereny zadrzewione w południowej części obszaru stanowią fragment Parku Osiedlowego rozciągającego się dalej w kierunku południowym.
Powierzchnia tego obszaru wynosi ok. 3,6725 ha.

Obszar nr 3 w rejonie ul. Patriotów, dzielnica Boguszowice-Osiedle

Obszar nr 3 – istniejące zagospodarowanie

Istniejąca zabudowa usług i handlu oraz zabudowa blokowa w obszarze, w rejonie ul. Patriotów

Fragment terenów leśnych w obszarze – Park Osiedlowy

Teren zarastającej łąki w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej w obszarze

Źródło: wizja w terenie

Obszar nr 4 usytuowany jest w rejonie ulicy Dębowej, która przebiega przez obszar, rozdzielając go na dwie części – część na zachód od ul. Dębowej ma bardziej zabudowany charakter, znajduje się tutaj zabudowa mieszkaniowa oraz szkoła podstawowa i kościół. W tej części fragmenty terenu zajmują zwarte zadrzewienia. Część wschodnia ma bardziej otwarty charakter, oprócz zabudowy mieszkaniowej znajdują się tutaj również pola pozostające w użytkowaniu rolniczym. Obszar ma w większości techniczne oparcie w terenie – granicę zachodnią wyznacza ul. Skośna, granicę południową wyznacza ulica Włościańska a granicę wschodnią wyznacza ul. Żniwna. Powierzchnia tego obszaru wynosi ok. 22,4136 ha.

Obszar nr 4 w rejonie ul. Dębowej, dzielnica Kłokocin

Obszar nr 4 – istniejące zagospodarowanie

Istniejąca zabudowa mieszkaniowa w rejonie ul. Włościańskiej

W Obszarze widoczna jest tendencja do rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

Na fragmencie obszaru uprawione są zboża

Fragmenty tereny pomiędzy zabudową zajmują zbiorowiska łąkowe

Źródło: wizja w terenie

2.2 Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik obejmującego cztery obszary w rejonach ulic: Bolesława Śmiałego, Trzech Krzyży, Patriotów i Dębowej (MPZP 54-65). Projekt mpzp opracowywany został na podstawie Uchwały Nr 731/XLVII/2018 z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika (MPZP 54). Uchwałą objęto dużą część miasta Rybnik, jednak realizacja tego planu została podzielona na etapy obejmujące mniejsze fragmenty miasta.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r. ze zmianami.

Plan obejmuje cztery odrębne obszary położone w południowej części miasta o łącznej powierzchni około 31,5 ha, dla których wyznaczono następujące przeznaczenie terenów:

Obszar nr 1 (obejmujący tereny w rejonie ul. Bolesława Śmiałego):

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- ZL – lasy,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych

Obszar nr 2 (obejmujący tereny w rejonie ul. Trzech Krzyży):

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN-U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych,
- KDL – tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej

Obszar nr 3 (obejmujący tereny w rejonie ul. Patriotów):

- MW-U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- KDZ - tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej

Obszar nr 4 (obejmujący tereny w rejonie ul. Dębowej):

- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN-U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej,
- KDL – tereny dróg publicznych klasy lokalnej,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych

Dla terenów **1/1MN, 1/2MN, 1/3MN, 2/1MN, 4/1MN, 4/2MN, 4/3MN i 4/4MN** wprowadza się następujące ustalenia istotne z punktu widzenia środowiska:

1. nakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie wolnostojącej;
2. zakaz realizacji usług handlu hurtowego, naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów w ramach lokalu użytkowego, o którym mowa w art. 3 pkt 2a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
3. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 45%

Dla terenów **2/1MN-U, 4/1MN-U, 4/2MN-U i 4/3MN-U,** wprowadza się następujące ustalenia:

1. nakaz realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w formie wolnostojącej;

2. zakaz realizacji usług handlu hurtowego, handlu wielkopowierzchniowego, naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów, stacji paliw płynnych;
3. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 45%

Dla terenu **3/1MW-U,** wprowadza się następujące ustalenia:
1. zakaz realizacji zabudowy usług handlu hurtowego, handlu wielkopowierzchniowego, naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów, stacji paliw płynnych;
2. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 40%

Dla terenów **3/1U**, **4/1U, 4/3U** wprowadza się następujące ustalenia:
1. zakaz realizacji usług handlu wielkopowierzchniowego;
2. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 30%

Dla terenu **4/2U** wprowadza się następujące ustalenia:
1. zakaz realizacji usług handlu wielkopowierzchniowego;
2. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 45%

Dla terenów **1/1ZNU, 2/1ZNU, 2/2ZNU, 3/1ZNU, 4/1ZNU, 4/2ZNU, 4/3ZNU i 4/4ZNU** wprowadza się następujące ustalenia:
1. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 90%

Dla terenu **1/1ZL** wprowadza się przeznaczenie podstawowe – las.

Dla terenu **4/1ZP** wprowadza się następujące ustalenia:
1. na terenach zieleni urządzonej dopuszcza się altany i wiaty, oraz urządzenia służące uprawianiu sportu i rekreacji;
2. minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 80%;

Dla terenu **2/1WS** wprowadza się przeznaczenie podstawowe – wody powierzchniowe śródlądowe.

Na terenach dróg publicznych **3/1KDZ i 4/1KDZ, 2/1KDL i 4/1KDL, 4/1KDD i 4/2KDD** ustala się szerokości terenów dróg publicznych w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkami planu. Na terenach dróg wewnętrznych **1/1KDW, 4/1KDW, 4/2KDW, 4/3KDW, 4/4KDW, 4/5KDW, 4/6KDW** i **4/7KDW** ustala się szerokości terenów dróg wewnętrznych w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkami planu.

Projekt planu uwzględnia występowanie Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 Zbiornik Rybnik, granicę obszaru ochronnego LZWP Rybnik, występowanie osuwiska i terenu zagrożonego ruchami masowymi ziemi, występowanie złóż kopalin, obszarów górniczych i terenów górniczych oraz lokalizację **Obszaru nr 4** w granicach powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Gotartowice k/Rybnika.

Projekt planu wprowadza szczegółowe ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji – szczegółowo ujęte w planie.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej projekt planu ustala:
1) ochronę konserwatorską w ramach obszaru stanowiącego dobro kultury współczesnej – zasady ochrony konserwatorskiej zostały ujęte w planie;
2) ochronę konserwatorską oznaczonych graficznie na rysunkach planu obiektów zabytkowych ujętych w gminnej ewidencji zabytków:
   a) kapliczka architektoniczna pw. NMP Niepokalanej przy ul. Skośnej 56 – położonej na terenie o symbolu **4/1MN**,
   b) krzyż kamienny kapliczkowy przy ul. Żniwnej 76 – położony na terenie o symbolu **4/2MN**;
3) zachowanie warunków określonych w przepisach odrębnych tj. ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [10.] przy podejmowaniu działań inwestycyjnych zmierzających do zmiany dotychczasowego zagospodarowania w zasięgu

stanowisk archeologicznych na terenach oznaczonych symbolami: **4/3MN** i **4/1KDD** (obszar AZP 102-44/39/2, rodzaj: osada, okres – nowożytność XVI – XVII w., stanowisko archeologiczne stwierdzone w trakcie „Badań powierzchniowych w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich") oraz na terenie **4/2MN-U** (obszar AZP 102-44/40/3, rodzaj: ślad osadniczy, okres – epoka kamienia, stanowisko archeologiczne stwierdzone w trakcie „Badań powierzchniowych w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich").

Projekt mpzp w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu wprowadza następujące ustalenia:
1) wskazuje się poziom hałasu zgodny z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska:
- dla terenów oznaczonych symbolami: **1/1MN, 1/2MN, 1/3MN, 2/1MN, 4/1MN, 4/2MN, 4/3MN i 4/4MN** jak dla terenów pod zabudowę mieszkaniową;
- dla terenów oznaczonych symbolami **2/1MN-U, 4/1MN-U, 4/2MN-U, 4/3MN-U i 3/1MW-U** jak dla terenów pod zabudowę mieszkaniowo-usługową;

3) nakazuje się zachowanie istniejących cieków wodnych.

W terenach górniczych (TG „Rydułtowy II", TG „Chwałowice 1", TG „Jankowice 1", TG „Jankowice-Wschód") oraz w obszarach górniczych (OG „Rydułtowy II", OG „Chwałowice 1", OG „Jankowice-Wschód") obowiązuje nakaz uwzględniania aktualnych czynników geologiczno-górniczych przy budowie bądź przebudowie obiektów budowlanych.

Na obszarach osuwania się mas ziemnych oraz terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi znajdujących się na Obszarze nr 1, obowiązuje zakaz prowadzenie robót ziemnych mogących wywoływać procesy osuwiskowe oraz nakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych poza osuwisko.

W zakresie zaopatrzenia w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, projekt planu ustala zaopatrzenie w wodę z istniejącej bądź projektowanej sieci wodociągowej, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych.

W zakresie odprowadzania ścieków bytowych projekt planu wprowadza nakaz ich odprowadzenia do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych plan wprowadza nakaz odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z dróg publicznych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się dostawę energii elektrycznej z istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej lub urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

W zakresie zaopatrzenia w gaz ustala się dostawę gazu z istniejącej i projektowanej sieci gazowej.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło:
1) nakazuje się dostawę ciepła poprzez:
   a) lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej z zastrzeżeniem pkt 2, lub
   b) lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub
   c) lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii;
2) w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, dopuszcza się dostawę ciepła w oparciu

o proekologiczne i wysokosprawne indywidualne źródło ciepła, charakteryzujące się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej zakazuje się lokalizowanie mikroinstalacji wytwarzających energię elektryczną, ciepło lub chłód z energii otrzymywanej z biomasy, biogazu lub biogazu rolniczego.

W zakresie gospodarki odpadami:
1) zakaz prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem odpadami, za wyjątkiem zbierania i przetwarzania odpadów wytwarzanych jako element towarzyszący prowadzeniu działalności zgodnej z przeznaczeniem terenu;
2) nakaz lokalizowania miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych, jako osłoniętych od strony dróg publicznych i wewnętrznych.

W zakresie zaopatrzenia w sieć teletechniczną ustala się obsługę telekomunikacyjną z istniejącej i projektowanej sieci telekomunikacyjnej.

Na wszystkich obszarach obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
Obszar nr 1 objęty jest Uchwałą Nr 545/XXXV/2005 Rady Miasta Rybnika z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika (Dz. U. woj. śląskiego Nr 79, poz. 2145) (MPZP 2005). W mpzp z 2005 roku przedmiotowy obszar miał przeznaczenie: ZR – tereny zalesień, MNZ – tereny ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej, ZŁ – tereny zieleni łęgowej i niskiej.

Obszar nr 2 objęty jest Uchwałą Nr 706/XLVI/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów, w obszarze na wschód od ulicy Wodzisławskiej do ulicy Mikołowskiej (Dz. U. woj. śląskiego, poz. 3679) (MPZP 20). W mpzp z 2014 roku przedmiotowy obszar miał przeznaczenie: ZŁ – tereny zieleni łęgowej i niskiej, MZ – tereny ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej, oraz KDL – tereny dróg publicznych klasy lokalnej.

Obszar nr 3 objęty jest Uchwałą Nr 706/XLVI/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów, w obszarze na wschód od ulicy Wodzisławskiej do ulicy Mikołowskiej (Dz. U. woj. śląskiego, poz. 3679) (MPZP 20). W mpzp z 2014 roku przedmiotowy obszar miał przeznaczenie: U – tereny zabudowy usługowej, UP – tereny usług publicznych, MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, ZL – tereny leśne oraz KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej.

Obszar nr 4 objęty jest Uchwałą Nr 706/XLVI/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów, w obszarze na wschód od ulicy Wodzisławskiej do ulicy Mikołowskiej (Dz. U. woj. śląskiego, poz. 3679) (MPZP 20), Uchwałą Nr 493/XXXI/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej sześć terenów w rejonie ulic Dębowej, Nowej, Pod Wałem, Józefa Poniatowskiego, Przemysłowej i Brzezińskiej (MPZP 28) (Dz. U. woj. śląskiego, poz. 1168).
W mpzp z 2014 roku przedmiotowy obszar miał przeznaczenie: MZ – tereny ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej, ZP – teren zieleni urządzonej, ZL – tereny leśne, U – tereny zabudowy usługowej, UP – tereny usług publicznych, R – tereny rolnicze, ZM – tereny ogrodów przydomowych oraz KDX – tereny ciągów pieszo-jezdnych. KDZ - tereny dróg publicznych klasy zbiorczej.
W mpzp z 2017 roku fragment obszaru miał przeznaczenie: MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i KDD - teren dróg publicznych klasy dojazdowej.

W stosunku do obowiązujących mpzp wprowadzono następujące zmiany:
- Na **Obszarze nr 1** zmieniono przeznaczenie części terenu, przez wprowadzenie większej powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, poszerzając w ten sposób tereny zabudowy mieszkaniowej i zmniejszając powierzchnię terenów zielonych

w obowiązującym planie (likwidacja części terenów ZŁ w obowiązującym mpzp). Fragment terenu zieleni nieurządzonej **ZNU** został zachowany jedynie w części północno-wschodniej obszaru.

- Na **Obszarze nr 2** zmieniono przeznaczenie północnej części terenu, przez wyznaczenie terenu wód śródlądowych WS (zamiast terenu zieleni łęgowej i niskiej ZŁ w obowiązującym planie), w niewielkim zakresie poszerzono teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** oraz wyróżniono teren zabudowy usługowej w obrębie **MN-U**.
- Na **Obszarze nr 3** poszerzono tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **MW-U** zmieniając dotychczasowe przeznaczenie części terenu usług U w obowiązującym planie, dodatkowo w sposób czytelny wyznaczono teren usług **U**. Zmieniono również przeznaczenie zachodniej części terenu, która w obowiązującym miejscowym planie miała przeznaczenie pod usługi U. Zmiana przeznaczenia umożliwi zachowanie tego terenu jako terenu zieleni zadrzewionej, o charakterze mało urządzonego parku leśnego jako teren zieleni nieurządzonej **ZNU**.
- Na **Obszarze nr 4** w większości zachowano istniejącą strukturę zagospodarowania przyjętą w obowiązującym mpzp, precyzując jedynie przeznaczenie pod tereny **MN, MN-U** i **U**. Największą i najbardziej zauważalną zmianą jest przeznaczenie całej północno-wschodniej części pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** – wyeliminowano w ten sposób tereny rolnicze wyznaczone w obowiązującym mpzp. Projekt planu w zachowuje większość terenów zieleni wyznaczonych w obowiązującym planie – jako tereny zieleni nieurządzonej **ZNU**.

Sporządzony projekt miejscowego planu po uchwaleniu i wejściu w życie, spowoduje utratę ważności dotychczas obowiązujących planów miejscowych na przedmiotowych terenach miasta.

2.3 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

W odniesieniu do zapisów projektu mpzp, powiązań można się doszukiwać w następujących dokumentach:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP 2030);
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika przyjętego Uchwałą Nr 370/XXIII/2016 Rady Miasta Rybnika z dnia 30 czerwca 2016 r. ze zmianami;
- Audyt krajobrazowy woj. śląskiego, 2025 rok;
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnik, Biuro Rozwoju Regionu Spółka z o.o., Katowice, 2014 r.;

oraz obowiązujące na analizowanych terenach miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Uchwała Nr 545/XXXV/2005 Rady Miasta Rybnika z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika (Dz. U. woj. śląskiego Nr 79, poz. 2145) (MPZP 2005);
- Uchwała Nr 706/XLVI/2014 Rady Miasta Rybnika z dnia 28 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika dla określonych terenów, w obszarze na wschód od ulicy Wodzisławskiej do ulicy Mikołowskiej (Dz. U. woj. śląskiego, poz. 3679) (MPZP 20);
- Uchwała Nr 493/XXXI/2017 Rady Miasta Rybnika z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej sześć terenów w rejonie ulic Dębowej, Nowej, Pod Wałem, Józefa

Poniatowskiego, Przemysłowej i Brzezińskiej (MPZP 28) (Dz. U. woj. śląskiego, poz. 1168);
- Uchwała 1091/LXIII/2023 Rady Miasta Rybnika z dnia 23 marca 2023 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika obejmującej pięć obszarów w rejonie ulic Komunalnej, Błękitnej, Przejazdowej, Chwałowickiej i Prostej (MPZP 54-13) (Dz. U. woj. śląskiego, poz. 2826).

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe w tym Polityka ekologiczna Państwa 2030. Podstawowym celem określonym w dokumencie jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych), przy założeniu, że strategia zrównoważonego rozwoju Polski pozwoli na wdrażanie takiego modelu tego rozwoju, który zapewni na tyle skuteczną regulację i możliwość korzystania ze środowiska, aby rodzaj i skala tego korzystania realizowane przez wszystkich użytkowników nie stwarzały zagrożenia dla jakości i trwałości przyrodniczych zasobów. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej, priorytet będzie miało stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają kojarzyć efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi, a w szczególności m.in.: stosowanie nowoczesnych systemów grzewczych, w tym z wykorzystaniem energii odnawialnej, termomodernizację budynków, modernizację sieci cieplnych i wodociągowych, racjonalizację zużycia wody, segregację odpadów i stosowanie szeregu innych nowoczesnych rozwiązań w infrastrukturze technicznej miast i osiedli, które nie tylko zmniejszy presję tej infrastruktury na środowisko, ale także ograniczy koszty jej eksploatacji. Ważna jest również ochrona krajobrazu przy planowaniu rozmieszczenia poszczególnych funkcji terenu a także zabezpieczenie ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych oraz funkcji ekologicznych poszczególnych obszarów poprzez uwzględnianie warunków ich zachowania w planach zagospodarowania przestrzennego.

Zgodność z Planem Zagospodarowania Przestrzennego województwa śląskiego

Ustalenia projektu mpzp są zgodne z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego przyjętym Uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016r., poz.4619). Plan określa podstawowe uwarunkowania dla rozwoju całego województwa śląskiego w zakresie takich elementów jak: społeczeństwo, gospodarka i środowisko. Plan podkreśla konieczność zachowania ciągłości ekologicznej, ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i krajobrazu oraz wspierania zrównoważonego rozwoju turystyki i rekreacji.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego miasto Rybnik zostało włączone do Aglomeracji Rybnickiej, stanowiącej obszar organizacji usług publicznych o znaczeniu krajowym. Aglomeracja posiada rozwinięty sektor gospodarki, w tym związany z przemysłem wydobywczym. W aglomeracji rozwijany jest sektor nauki. Aglomeracja Rybnicka jest silnie powiązana z obszarem Metropolii Górnośląskiej. Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na wzmacnianie funkcji wielkomiejskich o znaczeniu krajowym i międzynarodowym – zgodnie z potencjałem, zahamowanie nadmiernej migracji ludzi wykształconych i przedsiębiorczych, zmniejszenie poziomu bezrobocia oraz poprawę jakości środowiska.

W odniesieniu do obszarów objętych ustaleniami projektu mpzp znaczenie mają:
- <u>Obszar kształtowania potencjału rozwojowego ze względu na:</u>
  - *Obszar ochrony krajobrazów kulturowych.* Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę zasobów dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnych jak i niematerialnych, mających szczególne znaczenie dla zachowania tożsamości regionu, kształtowania turystycznej i gospodarczej atrakcyjności województwa oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Dla obszaru przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego:
    - utrzymanie aktualnego użytkowania na terenach o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej

gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej;
- wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków;
- zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych;
- planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących;
- wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony i planów zadań ochronnych.

- *Obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych*. Dla terenów tych ustala się następujące zasady zagospodarowania:
  - dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych;
  - ochrona zasobów wód poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami oraz likwidowanie istniejących źródeł zanieczyszczeń wynikających z intensywnego użytkowania rolniczego, działalności przemysłowej (w tym zrzutów słonych wód dołowych z kopalń);
  - koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania;
  - zachowanie mozaiki powierzchni nieprzepuszczalnych z terenami biologicznie czynnymi (parki, ogrody, trawniki) na terenach zurbanizowanych;
  - utrzymanie i zwiększanie retencyjności w zlewniach poprzez: ochronę obszarów mokradłowych oraz dolin cieków rzecznych, renaturalizacje rzek i potoków;
  - zagospodarowanie niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych w pierwszym rzędzie w obrębie posesji, a następnie w obrębie zlewni obejmującej obszar zurbanizowany;
  - ograniczanie lokalizacji działalności wodochłonnej na obszarach deficytów wody służącej do zaopatrzenia ludzi w wodę do spożycia;
  - lokowanie elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

- *Obszar udokumentowanych złóż kopalin.* Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę terenów złóż umożliwiającą ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska. Dla obszarów tych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:
  - zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka;
  - wydobycie kopaliny z konkretnych złóż musi być warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych, obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa;

- redukcja konfliktów przestrzennych oraz minimalizacja skutków oddziaływań górnictwa, a także zagrożeń związanych z płytką eksploatacją górniczą, w szczególności na zabudowę mieszkaniową, na terenach i obszarach górniczych;
- rekultywacja terenów poprzemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo.

Plan 2020+ ustala zasady zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych, będące regułami wdrażania polityki przestrzennej województwa w odniesieniu do specyfiki poszczególnych obszarów oraz przyjętych w Planie celów rozwoju i zasad polityki przestrzennej województwa.

Zasady gospodarowania przestrzenią:
- przestrzenią trzeba gospodarować oszczędnie;
- kompozycje przestrzenne i systemy techniczne mają być trwałe;
- nie wolno dopuszczać do wyłączania jakichkolwiek terenów z użytkowania; użytkowanie tymczasowe jest lepsze niż pozostawienie terenu samemu sobie;
- otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono -niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną;
- wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (poprzemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone;
- wszystkie systemy (transportowy i przesyłowy, przyrodniczy, mieszkaniowy i aktywności gospodarczej) mają być ciągłe przestrzennie i w sposób uporządkowany się przenikać;
- strefa mieszkaniowa i strefa aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a wielkość strefy musi być rezultatem kompromisu między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni;
- struktury właściwe dla docelowego użytkowania terenu (miasta, strefy aktywności gospodarczej) trzeba wprowadzać od początku, w miarę rozwoju zabudowy;
- granice jednostek przestrzennych mają być czytelne tak, aby równocześnie spełnione mogły być wymogi indywidualnej tożsamości i ponadlokalnej spójności;
- decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni.

Dla miejskich obszarów funkcjonalnych przyjmuje się m.in. następujące zasady zagospodarowania:
- ochrona historycznych układów urbanistycznych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego podkreślających tożsamość miast;
- zapewnienie wielofunkcyjności osiedli i dostępności do usług podstawowych;
- koncentracja struktur przestrzennych w oparciu o istniejące układy osadnicze (idea zwartych miast);
- ochrona krajobrazów otwartych (ograniczanie suburbanizacji);
- ograniczanie zawłaszczania terenów typu greenfield i wykorzystanie terenów typu brownfield przy lokalizacji inwestycji;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji;
- wyposażenie przestrzeni publicznych w infrastrukturę z uwzględnieniem ograniczeń i potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami, w tym utrudniającymi poruszanie się w przestrzeni lub jej percepcję, osób starszych oraz osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi;
- ograniczanie zjawiska „zawłaszczania" przestrzeni publicznych dotyczącego realizacji inwestycji komercyjnych i prywatnych w obszarach tradycyjnie użytkowanych jako przestrzenie publiczne;
- zapewnianie powiązań przyrodniczych terenów zieleni miejskiej (parki, skwery, zieleńce, ogródki jordanowskie, doliny cieków itp.) z lasami i terenami otwartymi na ich obrzeżach;
- zapewnianie kanałów przewietrzania przeciwdziałających kumulacji zanieczyszczeń powietrza;

- ograniczanie niskiej emisji i minimalizowanie zapotrzebowania na energię oraz zmniejszanie emisji zanieczyszczeń;
- przeciwdziałanie powstawaniu i zmniejszanie uciążliwości hałasu;
- ograniczanie i uspokajanie ruchu samochodowego w obszarach miejskich, przede wszystkim w centrach miast;
- rozwijanie niskoemisyjnego systemu transportu publicznego;
- wprowadzanie rozwiązań przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo publiczne;
- ochrona terenów zabudowanych przed skutkami oddziaływania górnictwa (w tym związanych z płytką eksploatacją) na terenach i obszarach górniczych;
- wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów gospodarowania odpadami wydobywczymi i zwałowisk odpadów wydobywczych na terenach rolnych lub leśnych;
- wyłączanie z zabudowy oraz przeznaczanie pod użytkowanie leśne lub rolne terenów objętych powierzchniowymi ruchami masowymi gruntu;
- planowanie inwestycji z uwzględnieniem kompensacji w zakresie retencji wód (przeciwdziałanie zmniejszaniu możliwości retencyjnych zlewni).

Projekt analizowanego planu uwzględnia te wskazania i zalecenia wynikające z dokumentu wyższego rzędu.

Zgodność z opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym

Na potrzeby sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań, w 2014 roku sporządzono „*Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe*", przedstawiające analizę środowiska przyrodniczego miasta i powiązań pomiędzy poszczególnymi jego komponentami. Rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego dały podstawę do zdiagnozowania i określenia przyrodniczych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego obszaru miasta.

Ekofizjograficzne uwarunkowania dla zagospodarowania przestrzennego:
Najważniejsze powiązania strukturalno-funkcjonalne kształtowane są przez obszary stanowiące formy ochrony przyrody, kompleksy i wyspy leśne, doliny rzeczne i towarzyszące im układy łąk, pól i szuwarów oraz zbiorniki wodne.
Na terenie Rybnika zwarte kompleksy leśne występują przede wszystkim w północno-wschodniej i północnej części miasta i objęte są one ochroną jako PK Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Lasy te stanowią elementy regionalnej sieci korytarzy ekologicznych, w części jako obszary rdzeniowe dla ssaków drapieżnych i dużych ssaków kopytnych, a w części – jako korytarz regionalny łączący Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie z Lasami Rudzkimi.
Enklawy leśne położone poza zwartym kompleksem w północnej i północno-wschodniej części miasta nie posiadają tak dużej powierzchni. Poza fragmentacją i utratą powierzchni, ograniczeniu uległa ich łączność z innymi cennymi przyrodniczo obszarami.
Lasy powinny w pierwszej kolejności pełnić funkcję przyrodniczą, a gospodarka leśna powinna być realizowana z uwzględnieniem tej właśnie roli, zgodnie z modelem wielofunkcyjnym.
Uzupełnienie dla lasów jako terenów o wyraźnej predyspozycji przyrodniczej w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta stanowią istniejące formy ochrony przyrody oraz inne obszary cenne przyrodniczo.
Innym ważnym elementem zasługującym na szczególne uwzględnienie przy planowaniu struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta są doliny rzeczne. W Rybniku przeważająca większość cieków uległa w różnym stopniu antropogenicznym przekształceniom, jednocześnie jednak większe lub mniejsze fragmenty w dalszym ciągu umożliwiają bytowanie i przemieszczanie się (przynajmniej w skali lokalnej) organizmów, stanowiąc lokalne centra różnorodności biologicznej. O ile to możliwe należy poprawiać lub przywracać im drożność ekologiczną. Należy tak kształtować strukturę miasta, aby możliwe było pełnienie przez doliny rzeczne funkcji korytarzowych (zwłaszcza ponadlokalnych). Powinno to współgrać z funkcją retencyjną (retencja dolinowa), co jest szczególnie istotne w świetle problemu zagrożenia powodziowego i racjonalizacji gospodarowania wodami. Niepożądana jest dalsza zabudowa dolin lub nadmierna koncentracja w ich obrębie aktywności rekreacyjnej.

Do typów siedlisk istotnych w kształtowaniu systemu przyrodniczego miasta zaliczają się również obszary użytkowane rolniczo (pola uprawne, łąki i pastwiska), zwłaszcza tworzące mozaikowate kompleksy z lasami, zadrzewieniami, zaroślami, szuwarami, murawami lub zbiornikami wodnymi. Układy te spajają system przyrodniczy miasta, zapewniając nierzadko jego drożność i wnosząc znaczne bogactwo gatunkowe, w szczególności przy uwzględnieniu funkcjonujących stref ekotonalnych.
Dla kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta ważne są także, dość liczne w Rybniku, powierzchniowe zbiorniki wodne pochodzenia antropogenicznego. Istotna jest ich rola retencyjna, krajobrazowa, rekreacyjno-wypoczynkowa i przyrodnicza. Biologiczna wartość zbiorników wodnych polega na zwiększeniu bioróżnorodności obszaru dzięki zapewnieniu możliwości rozwoju siedlisk hydrogenicznych oraz tworzeniu warunków do bytowania różnych grup organizmów, w tym chronionych i cennych, jak płazy czy ptaki wodno-błotne. Ważne jest utrzymywanie istniejących w mieście akwenów wodnych oraz kształtowanie ich otoczenia w sposób zapewniające ochronę ich walorów, zwłaszcza przyrodniczych i krajobrazowych.
Ważnym elementem uzupełniającym system przyrodniczy miasta są tereny zieleni urządzonej: parki, zieleńce, skwery, ogrody działkowe, cmentarze, zieleń osiedlowa, obiekty sportowo-rekreacyjne oraz zieleń towarzysząca ulicom i placom. Tereny te umożliwiają bytowanie i przemieszczania się organizmów na terenach zurbanizowanych, pełnią ważną rolę krajobrazową i odgrywają istotną rolę w kształtowaniu warunków życia mieszkańców.

<u>Ograniczenia dla rozwoju nowych funkcji w granicach miasta Rybnik:</u>

- ograniczenia prawne w zagospodarowaniu terenów miasta wynikają z przepisów dotyczących obszarów chronionych - fragment miasta znajduje się w granicach PK Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich, który został powołany Rozporządzeniem Nr 181/93 Woj. Katowickiego z 23 listopada 1993 r. w sprawie utworzenia parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich" (Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 15, poz. 130), zmieniony Rozporządzeniem Nr 37/2000 Woj. Śląskiego z 28 września 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego nr 35, poz. 548 z dnia 6 października 2000 r.) – wszystkie obszary objęte projektem planu znajdują się całkowicie poza granicami PK CKKRW i jego otuliny;
- ograniczenia wynikające z istniejących zagrożeń naturalnych - w granicach miasta występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują ograniczenia rozwoju zabudowy i konieczność zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej – wszystkie obszary objęte ustaleniami projektu mpzp znajdują się poza strefą zagrożenia powodziowego;
- ograniczenia wynikające z występowania złóż kopalin, terenów górniczych i obszarów górniczych – część obszarów objętych ustaleniami projektu mpzp znajduje się w granicach udokumentowanych złóż surowców mineralnych oraz w granicach ustanowionych obszarów górniczych i terenów górniczych, w obrębie których możliwe jest pojawienie się wpływów dokonanej eksploatacji górniczej;
- ograniczenia wynikające z występowania gleb chronionych - gleby zaliczane do wysokich klas bonitacyjnych (III klasa bonitacyjna), podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [14] zajmują bardzo niewielki odsetek w skali miasta (około 2,5%), jednak grunty te znajdujące się w granicach administracyjnych miasta nie podlegają ochronie przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze;
- ograniczenia wynikające z występowania gruntów leśnych - grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych [14] i w przypadku zmiany zagospodarowania i lokalizacji inwestycji na tych terenach należy uzyskać zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
- ograniczenia wynikające z niekorzystnych warunków budowlanych - niekorzystne warunki posadowienia budynków występują fragmentami w różnych częściach miasta, w rejonach gdzie występują grunty słabonośne, grunty organiczne i zawodnione. Na ograniczenia zabudowy wpływa wysoki poziom wód gruntowych, gdzie poziom zwierciadła wody gruntowej jest położony płytko pod powierzchnią (mniej niż 2 metry). Niekorzystne warunki posadowienia budynków dotyczą przede wszystkim terenów dolin cieków a miejscami

również w obrębie występujących obszarów zapadliskowych i zagrożonych ruchami masowymi gruntu. Ponadto znaczna część obszaru miasta znajduje się w zasięgu oddziaływania eksploatacji górniczej, gdzie prognozowane są odkształcenia terenu.

Wszystkie te uwarunkowania dotyczące kształtowania struktury przestrzennej miasta z powiązaniem z elementami przyrodniczymi i ograniczeniami omawiany projekt mpzp uwzględnia.

Zapisy projektu planu uwzględniają wytyczne zawarte w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030", umożliwiają właściwe i zrównoważone wyznaczenie kierunków zagospodarowania dla poszczególnych terenów miasta, z uwzględnieniem prognozowanych zmian klimatycznych w odniesieniu do sektorów i obszarów najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu.

Zapisy projektu planu uwzględniają ochronę poszczególnych komponentów środowiska, dając możliwość zachowania obecnych funkcji na części terenów oraz umożliwiając dalszy rozwój i zabudowę poszczególnych terenów, jako wypełnienie wolnych luk budowlanych, dogęszczenie istniejącej zabudowy z poszanowaniem wartości lokalnego środowiska, bez wprowadzania zagrożeń zarówno dla środowiska jak i mieszkających w nim ludzi, nie stanowiące również zagrożenia dla przedmiotów ochrony i walorów przyrodniczo-krajobrazowych PK CKKRW.

Odniesienie do Audytu krajobrazowego województwa śląskiego
Dla województwa śląskiego sporządzony został Audyt krajobrazowy województwa śląskiego, zatwierdzony 23 czerwca 2025 roku na mocy Uchwały Nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego.
Celem audytu krajobrazowego jest identyfikacja krajobrazów oraz wskazanie tych obszarów, które w szczególny sposób wyróżniają się na tle całego województwa. Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości. Szczególną uwagę poświęca się krajobrazom priorytetowym oraz obszarom objętym ochroną prawną. Audyt wskazuje rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania, ochrony obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz krajobrazów priorytetowych.

W granicach obszarów objętych ustaleniami mpzp nie wyznaczono krajobrazów priorytetowych, stref ochrony krajobrazu ani też proponowanych do ochrony obszarów cennych pod kątem krajobrazowym.

Uwzględniając charakter projektu mpzp, który wskazuje zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu przy zachowaniu ładu przestrzennego, nie przewiduje się istotnego zagrożenia dla walorów krajobrazowych w granicach opracowania, ani też pojawienia się czynników mogących negatywnie wpływać na krajobrazy priorytetowe miasta, z których wszystkie zlokalizowane są poza terenami objętymi ustaleniami mpzp.

2.4 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Metodyka niniejszego opracowania wynika z wymogów ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1.]. Zgodnie z ww. ustawą dokonano oceny wpływu ustaleń projektu mpzp na poszczególne komponenty środowiska.

Podstawą informacyjną, źródłowymi materiałami tekstowymi i graficznymi dla sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko był przede wszystkim projekt mpzp. W ramach analizy stanu środowiska korzystano z danych monitoringowych oraz informacji zaczerpniętych ze strony internetowej Miasta Rybnik. Wykorzystano również „*Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe*" sporządzone dla obszaru miasta.
Metodyka sporządzenia prognozy obejmowała analizę dokumentów planistycznych, przepisów prawnych, materiałów kartograficznych oraz wizje lokalne terenu, pozwalające ocenić stan środowiska przyrodniczego, widoczne tendencje zmian w zagospodarowaniu terenu oraz potencjalne zagrożenia jakie mogą wynikać z przyjęcia poszczególnych zapisów projektu planu.

Najważniejszym etapem opracowania była analiza potencjalnego oddziaływania ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, społecznego i kulturowego. Końcowym etapem prac było sformułowanie wniosków oraz wskazanie działań, które mogą w znacznym stopniu zminimalizować oddziaływania wynikające z planowanych przeznaczeń terenów w granicach miasta Rybnik.

Informacje zawarte w prognozie zostały przedstawione stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metody oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie mpzp.

Do niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko sporządzono część kartograficzną w postaci Załączników.

2.4 Przewidywane metody analizy skutków ustaleń projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń mpzp będzie prowadzony przez Radę Miasta Rybnik na bieżąco. Obowiązek wykonywania analiz wynika z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2] – w celu oceny aktualności planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Ocenę aktualności planów sporządza się co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień planu. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Tak więc monitoring skutków realizacji planu prowadzony będzie w ramach systemowego monitoringu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz w oparciu o Państwowy Monitoring Środowiska, którego zasady funkcjonowania określone są w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska [3]. Analizę skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu powinno się przeprowadzać metodą bezpośrednich obserwacji i pomiarów tych komponentów środowiska, na które ustalenia projektu planu mają największy / mierzalny wpływ.
Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być dane zawarte w bazach statystycznych GUS lub dane gromadzone przez urzędy administracji wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, pozwolenia).

Przewidziane w projekcie planu kierunki zagospodarowania przy zachowaniu wszystkich nakazów i zakazów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza, pól elektromagnetycznych, itp. nie stanowią zagrożeń dla środowiska i ludzi i nie wymagają zwiększenia zakresu monitoringu środowiska. Podlegać one będą bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska oraz organów administracji.

3. OCENA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

3.1 Uwarunkowania środowiskowe terenów objętych projektem mpzp

Zasoby środowiska na terenach objętych projektem mpzp opisano odnosząc się do poszczególnych obszarów i ich bezpośredniego otoczenia. Informacje poniżej przedstawione oparto na informacjach ogólnodostępnych, danych udostępnionych przez Urząd Miasta, korzystano z serwisów mapowych, analizowano również dane zawarte w aktualizacji waloryzacji przyrodniczej miasta. Opis środowiska uzupełniono o informacje zebrane podczas wizji w terenie.

Morfologia, rzeźba terenu

Zgodnie z zaktualizowanym podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego, wszystkie obszary objęte ustaleniami projektu mpzp w granicach miasta Rybnik znajdują się w granicach mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15), stanowiącego część Wyżyny Śląskiej.

W rzeźbie omawianych terenów dominują elementy rzeźby antropogenicznej, związanej z rozwojem zabudowy miasta, terenów komunikacyjnych. Miejscami pojawiają się dość znaczne deniwelacje terenowe, rzeźba ma charakter urozmaicony.

Obszar nr 1 jest zróżnicowany wysokościowo, rzędne terenu wynoszą od ok. 257 m n.p.m w części północno-wschodniej do ok. 290 m n.p.m. w części południowo-zachodniej. Rzeźba na części terenu ma charakter antropogeniczny, związany z zabudową terenu i prowadzonymi działalnościami, natomiast w części niezabudowanej, obszar ma charakter zadrzewiony, gdzie rzeźba ma bardziej naturalny charakter, w tej części obszaru znajduje się niewielkie czynne osuwisko oraz obszar zagrożony ruchami masowymi.

Obszar nr 2 charakteryzuje się rzeźbą terenu częściowo przekształconą na skutek wprowadzenia zabudowy. Rzędne terenu wynoszą ok. 237 m n.p.m. w części północnej do 248 m n.p.m w części południowo-zachodniej. Znaczną powierzchnię obszaru zajmuje zbiornik wodny.

Obszar nr 3 posiada rzędne terenu od ok. 266 m n.p.m. w części południowo-zachodniej do ok. 277 m n.p.m. na pozostałym obszarze. Obszar charakteryzuje się rzeźbą częściowo przekształconą na skutek wprowadzenia zabudowy, południowa część terenu ma charakter zadrzewiony, charakteryzujący się bardziej naturalną rzeźbą terenu, gdzie występują różnice wysokościowe i deniwelacje terenu.

Obszar nr 4 na tle pozostałych terenów jest stosunkowo mało zróżnicowany pod względem wysokościowym, w części południowej rzędne wysokościowe wynoszą około 258 - 260 m n.p.m., na pozostałym obszarze sięgają do 276 m. n.p.m. Naturalna rzeźba została przekształcona na skutek wprowadzenia zabudowy na znacznej na części terenu, widoczne są wyraźne tendencje do rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej.

Budowa geologiczna

Podłoże skalne obszaru Rybnika stanowią utwory karbonu górnego, neogenu i czwartorzędu. Górotwór karboński jest pocięty licznymi uskokami o różnym przebiegu. Utwory karbonu reprezentowane są przez iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny warstw pietrzkowickich, gruszowskich, jaklowieckich i porębskich.

Na znacznej powierzchni miasta występują trzeciorzędowe utwory starszego miocenu w postaci iłów piaszczystych i marglistych, piasków, żwirów i łupków ilastych z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich a także iły i piaski z syderytami, miejscami z węglem brunatnym warstw kędzierzyńskich.

Na utworach neogeńskich zalega pokrywa zróżnicowanych osadów czwartorzędowych. Stanowią je plejstoceńskie gliny, gliny pylaste, gliny piaszczyste, piaski i pyły. Na zboczach dolin i parowów zalegają osady stokowe w postaci glin i glin pylastych, a w dnach dolin – aluwialne osady piaszczyste i holoceńskie mady.

Najstarszymi osadami czwartorzędowymi są plejstoceńskie piaski i żwiry wodnolodowcowe, przykryte zazwyczaj warstwą gliny zwałowej, stanowiącej wierzchnią warstwę skalną przeważającej części wierzchowin w północnej części obszaru Rybnika, gdzie często zalegają płaty piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz pokrywy piasków eolicznych, miejscami uformowane w wydmy. W południowej części miasta osady wodnolodowcowe przykryte są pylastymi glinami lessopodobnymi lub lessami.

Zgodnie z Mapą Geologiczną Polski, budowa geologiczna poszczególnych terenów kształtuje się następująco:

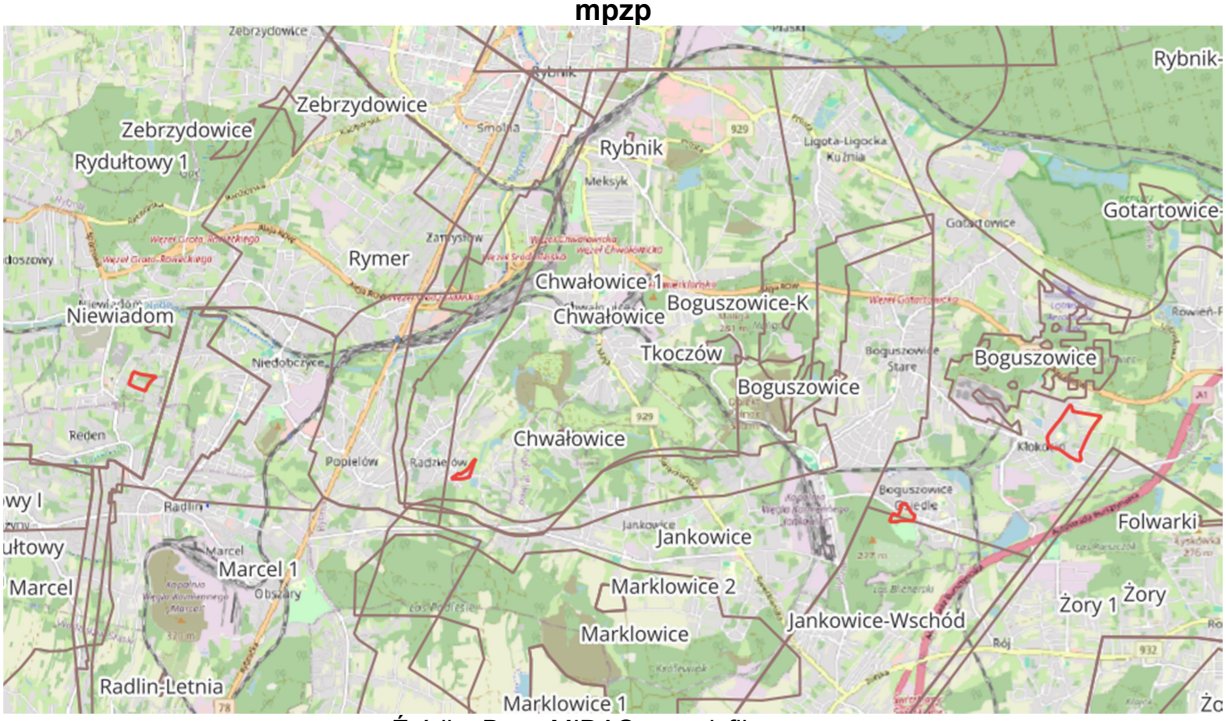
- **Obszar nr 1** – zbudowany jest utworów czwartorzędowych w postaci piasków i żwirów wodnolodowcowych, część zachodnią obszaru budują plejstoceńskie lessy i lessy piaszczyste. Starsze podłoże stanowią utwory karbonu górnego w postaci iłowców, mułowców, łupków węglowych;
- **Obszar nr 2, Obszar nr 3** i **Obszar nr 4** – zbudowane są w całości z plejstoceńskich lessów i lessów piaszczystych, starsze podłoże stanowią utwory karbonu górnego w postaci iłowców, mułowców, łupków węglowych.

Budowa geologiczna poszczególnych terenów objętych projektem mpzp nie powoduje utrudnień w ich zagospodarowaniu.

Surowce mineralne, tereny górnicze i obszary górnicze

Według informacji Państwowego Instytutu Geologicznego, w **Obszarze nr 1**, **Obszarze nr 2** i w **Obszarze nr 3** objętych ustaleniami projektu mpzp znajdują się złoża surowców mineralnych.

Mapa 2 Lokalizacja złóż surowców na obszarach objętych ustaleniami projektu mpzp

Źródło: Baza MIDAS, zmodyfikowane

Tabela 1 Charakterystyka złóż występujących na obszarach objętych ustaleniami projektu mpzp

Obszar nr 1 - w całości	złoże węgla kamiennego „Rydułtowy 1” (nr złoża 18592) – złoże zagospodarowane, podlegające eksploatacji. Złoże zostało utworzone z część złóż „Rydułtowy”, „Rymer” i „Jejkowice”. Dla złoża wyznaczono Obszar górniczy „Rydułtowy II” o statusie aktualnym
Obszar nr 2 – w całości	złoże węgla kamiennego „Chwałowice” (nr złoża 361) – eksploatacja złoża zaniechana (data zakończenia eksploatacji – 2016 rok). złoża węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej „Chwałowice 1” (nr złoża 17956) – złoże zagospodarowane, eksploatowane (początkowy rok bilansowy – 2016 rok)
Obszar nr 3 – częściowo	złoże metanu pokładów węgli „Jankowice-Wschód” (nr złożą 17235) - złoże zagospodarowane, eksploatowane (początkowy rok bilansowy – 2014 rok)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy MIDAS - dane na 2026 rok

Obszar nr 1 znajduje się w granicach OG i TG „Rydułtowy II”, utworzonego dla złoża „Rydułtowy 1”. Możliwe jest więc wystąpienie na tym obszarze wpływów eksploatacji górniczej.

nazwa obszaru górniczego „Rydułtowy II”
numer w rejestrze 1/1/158
data ustanowienia 21/12/2018
data ważności koncesji 31/12/2043
status obszaru górniczego aktualny.

Obszar nr 2 znajduje się w granicach OG i TG „Chwałowice 1”, utworzonego dla złoża „Chwałowice 1”. Możliwe jest więc wystąpienie na tym obszarze wpływów eksploatacji górniczej.

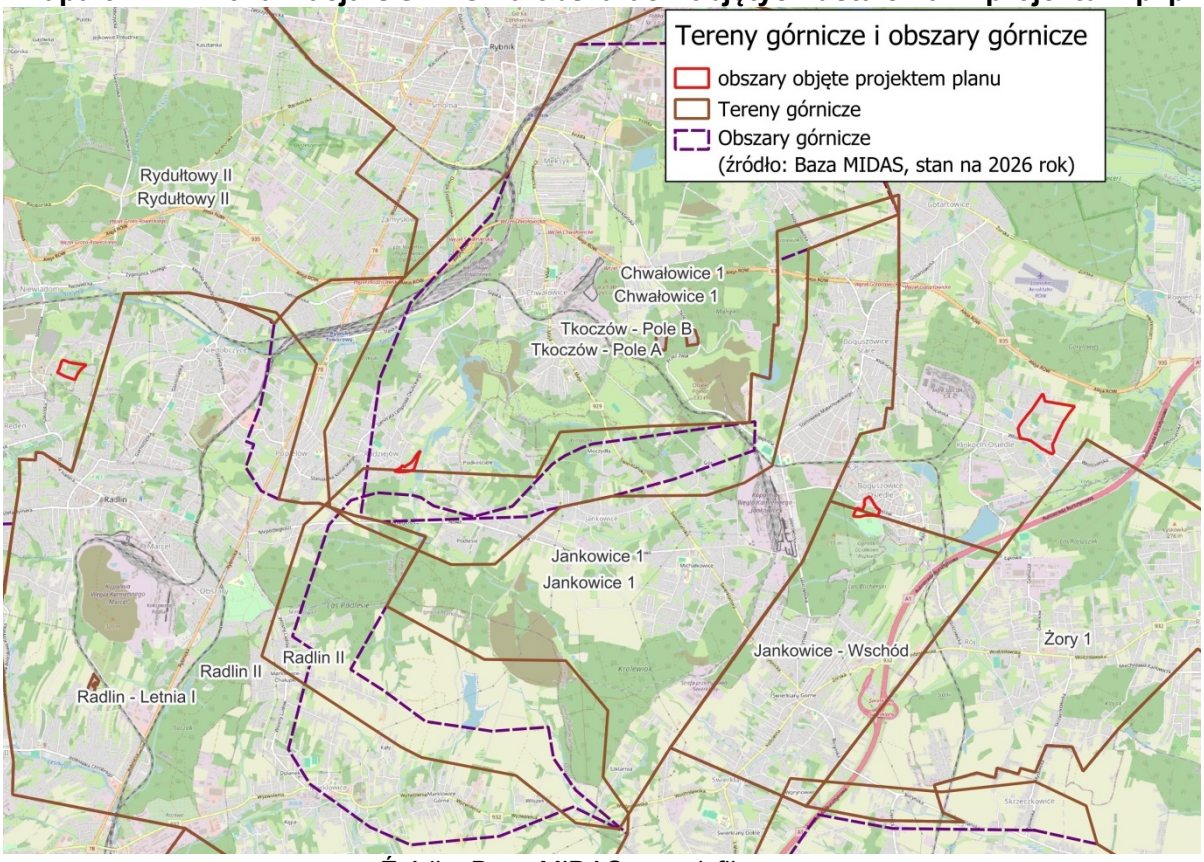
nazwa obszaru górniczego „Chwałowice 1”
numer w rejestrze 1/1/146
data ustanowienia 13/09/2016
data ważności koncesji 31/12/2049
status obszaru górniczego aktualny.

Ponadto na fragmencie **Obszaru nr 2** znajduje się teren górniczy „Jankowice 1".

Fragment **Obszaru nr 3** znajduje się w granicach OG i TG „Jankowice-Wschód”, utworzonego dla złoża „Jankowice-Wschód”. Możliwe jest więc wystąpienie na tym obszarze wpływów eksploatacji górniczej.

nazwa obszaru górniczego „Jankowice-Wschód”
numer w rejestrze 1/1/144
data ustanowienia 14/03/2016
data ważności koncesji 14/03/2031
status obszaru górniczego aktualny.

Mapa 3 Lokalizacja OG i TG na obszarach objętych ustaleniami projektu mpzp

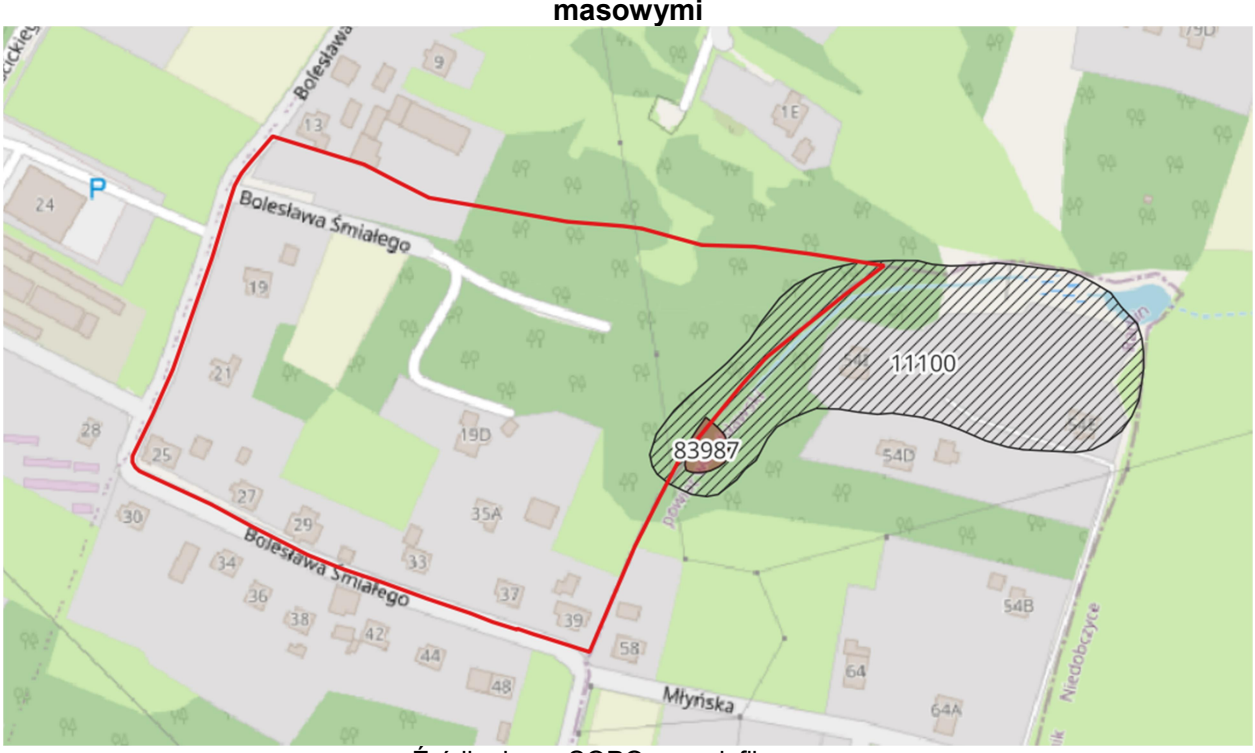
Źródło: Baza MIDAS, zmodyfikowane

W obszarach i terenach górniczych, obowiązuje nakaz uwzględniania aktualnych czynników geologiczno-górniczych przy budowie bądź przebudowie obiektów budowlanych.

Procesy osuwiskowe i ruchy masowe gruntów

Obszar nr 1 znajduje się częściowo w zasięgu udokumentowanego osuwiska oraz w obrębie terenów zagrożonych ruchami masowymi, zgodnie z mapą poniżej

Mapa 4 Położenie Obszaru nr 1 na tle osuwisk i obszarów zagrożenia ruchami masowymi

Źródło: baza SOPO, zmodyfikowane

Zgodnie z bazą danych SOPO, osuwisko o nr 83987 ma charakter mieszany, jest to zsuw. Osuwisko aktywne ciągle o powierzchni 0,03 ha. Tereny o niekorzystnych uwarunkowaniach rzeźby terenu zajmują niewielką część w obszarze, znajdują się na terenie zadrzewionym, dla którego projekt mpzp zachowuje obecny stan zagospodarowania na tym obszarze. Teren ten zostanie zachowany bez zabudowy jako teren zieleni nieurządzonej **ZNU**.

Pozostałe obszary objęte ustaleniami mpzp znajdują się całkowicie poza obszarami zagrożeń geologicznych.

Na obszarach osuwania się mas ziemnych oraz terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi znajdujących się na Obszarze nr 1, projekt planu wprowadza zakaz prowadzenia robót ziemnych mogących wywoływać procesy osuwiskowe oraz nakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych poza osuwisko.

Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej

Na obszarze miasta Rybnik nie znajdują się tereny uzdrowiskowe ani strefy ochrony uzdrowiskowej.

Gleby i zagospodarowanie powierzchni ziemi

Miasto charakteryzuje znaczna różnorodność pokrywy glebowej, na co decydujący wpływa ma rzeźba terenu, rodzaj skały macierzystej oraz warunki wodne. Przeważają gleby wykształcone na utworach piaszczysto - gliniastych różnej genezy. Duży jest też udział utworów o frakcji pyłowej. Dominującymi typami gleb są gleby brunatne wyługowane powstałe na lessach i piaskach gliniastych oraz gleby bielicowe i pseudobielicowe wytworzone na piaskach słabogliniastych lub luźnych.

W dolinach rzecznych występują gleby mułowo - torfowe, torfowo - mułowe oraz mady. Miejscami pojawiają się czarne ziemie właściwe, powstałe na bardziej wilgotnych gruntach w obrębie górnych części dolin lub dolnych fragmentów stoków.

Na terenie Rybnika znaczący jest udział gleb antropogenicznych. Są to gleby inicjalne kształtujące się w obrębie gruntów nasypowych, będących pozostałością działalności górniczej.

Wartość bonitacyjna gleb jest ogólnie słaba, dominują grunty IV i V klasy. Udział gleb dobrych –

III klasy bonitacyjnej jest mały, znaczący jest udział gleb najsłabszych – VI klasy.

Według danych ewidencji gruntów i budynków, na obszarze całego miasta Rybnika użytki rolne zajmować mają około 28% całkowitej powierzchni miasta, jednak w rzeczywistości powierzchnia ta jest znacznie mniejsza, bo większość dawnych użytków rolnych została zabudowa lub stanowi dziś tereny odłogowane, nieużytki i tereny zadrzewione. Znaczenie rolnictwa w gospodarce miasta jest obecnie niewielkie.

Zgodnie z ewidencją gruntów, na obszarach objętych ustaleniami mpzp dominują grunty niższych klas bonitacji a tereny są użytkowane w sposób różnorodny – dominują tereny zabudowane, fragmentarycznie występują również użytki rolne, łąki oraz zadrzewienia:

- **Obszar nr 1** jest zróżnicowany pod kątem występujących gruntów, przy czym znaczną część obszaru zajmują grunty zabudowane (B, Ba). Powierzchnie wolne od zabudowy to w większości pastwiska PsIV, PsV i łąki ŁIV oraz grunty rolne niskich klas bonitacji RIVa. Znaczną część terenu zajmują grunty klasyfikowane jako nieużytki (N). Znaczną część obszaru zajmują zadrzewienia, udział terenów użytkowanych rolniczo jest bardzo mały. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą, największą część omawianego obszaru zajmują gleby brunatne wyługowane zaliczane do kompleksu pszennego wadliwego (3Bw) i pszennego dobrego (2Bw), oraz użytki zielone słabe i bardzo słabe na czarnych ziemiach zdegradowanych (3zDz). Część południową zachodnią i zachodnią zajmują tereny zabudowane (Tz) a w części północnej występują nieużytki (N). W podłożu zalegają różnorodne gatunki gleb – gleby pyłowe lekkie i średnie, piaski gliniaste i żwiry piaszczyste oraz gleby lessowe i lessowate.
- **Obszar nr 2** to w głównej mierze teren zbiorników wodnych (Wsr), tereny łąk niskich klas bonitacji ŁIV i ŁV, niewielki fragment w południowej części terenu zajmują grunty rolne RIVb. W obszarze występują również grunty zabudowane (B, Bi). Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą, teren zajmują w większości użytki zielone średnie na glebach mułowo torfowych (2zEmt), w części południowej występują gleby brunatne wyługowane należące do kompleksu żytniego słabego (6Bw). Niewielką część zajmują również tereny zabudowane (Tz).
- **Obszar nr 3** jest mało zróżnicowany pod kątem występujących gruntów, część obszaru stanowią tereny zabudowane (B, Bi) i drogi (dr), pozostałą część niezabudowaną stanowią w większości tereny zadrzewione LzIV i grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych Lzr, część obszaru zajmują również grunty rolnicze niskich klas bonitacji RV. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą, największą część omawianego obszaru zajmują lasy na glebach bielicowych (LsA), północną część terenu zajmują gleby brunatne wyługowane zaliczone do kompleksu żytniego bardzo słabego (7Bw), oraz użytki zielone słabe i bardzo słabe wytworzone na glebach brunatnych (3zBw). Część wschodnią zajmują tereny zabudowane (Tz). W podłożu zalegają piaski słabo-gliniaste, żwiry piaszczyste, piaski gliniaste lekkie oraz gliny lekkie.
- **Obszar nr 4** w większości stanowi tereny zabudowane (B, Bi, Bp) i drogi (dr), częściowo natomiast stanowi grunty klasyfikowane jako gleby rolnicze niskich klas bonitacji RIVB, RV, RVI oraz pastwiska PsIV. Niewielką część stanowią tereny zadrzewione Lz i grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych Lzr i lasy LsV. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą, największy obszar zajmują gleby brunatne wyługowane zaliczone do kompleksu żytniego dobrego (5Bw) i żytniego słabego (6Bw), niewielki fragment obszaru zajmują użytki zielone średnie na glebach mułowo-torfowych (2zEmt) oraz użytki zielone średnie na czarnych ziemiach zdegradowanych (2zDz). Niewielką część zajmują lasy na glebach bielicowych (LsA). Całą południową część zajmują grunty zabudowane (Tz). W podłożu zalegają różnego rodzaju utwory – żwiry gliniaste, żwiry piaszczyste, piaski luźne, piaski gliniaste lekkie, piaski słabo-gliniaste, gliny lekkie, piaski gliniaste, gleby pyłowe lekkie i średnie.

Warunki budowlane

Naturalna rzeźba terenu miasta na ogół nie stwarza problemów dla rozwoju osadnictwa. Najgorsze warunki do budownictwa panują w dnach dolin cieków wodnych, w obszarach zapadliskowych, w rejonach płytko zalegających wód gruntowych oraz obszarów narażonych na osiadania górnicze i w rejonie obszarów zagrożonych ruchami masowymi.

Zawodnione torfy oraz osady mineralne lub mineralno-organiczne o zmiennym składzie i stanie występowania zalegające w dnach dolin rzecznych tworzą złe warunki geotechniczne.

Grunty antropogeniczne stanowią dobre podłoże budowlane tylko w przypadku, kiedy były formowane jako nasypy budowlane. Wszelkie nasypy niekontrolowane należy kwalifikować jako nienadające się do bezpośredniego posadawiania obiektów budowlanych.

Wody podziemne

Wody podziemne na omawianym obszarze występują w obrębie utworów czwartorzędu, neogenu i karbonu.

Główny poziom użytkowy stanowią utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Wody podziemne piętra czwartorzędowego związane są z warstwami, płatami i soczewami piaszczysto – żwirowych utworów rzecznych lub wodnolodowcowych, a także piaskami śródmorenowymi o różnym zasięgu i miąższości. Zwierciadło wody poziomów czwartorzędowych ma z reguły charakter swobodny, jedynie lokalnie bywa napięte. Wody podziemne piętra czwartorzędowego ujmowane są licznymi studniami kopanymi. Poziomy wód w osadach czwartorzędu drenowane są przez cieki powierzchniowe.

W osadach tworzących piętro neogeńskie nie występują wyraźne poziomy wodonośne. Zwierciadło wód w tym poziomie jest napięte. Wody nie mają charakteru poziomu użytkowego.

Wody podziemne piętra karbońskiego związane są z piaskowcami stropowej części profilu warstw porębskich oraz piaskowcami i zlepieńcami warstw jejkowickich. Wraz ze wzrostem głębokości zalegania karbońskich warstw wodonośnych tracą one charakter użytkowy.

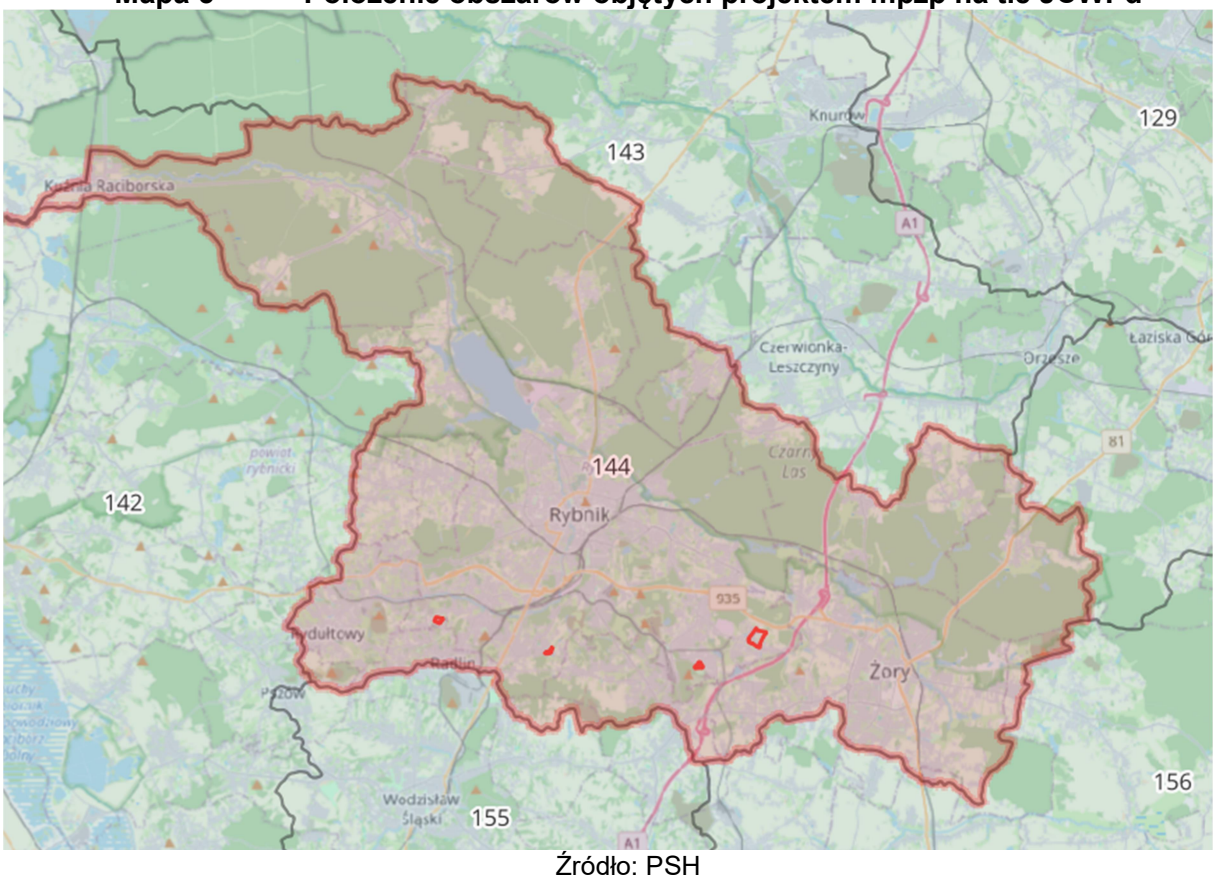
Zgodnie z Opracowaniem ekofizjograficznym dla miasta Rybnika, **Obszar nr 1** i **Obszar nr 2** znajdują się w obrębie użytkowego poziomu wodonośnego w obrębie karbońskiego piętra wodonośnego – poziom C_{IV}. Karboński użytkowy poziom wodonośny jest zagrożony migracją zanieczyszczeń z powierzchni ziemi w stopniu średnim.

Na pozostałych obszarach objętych ustaleniami mpzp, brak jest użytkowych poziomów wodonośnych.

<u>Jednolite części wód podziemnych</u>

Zgodnie z aktualnym podziałem Państwowej Służby Hydrogeologicznej na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), wszystkie tereny objęte projektem mpzp znajdują się w obrębie JCWPd nr PLGW600144, zgodnie z poniższą mapą:

Mapa 5 Położenie obszarów objętych projektem mpzp na tle JCWPd

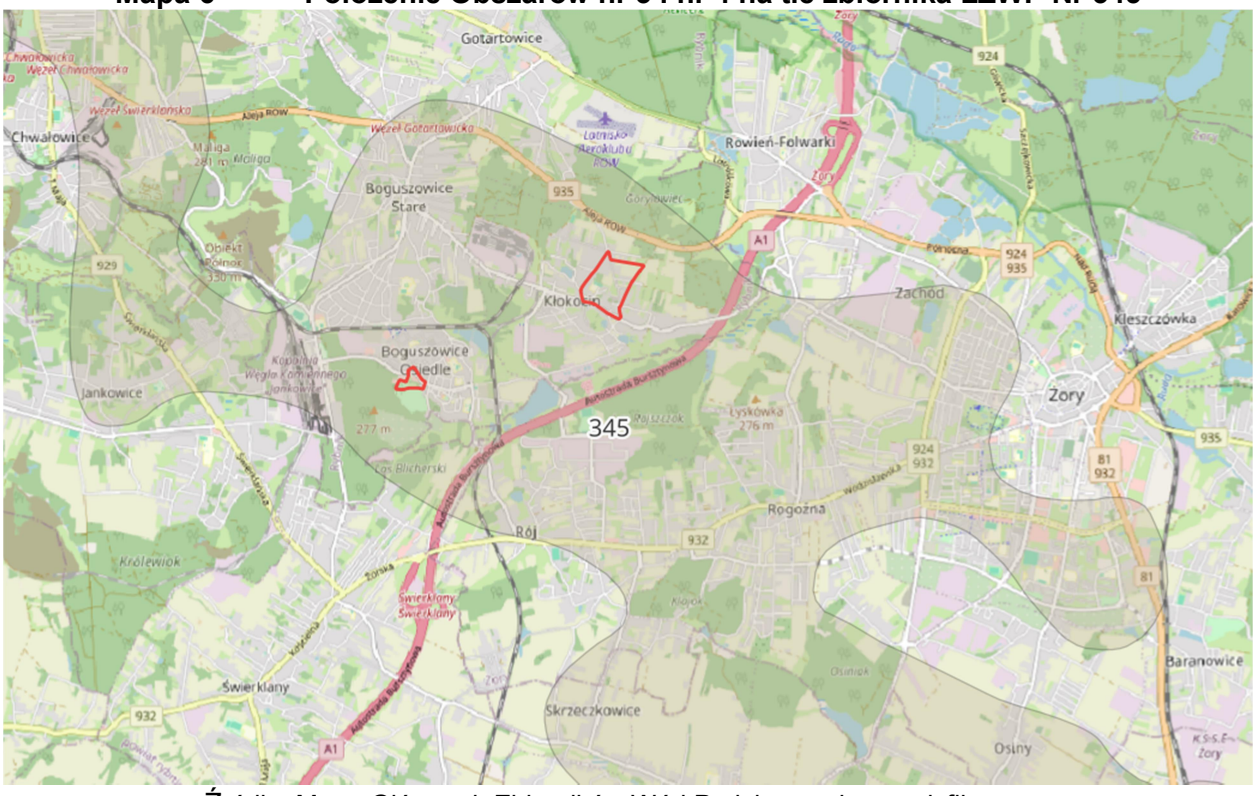
Źródło: PSH

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, w obrębie JCWPd 144 stan chemiczny i stan ilościowy jest dobry. Główna presja determinująca stan wód podziemnych to pobór punktowy z ujęć wód podziemnych oraz odwodnienia wyrobisk górniczych (rejon GZW) i presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną i przemysłem. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego – zagrożona ilościowo i chemicznie. Celem środowiskowym dla JCWPd 144 jest dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy.

<u>Główne zbiorniki wód podziemnych</u>

Zgodnie z Mapą Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (PIG, stan na 2017 rok), oraz informacjami PSH, na wyznaczonych obszarach nie ma wyznaczonych zbiorników rangi GZWP. **Obszar nr 3** oraz **Obszar nr 4** znajdują się w granicach zbiornika wód podziemnych rangi lokalnej - LZWP Nr 345 (Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 345).

Mapa 6 Położenie Obszarów nr 3 i nr 4 na tle zbiornika LZWP Nr 345

Źródło: Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, zmodyfikowane

LZWP 345 Zbiornik Rybnik dawnej uznawany był za zbiornik rangi GZWP, obecnie jednak po sporządzeniu dokumentacji hydrogeologicznej („*Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych lokalnego zbiornika wód podziemnych Rybnik dawnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 345 – Rybnik"* (Piotrowska i zespół, 2015) został zakwalifikowany jako zbiornik lokalny.
LZWP nr 345 wyznaczono w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego. W obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego można wyróżnić zasadniczo dwa poziomy wodonośne w obrębie obszarów wysoczyznowych (górny i dolny) oraz jeden poziom na obszarach obniżeń dolinnych. Poziom dolny w rejonie wysoczyznowym i poziom dolinny tworzą LZWP nr Rybnik.
Poziom dolny tworzą wodnolodowcowe osady piaszczysto-żwirowe, reprezentowane przez piaski różnoziarniste z warstewkami żwirów i otoczakami, natomiast poziom dolinny jest zbudowany w większości z osadów piaszczysto-żwirowych, zdeponowanych w wypreparowanej w czasie odpływu wód roztopowych z lodowców dolinie.
Zbiornik Rybnik jest zasilany na drodze bezpośredniej infiltracji opadów atmosferycznych bądź przesączania z nadległych warstw wodonośnych, dopływów bocznych z rejonów wysoczyzn, jak również z ascensyjnego zasilania z poziomów neogeńskich. Przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku rzeki Ruda, która stanowi dla zbiornika główną bazę drenażu. Sztuczne centra drenażu to m.in. ujęcia wód komunalnych i ujęcia górnicze oraz wyrobiska górnicze kopalń węgla kamiennego (drenaż piętra karbońskiego i pośrednio pięter młodszych). Południowo-zachodnia część JCWPd znajduje się w regionalnym leju depresji kopalń Rybnickiego Okręgu Węglowego.
Aktywny drenaż poziomów wodonośnych przez wyrobiska górnicze kopalń ma znaczący wpływ na wodonośność utworów i jakość występujących w nich wód.
Jakość wód podziemnych zbiornika w zdecydowanej większości należy do klasy IV i V.
Prawie cały obszar zbiornika znajduje się w strefie bardzo podatnej na zanieczyszczenia (czas migracji od 1 do 5 lat i poniżej 1 roku).

Obszar nr 3 i **Obszar nr 4** objęte ustaleniami mpzp znajdują się w granicach proponowanej strefy ochronnej tego zbiornika.

Wody powierzchniowe płynące i zbiorniki wodne

Prawie cały obszar miasta znajduje się w zlewni rzeki Rudy, będącej prawobrzeżnym dopływem Odry.

Powierzchniowe wody płynące na obszarze całego miasta podlegały w przeszłości i nadal podlegają przeobrażeniom spowodowanym skutkami eksploatacji węgla kamiennego. Doszło do zmian profili podłużnych koryt, powstania zagłębień bezodpływowych, zalewisk i obszarów ze stagnującą wodą. Powierzchnia tych zalewisk powstałych w miejscach osiadania terenu stale się zmienia, część z nich jest likwidowana, jednocześnie jednak powstają kolejne rozlewiska.

Sieć hydrograficzną miasta uzupełniają powierzchniowe zbiorniki wodne pochodzenia antropogenicznego (osadniki, zbiorniki zasolonych wód dołowych, zbiorniki technologiczne, stawy). Na szczególną uwagę zasługują kompleksy stawów w rejonie Kencerza, Świerków oraz w dolinach cieków Gzel, z Kamienia oraz z Przegędzy, które pełnią ważne funkcje przyrodnicze.

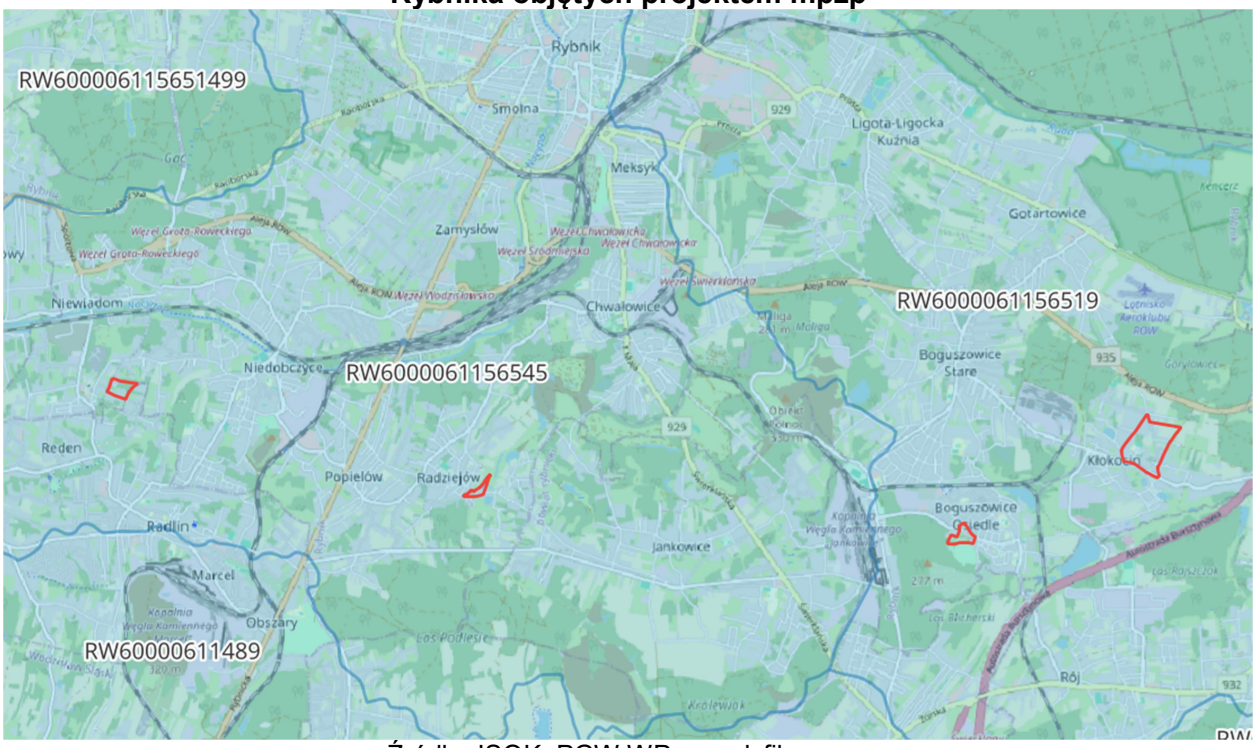
W granicach poszczególnych obszarów objętych projektem mpzp brak naturalnych cieków. W granicach **Obszaru nr 2** znajduje się zbiornik wodny o charakterze hodowlanym oraz niewielki rów odwadniający.

<u>Jednolite części wód powierzchniowych</u>

Poszczególne obszary objęte ustaleniami projektu mpzp znajdują się w obrębie następujących jednolitych części wód:

- JCWP Nacyna o kodzie RW6000061156545 (Obszar nr i Obszar nr 2);
- Ruda od źródeł do zbiornika Rybnickiego o kodzie RW6000061156519 (Obszar nr 3 i Obszar nr 4).

Mapa 7 Jednolite części wód powierzchniowych na terenach w granicach miasta Rybnika objętych projektem mpzp

Źródło: ISOK, PGW WP, zmodyfikowane

Tabela 2 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujących tereny wyznaczone w projekcie mpzp

Europejski kod JCWP	RW6000061156545	RW6000061156519
Nazwa JCWP	Nacyna	Ruda od źródeł do zbiornika Rybnickiego
Region wodny	Górnej Odry	Górnej Odry
Typ	RW_wap - potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym	RW_wap - potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Status	SZCW	SZCW

Uzasadnienie wyznaczenia SCW, SZCW	brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji	brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji
Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków	TAK PL.ZIPOP.1393.PK.54 PL.ZIPOP.1393.UE.2473011.58	TAK PL.ZIPOP.1393.PK.54 PL.ZIPOP.1393.UE.2473011.83
JCWP przeznaczone do zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi	NIE	NIE
JCWP przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	NIE	TAK
Obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych	TAK	TAK
Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym	NIE	NIE
Aktualny stan/potencjał	zły stan wód	zły stan wód
Cel środowiskowy	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: zgodnie z zasadą braku dalszego pogorszenia)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości), dobry stan chemiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm)]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości) dobry stan chemiczny
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona	zagrożona
Presje znaczące	BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)	BIO_FIZ (na elementy biologiczne zależne od fizykochemii), BIO_HM (na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii), CHEM (na elementy chemiczne), FIZ (na elementy fizykochemiczne), OCH (na obszary chronione)
Odstępstwo	tak	tak
Typ odstępstwa	art. 4 ust. 4 RDW, art. 4 ust. 5 RDW, art. 4 ust. 7 RDW	art. 4 ust. 4 RDW, art. 4 ust. 5 RDW, art. 4. ust. 7 RDW
Wskaźnik, w przypadku którego ustalono mniej rygorystyczny cel środowiskowy	przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C	przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C
Termin osiągnięcia dobrego stanu	po 2027 r.	do 2027 r.

Źródło: rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 roku poz. 335).

Ujęcia wód i strefy ochrony ujęć wód

Na terenach objętych ustaleniami projektu mpzp nie występują ujęcia wód podziemnych, ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

Ujęcia wód podziemnych na terenie miasta mają ustanowione strefy ochrony obejmujące wyłącznie tereny ochrony bezpośredniej. Istnienie ogrodzonych terenów ochrony bezpośredniej nie stwarza ograniczeń w przeznaczeniu i zagospodarowaniu terenów sąsiednich.

Warunki klimatyczne

Poszczególne obszary objęte ustaleniami projektu mpzp usytuowane są w dzielnicy klimatycznej podsudeckiej (XVIII).

Miasto charakteryzuje się następującymi warunkami klimatycznymi:

- średnia roczna temperatura powietrza ok. 9°C;
- najzimniejszy miesiąc styczeń;
- średnia temperatura stycznia ok. -2,2°C;
- najcieplejszy miesiąc lipiec (24 – 26°C);
- średnia temperatura lipca 18,5°C;
- średnia roczna suma opadów atmosferycznych z wielolecia wynosi ok. 795 mm;
- maksymalne opady lipiec (około 111 mm);
- najmniejsze opady grudzień (około 45 mm);
- średnia liczba dni w roku z opadem poniżej 2 mm 86 - 87 dni;
- średnia liczba dni w roku z opadem śnieżnym 40 – 41 dni;
- okres wegetacyjny ok. 220 dni;
- przewaga wiatrów z kierunków południowych i zachodnich

Rybnik ma klimat umiarkowany przejściowy, warunki klimatyczne są typowe dla południowej części województwa śląskiego.
Korzystne warunki klimatyczne występują na terenach wyniesionych ponad dna dolin, o łagodnych zboczach o ekspozycji południowej i południowo-zachodniej, położonych poza zasięgiem mgieł i stagnujących mas powietrza, charakteryzujących się niewielkimi amplitudami temperatur dobowych i dobrymi warunkami przewietrzania i przepływu mas powietrza.
Znacznie mniej korzystne warunki bioklimatyczne występują w obniżeniach terenu, zwłaszcza w dolinach rzecznych - w dnach dolin Rudy, Nacyny i Dopływu spod Popielowa. Obszary te charakteryzują się, oprócz wklęsłej formy terenu, również dużą ilością wody do parowania (wilgotne grunty, roślinność łąkowa). Stąd częste mgły i przymrozki radiacyjno - adwekcyjne. Na tych terenach naturalne warunki topoklimatyczne w znaczący sposób utrudniają rozpraszanie zanieczyszczeń powietrza. Obszary te charakteryzują gorszym przewietrzaniem.
Na terenach zabudowanych obserwuje się pogorszenie warunków aerosanitarnych powietrza na skutek wzmożonej emisji zanieczyszczeń pochodzących z zabudowy (tzw. niska emisja) - zwłaszcza w okresie grzewczym.

Środowisko biologiczne obszarów objętych projektem planu

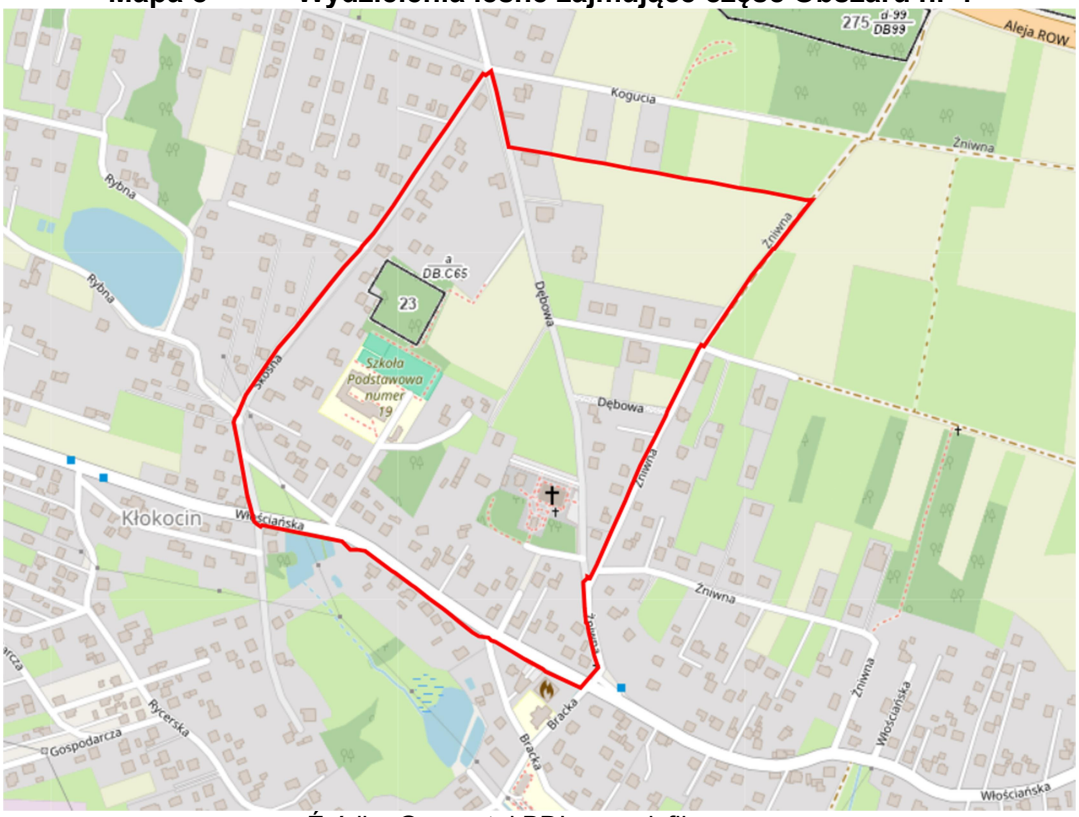
Obecna szata roślinna na większości obszaru miasta została znacząco przekształcona, największą presję na środowisko przyrodnicze miasta wywołała przemysłowa działalność człowieka i zabudowa terenu, skutkująca przekształceniem naturalnych siedlisk. Również działalność górnicza powoduje znaczące przekształcenia zarówno rzeźby terenu, krajobrazu jak również lokalnych ekosystemów przez powstawanie osiadań terenu, zapadlisk wypełnionych wodą, zmianę reżimu hydrologicznego rzek, ich zanieczyszczenie, itp. W warunkach miasta Rybnika, funkcje przyrodnicze pełnią tereny leśne, zadrzewione, powierzchnie użytków rolnych oraz terenów odłogowanych (znaczna część z nich jest jednak stopniowo zajmowana pod nowe inwestycje budowlane, zwłaszcza zabudowę mieszkaniową), fragmenty dolin rzecznych oraz zbiorniki wodne.

Poszczególne obszary objęte ustaleniami planu, to tereny o charakterze miejskim i przedmiejskim. Każdy z obszarów, stanowiących przedmiot niniejszej prognozy jest obecnie w mniejszej bądź w większej części zabudowany i zagospodarowany – na analizowanych obszarach pojawia się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w przydomowych ogrodach, jedynie w **Obszarze nr 3** występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.
W zagospodarowaniu tych terenów dominują siedliska antropogeniczne, charakterystyczne dla siedzib ludzkich i terenów zabudowanych. W obrębie istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, roślinność jest kształtowana ręką człowieka – w większości są to ozdobne drzewa i krzewy w obrębie zabudowy, trawniki i rabaty kwiatowe, niewielkie przydomowe ogrody, roślinność ozdobna. Na fragmentach wolnych od zabudowy pojawiają się zbiorowiska półnaturalne, rolnicze należące do klasy *Stellarietea mediae* i łąki klasy *Molinio-Arrhenatheretea* oraz nieużytki zielone często zarastające nawłocią (*Solidago sp.)* i trzcinnikiem piaskowym (*Calamagrostis epigejos*).

Funkcje rolnicze pełni obecnie jedynie **Obszar nr 4** w niewielkim jego fragmencie, pozostałe fragmenty terenów otwartych w granicach **Obszaru nr 1** czy **Obszaru nr 3** stanowią raczej wolne luki pod możliwe dogęszczenie istniejącej zabudowy.
W granicach **Obszaru nr 3** występują zadrzewienia o charakterze leśnym – jest to fragment Parku Osiedlowego. Teren ten nie stanowi wydzielenia leśnego.

Zgodnie z BDL Lasów Państwowych, w granicach **Obszaru nr 4** znajduje się niewielkie wydzielenie leśne o powierzchni 0,49 ha, stanowiące las prywatny – wydzielenie leśne nr 23a. Jest to las mieszany świeży LMŚw, o funkcji gospodarczej. Drzewostan tworzy dąb czerwony (*Quercus rubra*), przy mniejszym udziale takich gatunków jak: dąb szypułkowy (*Quercus robur*), sosna pospolita (*Pinus sylvestris*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola osika (*Populus tremula*). Las ten usytuowany jest pomiędzy terenem szkoły podstawowej a istniejącą zabudową.

Mapa 8 Wydzielenia leśne zajmujące część Obszaru nr 4

Źródło: Geoportal BDL, zmodyfikowane

Na poszczególnych obszarach objętych ustaleniami mpzp brak jest cennych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków roślin rzadkich bądź zagrożonych wyginięciem. W granicach **Obszaru nr 2**, na istniejącym zbiorniku wodnym (teren **WS**) odnotowano obecność grzybieni białych (*Nymphaea alba*) – gatunku ujętego w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1409), na stanowiskach naturalnych objętego ochroną częściową.

Grzybienie białe na zbiorniku wodnym w **Obszarze nr 2**

Źródło: wizja w terenie

Charakter występujących biocenoz determinuje skład gatunkowy zwierząt na poszczególnych obszarach objętych ustaleniami mpzp. Tereny zabudowane, w rejonie istniejącej zabudowy, charakteryzują się małą bioróżnorodnością w zakresie siedlisk i gatunków zwierząt im towarzyszących, na terenach tych występują gatunki charakterystyczne dla obszarów podmiejskich, gatunki synantropijne. Na terenach przydomowej zieleni, w ogródkach występują pospolite gatunki zwierząt znajdujące dla siebie dogodną bazę pokarmową, np. drobne gryzonie, krety (w wielu przypadkach niepożądane wśród zabudowy i zwalczane), owady zapylające a spośród ptaków min. wróble, jaskółki, kosy, szpaki, sikory, sroki, gołębie. Bogactwo ptaków charakterystyczne jest dla terenów zadrzewionych zajmujących część obszaru oraz w ich bezpośrednim otoczeniu. Tereny pól i łąk zajmowane są przez trznadle, bażanty, skowronki, pliszki siwe, z drapieżników częste są myszołowy i pustułki. W obszarach leśnych i przy granicy z lasami występują populacje saren, dzików, lisów.
Podczas wizji w terenie na terenach zadrzewionych oraz w obrębie użytków rolnych i łąkowych, na terenach wolnych od zabudowy, odnotowano obecność licznych gatunków ptaków śpiewających, w tym ptaków drapieżnych, odnotowano również obecność saren, dla których okoliczne pola i łąki stanowią dogodne żerowisko, zwłaszcza na terenach rolniczych w otoczeniu **Obszaru nr 4** oraz na części tego obszaru, gdzie obecnie znajdują się użytki rolne.
Siedliska wodne stanowią miejsca rozrodu płazów, tereny użytków zielonych są miejscem występowania gadów - wszystkie płazy i gady występujące w Polsce objęte są ochroną gatunkową, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 roku, poz. 2183 z późniejszymi zmianami).

Środowisko kulturowe – zabytki

Na obszarach objętych projektem mpzp nie występują zabytki ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego.
W **Obszarze nr 3** znajduje się dobro kultury współczesnej, które plan obejmuje ochroną konserwatorską.
W granicach **Obszaru nr 4** usytuowane są obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków - kapliczka pw. NMP Niepokalanej przy ul. Skośnej 56 (na terenie **4/1MN**) oraz krzyż kamienny kapliczkowy przy ul. Żniwnej 76 (na terenie **4/2MN**), oraz stanowiska archeologiczne – obiekty te projekt planu obejmuje ochroną konserwatorską.
Plan wprowadza wymóg zachowania warunków określonych w przepisach odrębnych tj. ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [10.] przy podejmowaniu działań inwestycyjnych zmierzających do zmiany dotychczasowego zagospodarowania

w zasięgu stanowisk archeologicznych na obszarze objętym planem, na terenach oznaczonych symbolami: **4/3MN** i **4/1KDD** (obszar AZP 102-44/39/2, rodzaj: osada, okres – nowożytność XVI – XVII w., stanowisko archeologiczne stwierdzone w trakcie „Badań powierzchniowych w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich") oraz na terenie **4/2MN-U** (obszar ZP 102-44/40/3, rodzaj: ślad osadniczy, okres – epoka kamienia, stanowisko archeologiczne stwierdzone w trakcie „Badań powierzchniowych w obrębie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich").

W granicach przedmiotowych terenów nie ma obszarów pomników zagłady oraz ich stref ochronnych.

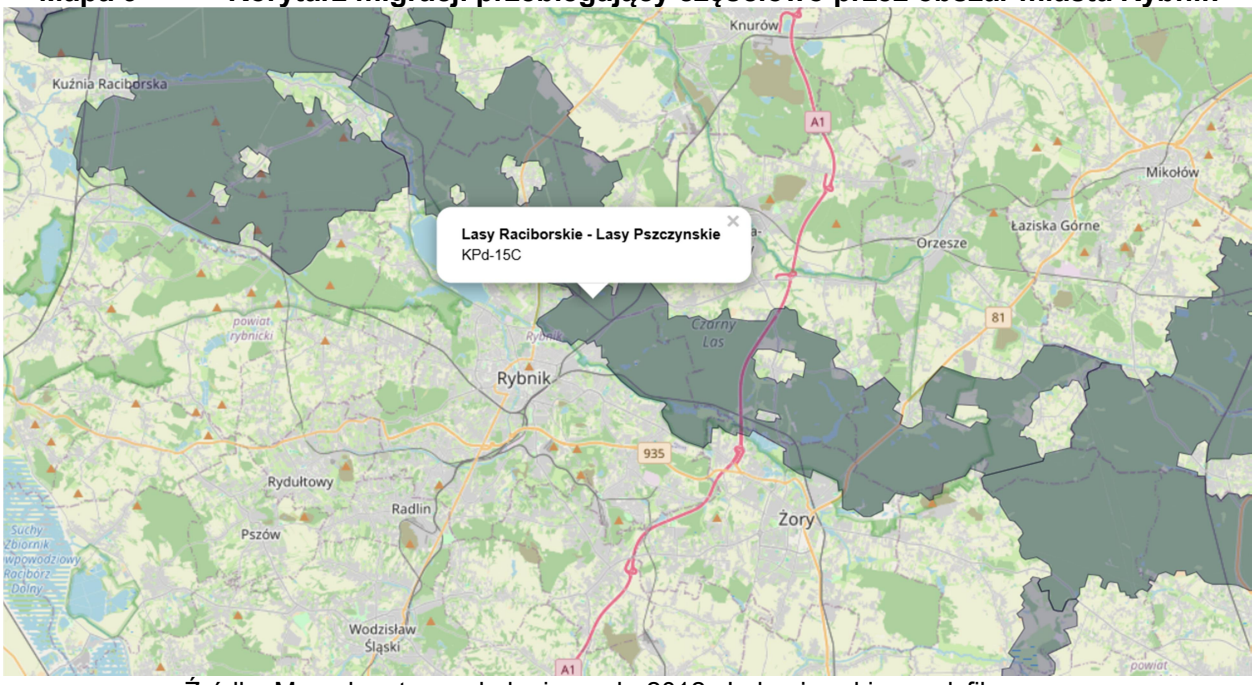
Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna oraz powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczenie

Wszystkie obszary objęte ustaleniami projektu planu znajdują się całkowicie poza granicami Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich i poza jego otuliną. Na poszczególnych obszarach brak elementów przyrodniczych wskazanych do objęcia ochroną prawną.

Głównymi powiązaniami ekologicznymi są korytarze ekologiczne, które stanowią rodzaj łącznika pomiędzy różnymi środowiskami, umożliwiającego swobodne przemieszczanie fauny i flory. System powiązań środowiskowych stanowią doliny rzeczne, węzły ekologiczne oraz sięgacze ekologiczne wspierające migrację organizmów.

Przez fragment miasta Rybnik przebiega korytarz rangi krajowej wyznaczony w ramach projektu korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, opracowanego w 2005 r. i zaktualizowanego w 2011 r. w Zakładzie Badań Ssaków PAN na zlecenie Ministra Środowiska, pod redakcją Jędrzejewskiego. Zgodnie z opracowaniem „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce", (Jędrzejewski i inni, 2005 rok, aktualizacja w 2012 roku), Lasy Raciborskie – Lasy Pszczyńskie KPd-15C stanowiący fragment Południowego Korytarza Ekologicznego (KPd). Korytarz ten przebiega całkowicie poza obszarami będącymi przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko.

Mapa 9 Korytarz migracji przebiegający częściowo przez obszar miasta Rybnik

Źródło: Mapa korytarzy ekologicznych, 2012, Jędrzejewski, zmodyfikowane

Ważną rolę w zachowaniu łączności przestrzennej struktur ekologicznych odgrywają korytarze rangi regionalnej i lokalnej. Stanowią je fragmenty lasów, pól oraz doliny rzeczne. Korytarze regionalne odgrywają ważną rolę łącznikową dla obszarów naturalnych i cennych przyrodniczo

oraz chronionych. Zgodnie z opracowaniem dotyczącym korytarzy ekologicznych w województwie śląskim, żaden z obszarów objętych ustaleniami projektu mpzp nie znajduje się w granicach wyznaczonych na terenie województwa śląskiego korytarzy ekologicznych czy obszarów węzłowych.

Najważniejsze korytarze ekologiczne związane ze środowiskiem wodnym – dolina rzeki Rudy (korytarz rangi ponadregionalnej) i dolina rzeki Nacyny (korytarz rangi lokalnej) znajdują się całkowicie poza obszarami objętymi ustaleniami projektu mpzp. Obszary objęte projektem mpzp znajdują się również poza zasięgiem znaczących obszarów węzłowych, którymi na obszarze miasta jest Zalew Rybnicki wraz z mniejszymi zbiornikami (zalew Pniowiec oraz zalew Gzel, stawy przy Poloczka) wraz z terenami w bezpośrednim ich otoczeniu oraz stawy hodowlane w Gotartowicach wraz z podmokłymi łąkami tworzące użytek ekologiczny „Kencerz".

Na terenie miasta występują również tereny spełniające funkcję lokalnych ciągów ekologicznych zapewniających łączność pomiędzy terenami o istotniejszym znaczeniu. Są to enklawy leśne, zbiorniki wodne oraz użytki zielone i doliny cieków wodnych porośnięte krzewami bądź drzewami i inne tereny zielone. Odgrywają one zasadniczą rolę dla zachowania lokalnych populacji różnych gatunków i siedlisk, zapewniając możliwość migracji organizmów na mniejsze odległości.

Istotną funkcję przyrodniczą i ekosystemową (ale jedynie w skali lokalnej) stanowią tereny zadrzewione obejmujące południową część **Obszaru nr 3**, które stanowią część większego kompleksu leśnego – Parku Osiedlowego, rozciągającego się dalej w kierunku południowym. Zachowanie tego terenu w projekcie planu jako teren zieleni nieurządzonej **ZNU** umożliwi zachowanie powiązań przyrodniczych z szerszym otoczeniem. Ustalenia projektu planu w tym zakresie ocenia się za bardzo pozytywne.

Większość obszarów objętych ustaleniami mpzp nie wykazuje powiązań przyrodniczych – większość omawianych obszarów jest już w większości zabudowana (przynajmniej częściowo), pojawiają się ogrodzenia prywatnych posesji, na większości obszarów widoczna jest wyraźna tendencja do rozwoju nowej zabudowy. W tej sytuacji najbardziej istotne powiązania dotyczą obszarów zabudowanych.

Obecność zwierząt takich jak sarny, dziki czy zające może być jedynie sporadyczna na terenach zadrzewionych bądź pozostających w użytkowaniu rolniczym, znajdujących się w bezpośrednim otoczeniu oraz na fragmentach **Obszaru nr 4**, jednak biorąc pod uwagę planowane przeznaczenie tych terenów pod nową zabudowę mieszkaniową jednorodzinną **MN**, powiązanie to nie jest trwałe i w przyszłości spodziewać się można ograniczenie możliwości wykorzystania istniejących terenów rolniczych przez zwierzęta.

Do głównych barier ekologicznych na obszarze miasta należą drogi o znacznym natężeniu ruchu, w tym przede wszystkim ulice: Żorska, Mikołowska, Gliwicka, Rybnicka oraz Rudzka, które powodują fragmentację regionalnego korytarza ekologicznego. W mniejszym stopniu takie bariery stanowią również tereny kolejowe czy przemysłowe.
Elementem zaburzającym drożność korytarzy, w szczególności szlaków wędrówek związanych z rzekami jest również zabudowa dolin rzecznych, a także obiekty mostowe i budowle hydrotechniczne. Korytarz migracyjny związany z rzeką Rudą i Nacyną traci swą przepustowość nie tylko ze względu na zabudowę mieszkaniową oraz przemysłowo-gospodarczą, ale również poprzez stosowanie grodzeń w obrębie ścisłej doliny cieku płotkami, wygrodzeniami i murkami. Nie bez znaczenia dla zubożenia struktury przyrodniczej miasta i ograniczenia powiązań przyrodniczych obszarów ma ubytek powierzchni terenów otwartych, rolniczych i łąkowych, zajmowanych pod nowe inwestycje mieszkaniowe, zwłaszcza rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w przydomowych ogrodach.

Walory krajobrazowe
Krajobraz stanowi syntezę wszystkich elementów przyrody (głównie rzeźby terenu, wód, warunków klimatu, flory i fauny) oraz działalności ludzkiej, decydującą o fizjonomii fragmentów powierzchni ziemi. Przez walory krajobrazu zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia

24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu [12], rozumie się wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne, estetyczno-widokowe obszaru oraz związane z nimi rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody oraz elementy cywilizacyjne, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka.

Na większości obszarów objętych ustaleniami mpzp występuje krajobraz przedmiejski, terenów charakterystycznych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Miejscami pojawiają się fragmenty krajobrazów otwartych, towarzyszące fragmentom użytków rolniczych (**Obszar nr 4**), oraz krajobrazy zadrzewione (**Obszar nr 1, Obszar nr 3,** na niewielkim fragmencie również **Obszar nr 4)**. **Obszar nr 3** ma charakter typowo miejski z zabudową blokową oraz terenami usług i handlu.

Na przedmiotowych terenach objętych ustaleniami mpzp brak jest krajobrazów szczególnie cennych i wartościowych, miejscami w krajobrazie widoczne są elementy negatywnie wpływające na odbiór walorów krajobrazowych, w postaci utrwalonych nasypów budowlanych czy zaśmiecenia terenu (tereny leśne w granicach **Obszaru nr 3**). Największą powierzchnię na przedmiotowych obszarach zajmują jednak krajobrazy miejskie i przedmiejskie, związane z terenami zabudowanymi.

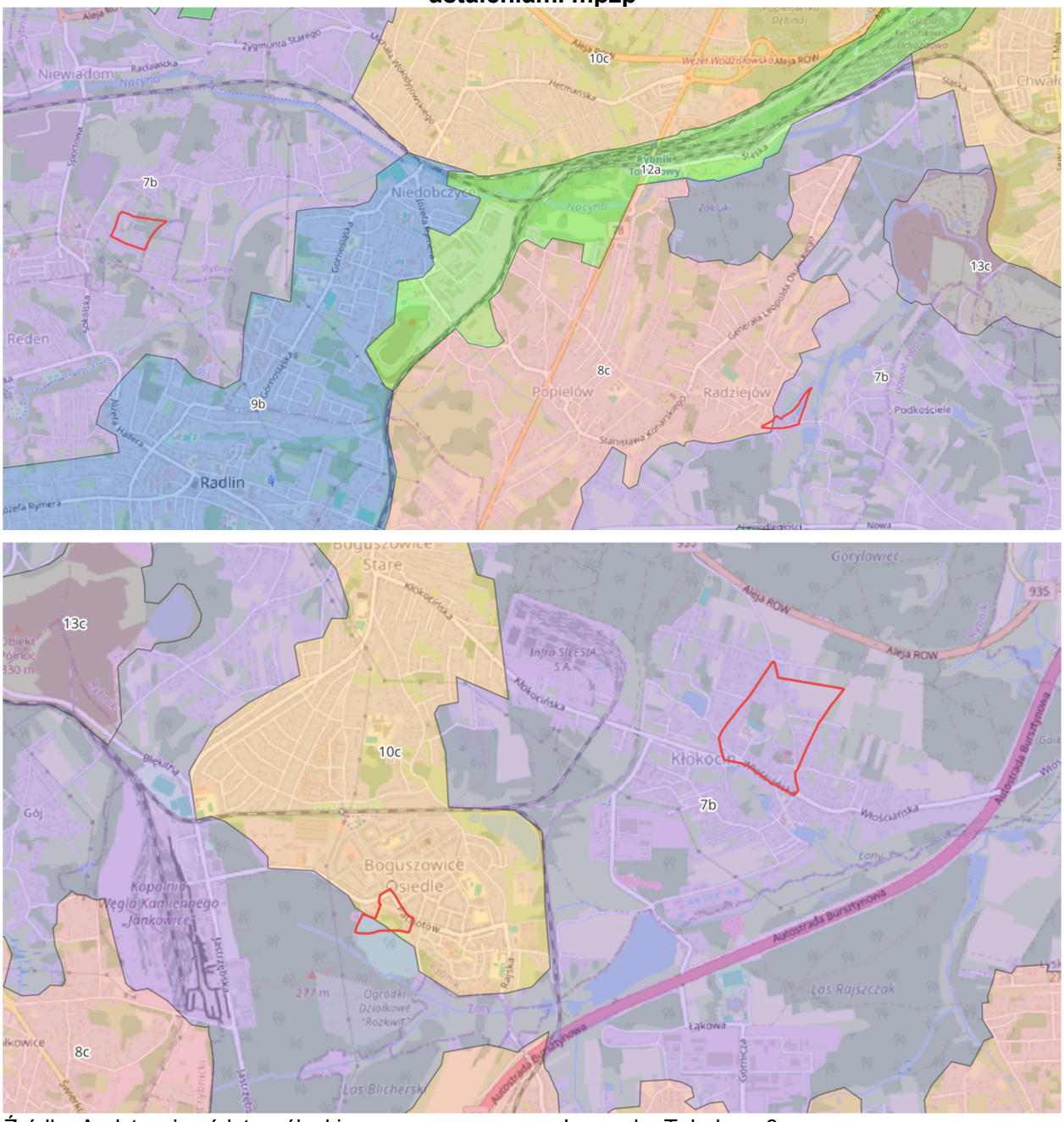
W Audycie krajobrazowym dla województwa śląskiego, przyjętego na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/16/16/2025 z 23 czerwca 2025 r., wskazano krajobrazy występujące na obszarze województwa (w tym na obszarze miasta Rybnik) oraz lokalizację krajobrazów priorytetowych. Ponadto wskazano zagrożenia dla możliwości zachowania walorów krajobrazowych oraz określono rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony tych krajobrazów.
Na poszczególnych obszarach objętych ustaleniami projektu mpzp zidentyfikowano kilka typów krajobrazów, jednak żaden z nich nie należy do krajobrazów priorytetowych. Na omawianych obszarach brak wartościowych krajobrazów, brak dominant i ciągów widokowych, pól ekspozycji. Rodzaje krajobrazów występujące na poszczególnych obszarach objętych projektem mpzp scharakteryzowano w tabeli poniżej

Tabela 3 Typy i podtypy krajobrazów w granicach obszarów objętych ustaleniami mpzp

Krajobraz		Priorytetowy	Obszar
Grupa krajobrazu	**B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe**	NIE	**OBSZAR NR 1, OBSZAR NR 4, część OBSZARU NR 2, część OBSZARU NR 3**
Typ krajobrazu	**7. Mozaikowe**		
Podtyp krajobrazu	7b. Podmiejskie		
Rzeźba	Krajobrazy wzgórzowe		
Mezoregion	Płaskowyż Rybnicki		
Grupa krajobrazu	**B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe**	NIE	**część OBSZARU NR 2**
Typ krajobrazu	**8. Podmiejskie i osadnicze**		
Podtyp krajobrazu	8c. Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim		
Rzeźba	Krajobrazy wzgórzowe		
Mezoregion	Płaskowyż Rybnicki		
Grupa krajobrazu	**C. Krajobrazy kulturowe**	NIE	**część OBSZARU NR 3**
Typ krajobrazu	**10. Wielkomiejskie**		
Podtyp krajobrazu	10c. Obszary zabudowy mieszkaniowej		

Rzeźba	Krajobrazy wzgórzowe		
Mezoregion	Płaskowyż Rybnicki		

Mapa 10 Rodzaje krajobrazów w granicach poszczególnych obszarów objętych ustaleniami mpzp

Źródło: Audyt województwa śląskiego Legenda: Tabela nr 3.

Dla poszczególnych krajobrazów priorytetowych oraz obszarów objętych ochroną prawną, Audyt krajobrazowy formułuje rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów - ich wartości przyrodniczych, kulturowych, historycznych, estetyczno-widokowych, a także architektonicznych oraz urbanistycznych i ruralistycznych, jednak wszystkie analizowane obszary znajdują się poza zasięgiem krajobrazów priorytetowych.

Zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

W granicach obszarów objętych ustaleniami projektu planu miejscowego nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

3.2 Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Miasto Rybnik stanowi obszar, na którym naturalne elementy środowiska zostały już w dużej mierze przekształcone na skutek rozwoju miasta oraz zaznaczającego się wpływu górnictwa podziemnego na powierzchnię terenu. W wielu częściach miasta obserwuje się przekształcenia naturalnej rzeźby terenu, pojawiają się nasypy antropogeniczne, hałdy i zwałowiska, zbiorniki zapadliskowe, osadniki. Do czynników skutkujących zmianami o charakterze antropogenicznym zalicza się obecność terenów przemysłowych, podlegających przyrodniczej i krajobrazowej degradacji oraz składowanie odpadów. Antropogeniczne formy rzeźby powstały na skutek działalności górnictwa podziemnego, działalności zakładów przemysłowych i funkcjonowania terenów komunikacyjnych (min. droga krajowa, drogi wojewódzkie przebiegające przez teren miasta, linia kolejowa).
Z przebiegiem dróg o dużym natężeniu ruchu wiąże się hałas komunikacyjny, nie bez znaczenia dla terenów miasta jest również hałas przemysłowy. Hałas stanowi uciążliwość środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia mieszkańców. Przekształceniu uległa również sieć hydrograficzna miasta, znaczna część wód jest zanieczyszczona a koryta cieków zostały zabudowane technicznie, doszło do zmian warunków przepływu, część cieków ma przeciwspadki.
Naturalne elementy środowiska to przede wszystkim tereny leśne i zadrzewione oraz niewielkie fragmenty terenów rolniczych i łąkowych, większość dawnych użytków rolnych została zabudowana bądź obecnie stanowi odłogi i zarastające nieużytki.
Negatywnym aspektem jest również obecność gatunków inwazyjnych, zajmujących znaczne powierzchnie zwłaszcza w rejonie dolin rzecznych.

Zmiany w środowisku powodowane czynnikami naturalnymi (np. huragany, susze, intensywne opady, gradacje szkodników, zarastanie nieużytków i spontaniczna sukcesja ekologiczna, ekspansja gatunków inwazyjnych), mają zdecydowanie mniejsze znaczenie.

Środowisko biotyczne stanowi element środowiska w znacznie większym stopniu podlegający trwałym przekształceniom w wyniku realizacji zagospodarowania przestrzennego, niż pozostałe komponenty środowiska – efekty tych przekształceń są łatwiej dostrzegalne i zaznaczają się na trwałe. Głównymi czynnikami obniżającymi odporność szaty roślinnej i siedlisk przyrodniczych z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego terenów miasta są:

- → zabudowa terenów, wkraczanie nowej zabudowy na tereny biologicznie czynne, związane z tym zwiększenie powierzchni uszczelnionej, pozbawionej czynnej warstwy gleb;
- → degradacja lokalnego środowiska i rzeźby terenu wynikającej z działalności górnictwa podziemnego wpływającego na rzeźbę terenu, powstawania rozlewisk, zapadlisk, obszarów ze stagnującą wodą,
- → zaśmiecenie, skażenie środowiska, obniżenie jakości wód, powietrza, gleby na skutek działalności przemysłu oraz niska emisja,
- → zaprzestanie działalności rolniczej i powiększanie się terenów odłogowanych.

W tak ukształtowanym środowisku, mogące wystąpić oddziaływania w związku z zapisami projektu planu będą mieć zasięg lokalny, ograniczony do samych obszarów objętych ustaleniami projektu mpzp – zwłaszcza w przypadku wyznaczania nowych funkcji terenu, innych niż w obowiązujących planach, stanowiących nowe funkcje w terenie, nieistniejące obecnie. Jednocześnie jednak analiza obecnego stanu środowiska oraz samych przeznaczeń terenów w projekcie mpzp nie wskazuje, aby ustalone przeznaczenie poszczególnych obszarów miasta wprowadzało nowe, znaczące oddziaływanie na środowisko, inne niż ma miejsce obecnie, tym bardziej, że poszczególne kategorie terenów zostały wyznaczone w zdecydowanej większości jako usankcjonowanie stanu obecnego bądź kontynuacja widocznych w terenie tendencji do rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej - wyjątkiem jest planowane zagospodarowanie i wprowadzenie nowej zabudowy na terenach obecnie zadrzewionych w **Obszarze nr 1** oraz likwidacja użytków rolnych w **Obszarze nr 4,** które przewidziane zostały pod nowe tereny mieszkaniowe **MN**.

Stan poszczególnych elementów środowiska na terenie miasta, jak wskazują badania monitoringowe w zakresie jakość wód, powietrza nie są zadowalające.

Stan jakości wód powierzchniowych

Jakość wód powierzchniowych zależna jest od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Na obszarach objętych ustaleniami mpzp nie ma wód płynących, nie mniej jednak zagospodarowanie poszczególnych terenów objętych ustaleniami mpzp, może pośrednio wpływać na jakość wód powierzchniowych.

Poniżej przedstawiono wyniki monitoringu wód powierzchniowych badanych w ostatnich latach w odniesieniu do zlewni JCWP obejmujących przedmiotowe obszary miasta Rybnik.

W układzie zlewniowym, zgodnie z obecnym cyklem planistycznym (na lata 2022 - 2027), przedmiotowe obszary miasta znajdują się w zasięgu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych:

PLRW6000061156545 o nazwie Nacyna.

RW6000061156519 Ruda od źródeł do zbiornika Rybnickiego

Poniżej przedstawiono wyniki monitoringu wód powierzchniowych badanych w ostatnich latach w odniesieniu do zlewni JCWP obejmującej przedmiotowe obszary miasta.

Tabela 4 Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w JCWP obejmującej poszczególne obszary objęte projektem mpzp

Nazwa JCWP	Elementy klasyfikacji stanu/ potencjału ekologicznego				Stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
	Elementy biologiczne	Elementy hydromorfologiczne	Elementy fizykochemiczne	Subst. szczególnie szkodliwe			
PLRW6000061156545 Nacyna Ppk. ujście do Rudy	5	>3	>2	-	zły	dobry	zły
RW6000061156519 Ruda od źródeł do zbiornika Rybnickiego Ppk. Ruda, powyżej zbiornika Rybnik	5	>3	>2	2	zły	dobry	zły

Źródło: Monitoring GIOŚ

1 – stan bardzo dobry, 2 – stan dobry, >2 – poniżej stanu dobrego, 4 – stan słaby, 5 – stan zły

W obrębie jednolitych części wód powierzchniowych, mimo ich dobrego stanu chemiczny, stan ogólny określany był jako zły, JCWP są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Stan jakości wód podziemnych

Wody podziemne, podobnie jak wody powierzchniowe, stale podlegają antropopresji. Mogą być narażone na różnego rodzaju czynniki degradujące, wpływające na ich jakość i zasobność.

Wody podziemne na terenie miasta nie są obecnie badane. Jakość wód podziemnych JCWP nr 144 badano w kilku punktach monitoringowych na terenie powiatu raciborskiego i rybnickiego, jednak poza obszarem miasta Rybnika. Wyniki monitoringu wód podziemnych badanych w latach 2022 - 2025 w granicach JCWPd nr 144 przedstawia poniższa tabela – żaden z punktów monitoringowych nie znajdował się jednak na terenie miasta Rybnika.

Tabela 5 Zestawienie jakości wód podziemnych badanych w obrębie JCWPd nr 144 w latach 2022 - 2025

JCWPd	Miejscowość	Nr Monbada	Stratygrafia	Zwierciadło wody	Typ ośrodka	Klasa jakości - ocena końcowa*			
						2022	2023	2024	2025
144	Brantołka, gm. Kuźnia Raciborska	591	Q	swobodne	porowy	III	III	III	III
	Szczejkowice, gm. Czerwionka-Leszczyny	1777	Q	napięte	porowy	V	V	V	V

	Jankowice, gm. Kuźnia Raciborska	1779	Ng	napięte	porowy	III	III	III	III

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, GIOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego.
Zaznaczyć jednak należy, że znaczna część miasta, w tym również obszary objęte ustaleniami mpzp, znajdują się pod wpływem leja depresji powstałego w głównym użytkowym poziomie wodonośnym na skutek drenażu górniczego.

Jakość powietrza

Miasto Rybnik należy do obszarów o stosunkowo dużej emisji zanieczyszczeń do atmosfery, na co w dużej mierze wpływ ma działalność przemysłowa i górnicza. Do głównych źródeł kształtujących stan sanitarny powietrza na obszarze gminy należą przede wszystkim emisje przemysłowe, komunikacyjne i bytowe (komunalne, zwłaszcza niska emisja). Ponadto zanieczyszczenia przenoszone są z terenów gmin sąsiednich z różnych emitorów.
Emisje pochodzące z indywidualnego ogrzewania budynków powodują odczuwalne pogorszenie jakości powietrza a co za tym idzie, również komfortu zamieszkania. Problem jest szczególnie widoczny w zwartej, słabo przewietrzanej zabudowie w okresie jesienno-zimowym i bezwietrzne dni, gdzie nie ma dostępu do sieci ciepłowniczej a mieszkańcy nie korzystają z sieci gazowej. Wartości benzo(a)pirenu są związane z emisją zanieczyszczeń pochodzących z sektora komunalno-bytowego, szczególnie w okresie zimowym.
Niezbędne jest podjęcie dalszych działań mających na celu zmniejszenie problemu niskiej emisji, min. przez rozwój ekologicznych źródeł ciepła czy możliwości zastosowania odnawialnych źródeł energii (np. paneli słonecznych na dachach budynków). Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że nowo powstająca zabudowa w coraz większym zakresie korzysta z bardziej ekologicznych paliw, w tym ogrzewania gazowego czy baterii słonecznych montowanych na dachach budynków. Jest to bardzo pozytywny trend, który w przyszłości powinien być utrzymany, dzięki czemu nowo wprowadzana zabudowa nie będzie generować dodatkowych źródeł zanieczyszczeń powietrza.
Badania jakości powietrza na obszarze gminy, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadza GIOŚ. Podstawę oceny jakości powietrza stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031 z późniejszymi zmianami) poziomy niektórych substancji w powietrzu. Wartości poszczególnych poziomów substancji w powietrzu zostały zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 roku, poz. 2279 z późniejszymi zmianami).
Wyniki klasyfikacji dla aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej ze względu na poszczególne zanieczyszczenia w latach 2020 - 2025 przedstawiono poniżej

Tabela 6 Wynikowa klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w latach 2020 - 2025

Obszar strefy	Rok	Klasa strefy												
		SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O_3*	O_3**
Aglomeracja rybnicko-jastrzębska	**2020**	A	A	A	A	**C**	**C1**	A	A	A	A	**C**	A	**D2**
	2021	A	A	A	A	**C**	**C1**	A	A	A	A	**C**	A	**D2**
	2022	A	A	A	A	**C**	**C1**	A	A	A	A	**C**	A	**D2**
	2023	A	A	A	A	A	**A1**	A	A	A	A	**C**	A	**D2**
	2024	A	A	A	A	A	**A1**	A	A	A	A	**C**	A	**D2**
	2025	A	A	A	A	**C**	**A1**	A	A	A	A	**C**	A	**D2**

Źródło: GIOŚ, zmodyfikowane
* poziom docelowy, **poziom długoterminowy

Jak wynika z powyższego zestawienia, jakość powietrza na terenie aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej, w której znajdują się poszczególne tereny objęte ustaleniami mpzp, utrzymuje się na stałym poziomie, z tendencją do pogorszenia w roku 2025 w zakresie pyłu zawieszonego PM10 (z klasy A na klasę C).

Ocenę ze względu na ochronę roślin w województwie śląskim prowadzi się wyłącznie w strefie śląskiej. W ocenie za rok 2025 strefa ta została zakwalifikowana do klasy A. Podobnie było w latach 2020 – 2024, gdzie cała strefa śląska klasyfikowana była do klasy A.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Na obszarze miasta do źródeł promieniowania elektromagnetycznego należą przede wszystkim linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia oraz stacje bazowe telefonii komórkowej, a także w pewnym stopniu – linie elektroenergetyczne średniego napięcia i stacje transformatorowe.
Na omawianych obszarach brak oddziaływania elektromagnetycznego wynikającego z przebiegu linii wysokiego i średniego napięcia.
Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ). Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska. W 2025 roku na terenie miasta prowadzono badania monitoringowe w zakresie promieniowania elektromagnetycznego w dwóch punktach - Rybnik, ul. Rynkowa i Rybnik, ul. Różańskiego – w badanych ppk. nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych zakresów promieniowania elektromagnetycznego, średnia dla obszaru wyniosła w 2025 roku [1,06 V/m].
Prognozy wskazują na dotrzymanie obowiązujących norm środowiskowych także w najbliższych latach. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi, wartość dopuszczalna poziomu PEM dla częstotliwości objętych monitoringiem (w ramach PMŚ) od 2020 r. zwiększyła się z 7 V/m do 28 V/m. Wartości zmierzonego promieniowania elektromagnetycznego nie przekraczają wartości dopuszczalnej na terenie całego województwa, nie ma więc zagrożenia wynikającego z emisji elektromagnetycznej.
Ograniczenie uciążliwości promieniowania elektromagnetycznego powinno sprowadzać się do analizy wpływu na środowisko nowych obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne (na etapie wydawania decyzji), oraz do prowadzenia pomiarów kontrolnych rzeczywistego rozkładu promieniowania w otoczeniu stacji bądź linii (lokalizacja nowych obiektów związanych z przebywaniem ludzi).
Ustawa Prawo ochrony środowiska [3], prawo budowlane [9], ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2] oraz przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy, a także sanitarne wymagają, aby w obrębie sieci generujących promieniowanie elektromagnetyczne pozostawić „pas technologiczny” o szerokości zależnej od wielkości napięcia z ograniczeniami w użytkowaniu (ograniczenia dotyczące przebywania ludzi) w celu ochrony ludzi i środowiska. W miejscach tych zakazuje się m.in. lokalizacji zabudowy, a tym samym ogranicza ekspozycję ludzi na promieniowanie, co zapewnia stałą ochronę mieszkańcom.

Zagrożenie powodziowe

Na terenie miasta Rybnika występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi – zagrożenie powodzią dotyczy terenów w dolinie rzeki Nacyny i rzeki Rudy, jednak żaden z obszarów objętych ustaleniami projektu mpzp nie jest zagrożony powodzią.
Wszystkie obszary objęte projektem mpzp znajdują się również poza obszarami zagrożonymi podtopieniami i powstawaniem trwałych mokradeł.

Uwarunkowania miasta powodują, że w granicach poszczególnych obszarów objętych ustaleniami mpzp zaznacza się przewaga terenów zabudowanych bądź przekształconych antropogenicznie, tereny o bardziej naturalnym charakterze, wolne od zabudowy i charakteryzujące się większy potencjałem przyrodniczym obejmują jedynie fragmenty niezabudowane w granicach **Obszaru nr 1** i **Obszaru nr 3** – tereny te mają częściowo leśny charakter.

Wprowadzenie nowych ustaleń planistycznych nie wpłynie negatywnie na aspekty środowiskowe w granicach opracowania, pod warunkiem uwzględnienia wszystkich ustaleń

zawartych w projektowanym dokumencie. Proponowane zapisy projektu mpzp, z uwagi na obecne zagospodarowanie poszczególnych obszarów oraz ich położenie w większości na terenach zabudowanych miasta, będą mieć w większości pomijalny wpływ na walory przyrodnicze czy krajobrazowe terenu miasta. Tereny, na których określono wskazane z projekcie mpzp przeznaczenia, są już w znacznym stopniu przekształcone i zabudowane a projekt mpzp nie wyznacza funkcji uciążliwych a jedynie kontunuację obecnego zagospodarowania przez zwiększenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w porównaniu do obecnie obowiązujących planów, wiązać się to będzie jednak z ubytkiem terenów zadrzewionych na **Obszarze nr 1** i likwidacją użytków rolnych w **Obszarze nr 4**.

3.3 Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu

Analizując potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu wzięto pod uwagę istniejące zagospodarowanie poszczególnych obszarów oraz możliwe zmiany tego zagospodarowania w przyszłości.

Aktualnie miasto Rybnik jest pokryte w 100% miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, również przedmiotowe obszary objęte są obowiązującymi planami miejscowymi. W związku z tym nie ma konieczności na terenie miasta wydawania decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Na analizowanych terenach obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego z lat 2005 (MPZP 2005), 2014 roku (MPZP 20) i z 2017 roku (MPZP 28), w których ustalono w większości podobne przeznaczenia poszczególnych terenów, jak w projekcie niniejszego planu. Analizując możliwości zmiany zagospodarowania na przedmiotowych obszarach miasta, należy stwierdzić, że będą to zmiany wynikające z obowiązujących ustaleń planistycznych. Analiza polityki przestrzennej miasta pozwala stwierdzić, że dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego będzie wykazywał tendencje do uzupełniania istniejącej zabudowy, z możliwością wyznaczania nowych terenów przewidzianych pod rozwój zabudowy, zwłaszcza mieszkaniowej jednorodzinnej.

Analizowany projekt planu jest w większości kontynuacją zamierzeń wynikających z obowiązujących planów. W zdecydowanej większości nie zmieniają się przeznaczenia poszczególnych terenów w stosunku do obowiązujących planów, w znacznej mierze zmiany dotyczą proporcji poszczególnych terenów, jako zwiększenie powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**. Znaczna część terenów objętych projektem mpzp mogłaby się rozwijać w ten sam sposób zarówno przy braku realizacji ustaleń planu, jak i po jego realizacji. W przypadku pozostawienia dotychczasowych funkcji terenów, zgodnie z obowiązującymi planami, nie prognozuje się istotnych zmian poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności zachowane zostaną tereny zadrzewione na **Obszarze nr 1** oraz użytki rolne w **Obszarze nr 4**, które obecny projekt planu przeznacza pod nowe budownictwo mieszkaniowe MN. Natomiast brak ustaleń planistycznych dla **Obszaru nr 3** może skutkować likwidacją części zadrzewień tutaj się znajdujących i realizacją nowej zabudowy usługowej – projekt planu zachowuje te tereny zielone jako zieleń nieurządzona **ZNU**.

Prognozuje się więc zwiększenie powierzchni terenów zabudowanych (funkcje mieszkaniowe i usługi) również bez zmiany projektu mpzp.

3.4 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Na terenach objętych projektem mpzp obecnie brak szczególnych problemów ochrony środowiska wynikających z istnienia obszarów chronionych na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody [6], brak jest tu cennych siedlisk przyrodniczych, jak również terenów pretendujących do objęcia ochroną prawną.

Z punktu widzenia obszarów chronionych nie widzi się problemów ochrony środowiska - zapisy projektu planu nie będą miały wpływu negatywnego na istniejące formy ochrony przyrody, ich integralność i cele ochrony.

W granicach miasta znajduje się kilkanaście pomników przyrody, z których jednak żaden nie znajduje się na obszarach objętych projektem mpzp. Wyznaczone w projekcie planu kierunki zagospodarowania nie będą mieć wpływu na stan zachowania i ochrony tych pomników przyrody, z których wszystkie znajdują się w oddaleniu od analizowanych obszarów miasta.

Projekt planu podtrzymuje obecny status terenów najbardziej wartościowych przyrodniczo wyznaczając w ich granicach tereny różnorodnej zieleni, ustalając dla nich przeznaczenie:

- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- ZL – lasy.

W przyrodniczym użytkowaniu pozostanie również wyznaczony w **Obszarze nr 2** teren wód **WS** – istniejący zbiornik wodny.

Tereny te pozostaną bez możliwości zmiany zagospodarowania, jako tereny pełniące funkcje przyrodnicze, podobnie jak obecnie.

Identyfikacja istniejących problemów ochrony środowiska w odniesieniu do analizowanych terenów w granicach miasta Rybnika została przeprowadzona w odniesieniu do skali opracowywanego dokumentu. Z przeprowadzonej analizy obecnego sposobu zagospodarowania poszczególnych obszarów oraz uwarunkowań środowiskowych wynika, że na części terenów objętych projektem mpzp środowisko naturalne uległo przekształceniom głównie na skutek wprowadzonej zabudowy kubaturowej. Nie ma tu jednak wielkopowierzchniowych obiektów przemysłowych stanowiących uciążliwość dla środowiska a sam projekt mpzp również takich nie wyznacza.
Zauważalnym problemem środowiskowym w **Obszarze nr 3** objętym ustaleniami mpzp jest zaznaczające się zaśmiecenie terenu w obrębie zadrzewień w Parku Osiedlowym – jest to element wpływający negatywnie zarówno na walory przyrodnicze jak również krajobrazowe i estetyczne. Dzikie wysypiska śmieci powinny być każdorazowo likwidowane.
Sama zmiana ustaleń planistycznych dotycząca tego obszaru – zachowanie terenu zieleni nieurządzonej **ZNU** zamiast terenu usług U w obowiązującym planie jest rozwiązaniem korzystnym, pozwalającym na zachowanie lokalnej bioróżnorodności w warunkach miasta.

Widoczne zaśmiecenie w Parku Osiedlowym w części **Obszaru nr 3**

Źródło: wizja w terenie

Biorąc pod uwagę planowane przeznaczenie obszarów objętych ustaleniami planu, nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska wynikających z realizacji ustaleń planistycznych.
Poszczególne kategorie terenów stanowią w większości kontynuację już obecnie istniejących form zagospodarowania bądź bezpośrednio do nich nawiązują i wyznaczane zostały w sposób nie powodujący konfliktów zarówno społecznych jak i środowiskowych.

3.5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.
Zapisy projektu planu nie naruszają w żaden sposób celów ochrony środowiska ujętych w obowiązujących w Polsce konwencjach i dyrektywach.
Projekt mpzp jest zgodny z celami, rekomendacjami i ustaleniami opracowań strategicznych i planistycznych poziomu nie tylko lokalnego, ale i wojewódzkiego. Uwzględniając zalecenia polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z dokumentami na szczeblu Unii Europejskiej i międzynarodowym, projektowany plan spełnia warunek zgodności z tymi dokumentami w zakresie celów oraz sposobów ochrony środowiska.

Celem ochrony środowiska z punktu widzenia projektowanego dokumentu jest ustalenie potencjalnych zagrożeń dla środowiska, określenie możliwej intensywności ich występowania oraz wzajemnych relacji między wyznaczonymi kierunkami zagospodarowania obszaru a środowiskiem.

Analizowany projekt planu w możliwym zakresie uwzględnia zarówno cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym jak również obowiązujące przepisy prawne, w szczególności dotyczące:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, bioróżnorodności, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych i zasobów naturalnych;
- ochrony udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie możliwości eksploatacji tych złóż w przyszłości;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych;
- zapobiegania zmianom klimatycznym;
- ochrony powietrza i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- utrzymania norm dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami;
- ochrony zabytków;
- ochrony krajobrazu.

Najważniejsze cele ochrony środowiska mające swoje odzwierciedlenie w analizowanym dokumencie przedstawia poniższa tabela

Tabela 7 Najważniejsze cele ochrony środowiska wyznaczone na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym uwzględnione w analizowanym dokumencie

Podstawa prawna	Odniesienie do ustaleń projektu planu
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna)	ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przez zapisy dotyczące nakazu zachowania istniejących cieków wodnych oraz zapisy normujące odprowadzanie ścieków oraz wód opadowych i roztopowych
Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG)	
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszego powietrza dla Europy	ochrona powietrza i ograniczenie negatywnego oddziaływania na klimat przez zapisy planu określające sposób zaopatrzenia w ciepło ze źródeł ekologicznych oraz z możliwością wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
Dyrektywa 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych	
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej, który jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. (Rio de Janeiro)	ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych, węzłów ekologicznych przez zapisy dotyczące zachowania istniejących cieków wodnych oraz terenów zieleni naturalnej, lasów
Polityka ekologiczna państwa 2030 *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska*	ochrona powierzchni ziemi, racjonalne gospodarowanie i zachowania wartości przyrodniczych ochrona zasobów naturalnych, udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przez zapisy normujące gospodarkę wodną i ściekową ochrona powietrza przez zapisy dotyczące źródeł zaopatrzenia w ciepło oraz możliwość wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych	ochrona lasów przez wyznaczenie terenów **ZL**
Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne	ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków	zapisy normujące odprowadzanie ścieków i wód opadowych i roztopowych
Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze	ochrona udokumentowanych złóż kopalin oraz zapewnienie obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż – przez uwzględnienie obecności złóż, OG i TG i wynikających z tego ograniczeń
Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	ochrona wartości kulturowych, istniejących obiektów zabytkowych i stanowisk archeologicznych przez zapisy ujęte w planie
Audyt krajobrazowy województwa śląskiego	ochrona walorów krajobrazowych przez zapisy planu dotyczące gabarytów i formy zabudowy oraz zasad zagospodarowania obiektów objętych ochroną konserwatorską

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym, a także lokalnym zostały uwzględnione w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do zmian klimatu oraz działań na rzecz czystej energii, ochrony środowiska naturalnego, przyrody i różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazu, ochrony zasobów naturalnych i efektywnego gospodarowania przestrzenią, ochrony środowiska kulturowego.

Ustalenia planu umożliwiają realizację wymienionych powyżej celów wynikających z obowiązujących przepisów prawnych. Odpowiednio przyjęte rozwiązania planistyczne dają szansę na dalszy rozwój gospodarczy miasta z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju przy zachowaniu najbardziej wartościowych elementów lokalnego środowiska, którymi w granicach projektu planu bez wątpienia są tereny zadrzewione, leśne i tereny wód, które projekt planu zachowuje w większości w ich dotychczasowej funkcji biocenotycznej, bez możliwości zabudowy (tereny **ZNU, ZL, ZP, WS**).

Analizowany projekt mpzp wnosi w swoich zapisach ustalenia uwzględniające ochronę środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego w postaci nakazów i zakazów szczegółowo ujętych w planie. Szczególny nacisk został położony na działania mające na celu poprawę jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji.
Określone w analizowanym projekcie planu zasady odprowadzania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych i roztopowych wpisują się w założenia Programu Wodno – Środowiskowego Kraju (aPWŚK). W projekcie planu przewidziano rozwiązania zgodne z założeniami Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych tj.: zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej; odprowadzanie ścieków sanitarnych do sieci kanalizacji sanitarnej; odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi obowiązującymi w tym zakresie. Analizowany projekt planu jest zgodny z założeniami Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, ponieważ przewiduje, że gospodarkę odpadami należy realizować zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym z zasadami określonymi w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie. Ponadto wprowadzono zakaz prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem odpadami, za wyjątkiem zbierania i przetwarzania odpadów wytwarzanych jako element towarzyszący prowadzeniu działalności zgodnej z przeznaczeniem terenu.

Proponowane rozwiązania dotyczące zagospodarowania poszczególnych terenów pozostają w zgodzie z wymogami ochrony środowiska i nie stanowią dla niego zagrożenia.

4. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ŚRODOWISKO, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

Wyznaczenie poszczególnych kategorii terenów w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym narzędziem kształtującym politykę przestrzenną miasta.

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, społecznego i kulturowego w obrębie analizowanych obszarów w granicach miasta Rybnika.

Wskutek wprowadzenia projektowanych zapisów mpzp, dotychczasowe przeznaczenie terenów ulegnie niewielkiej zmianie, w większości jednak zmiany dotyczyć będą proporcji poszczególnych terenów. Projekt planu utrzymuje w większości obecne założenia obowiązujących planów dotyczące możliwości rozwoju nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, bez wprowadzania funkcji uciążliwych dla środowiska.

Wprowadzenie nowych form zagospodarowania nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska na przedmiotowych terenach miasta. Zachowanie wskazanej powierzchni biologicznie czynnej oraz zapisów mpzp dotyczących ochrony środowiska, ograniczy ewentualne oddziaływania na organizmy żywe i zbiorowiska roślinne w bezpośrednim otoczeniu. Przyjęte zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji ograniczą negatywny wpływ na środowisko dróg, ponieważ większość ciągów komunikacyjnych już istnieje i nie przewiduje się realizacji nowych, wielkoskalowych inwestycji drogowych.

4.1. Oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska

Zmiany zagospodarowania przestrzeni zazwyczaj odbywają się kosztem środowiska, przy czym zasadnicze znaczenie ma tutaj wyznaczona funkcja danego terenu.
Zapisy projektu planu nie wpływają znacząco na zmiany funkcjonalne i przestrzenne w istniejącym zagospodarowaniu. Plan sankcjonuje istniejące zagospodarowanie a na terenach niezagospodarowanych umożliwia rozwój nowej zabudowy o niewielkim stopniu uciążliwości, w bezpośrednim nawiązaniu do terenów otaczających. Uwzględniając etapy budowy, a następnie etap eksploatacji, można prognozować, iż realizacja zapisów planu może wpływać na następujące komponenty środowiska:

- → powierzchnię ziemi i gleby;
- → powietrze,
- → krajobraz,
- → siedliska, faunę, florę i lokalną bioróżnorodność.

Będzie to wpływ najbardziej zauważalny w granicach terenów przeznaczonych pod nowe kierunki zagospodarowania, gdzie dojdzie do przekształcenia powierzchni ziemi, ubytku terenów zielonych na rzecz terenów zabudowanych, zmian retencji wodnej, nie prognozuje się jednak wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska czy pogorszenie, czy utratę siedlisk i gatunków) wynikających z realizacji zapisów projektu planu, biorąc pod uwagę stosunkową niewielką powierzchnię terenów objętych ustaleniami projektu mpzp oraz wyznaczone dla nich funkcje.

Poniżej przedstawia się prognozowany wpływ ustaleń planistycznych w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska

Wpływ na siedliska przyrodnicze, florę i faunę oraz bioróżnorodność
Na wszystkich terenach obowiązują już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego a nowo wyznaczone funkcje terenów w większości stanowić będą kontynuację obecnych form zagospodarowania i nie spowodują znacząco negatywnych zmian w odniesieniu do siedlisk i gatunków. W szczególności projekt mpzp nie wprowadza żadnych wielkoskalowych inwestycji,

ani form zagospodarowania mogących powodować degradację lokalnych ekosystemów. W granicach poszczególnych terenów objętych ustaleniami mpzp przewidzianych pod realizację nowej zabudowy brak cennych siedlisk przyrodniczych, brak gatunków chronionych roślin i grzybów oraz ostoi zwierząt a sam projekt planu nie wprowadza przeznaczeń, które mogłyby powodować znaczące oddziaływania.
W odniesieniu do środowiska przyrodniczego, lokalnych siedlisk zmiany zagospodarowania zaznaczą się w sposób najbardziej zauważalny w obrębie **Obszaru nr 1**, dla którego projekt mpzp daje możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** na części obecnych terenów zadrzewionych, w obowiązującym planie stanowiących tereny ZŁ i ZR oraz na **Obszarze 4**, gdzie nowa zabudowa mieszkaniowa **MN** zajmie tereny pozostające w użytkowaniu rolniczym.
Na pozostałych obszarach ubytek terenów zielonych będzie zdecydowanie mniej znaczący a biorąc pod uwagę, że nowa zabudowa mieszkaniowa realizowana będzie w większości w wolnych lukach budowlanych pomiędzy już istniejącymi zabudowaniami, skala oddziaływania będzie niewielka i nie będzie powodować znacząco negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną. Projekt mpzp nie wprowadza wielkoskalowych inwestycji ani przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.
Korzystny wpływ w odniesieniu do lokalnej bioróżnorodności ma przeznaczenie terenów zadrzewionych w **Obszarze nr 3** pod teren zieleni nieurządzonej **ZNU** (jest to fragment istniejącego Parku Osiedlowego), które w obecnie obowiązującym planie były przeznaczone pod możliwość realizacji zabudowy usługowej U.
W większości przypadków ustalenia projektu mpzp stanowią dostosowanie do stanu faktycznego, bez wprowadzania innych, uciążliwych form zagospodarowania na tych terenach.
Planowana nowa funkcja zabudowy mieszkaniowej nie spowoduje wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań, zwykle tego typu zabudowa nie powoduje ponadnormatywnych emisji do środowiska, najbardziej zauważalne oddziaływanie związane będzie ze zmniejszeniem powierzchni terenów niezabudowanych, obecnie stanowiących pola lub zadrzewienia. Projekt planu nie będzie jednak skutkował utratą najcenniejszych siedlisk przyrodniczych bądź stanowisk cennych gatunków flory i fauny – wszystkie tereny cenne przyrodniczo znajdują się poza zakresem opracowania.
W bezpośrednim otoczeniu obszarów objętych projektem mpzp nie występują cenne siedliska przyrodnicze, które byłyby narażone na ewentualne zniszczenie.

Wprowadzenie nowej zabudowy na terenach obecnie niezagospodarowanych oraz w wolnych lukach budowlanych bez wątpienia spowoduje zmianę obecnie występujących siedlisk (nie podlegających ochronie prawnej i nie stanowiących cennych ekosystemów), skutkującą między innymi zmianą składu gatunkowego i kształtowania nowych form zieleni towarzyszącej zabudowie (np. ogrody, trawniki, rabaty kwiatowe, żywopłoty jako powierzchnie biologicznie czynne wyznaczone w planie). Nastąpi ubytek terenów rolniczych. Korzystne w odniesieniu do lokalnej bioróżnorodności jest fakt, że projekt mpzp nie wprowadza wielkoskalowych inwestycji ani przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Zachowanie powierzchni biologicznie czynnych w obrębie zabudowy oraz terenów różnorodnej zieleni poza zabudową (tereny **ZP, ZNU, ZL)** będzie wpływać pozytywnie na siedliska drobnych zwierząt mogących tutaj występować (np. owady zapylające, motyle, trzmiele, ptaki, drobne ssaki, np. ryjówki, jeże, krety). Korzystne jest również wyznaczone projektem planu przeznaczenie **WS** – jest to teren istniejącego zbiornika wodnego w otoczeniu łąk i śródpolnych zadrzewień, które pozostaną w swojej dotychczasowej funkcji przyrodniczej, bez możliwości zabudowy.

Wpływ na korytarze ekologiczne, struktury przyrodnicze i obszarowe formy ochrony przyrody oraz lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznych, a w szczególności tereny leśne, płaty roślinności nieleśnej, zadrzewienia śródpolne, a także obiekty ważne dla ochrony płazów
Wszystkie obszary objęte ustaleniami planu znajdują się poza granicami obszarów chronionych i nie kolidują z cennymi elementami środowiska przyrodniczego, stanowiącymi ważne ostoje lokalnej bioróżnorodności, w związku z czym nie prognozuje się negatywnych oddziaływań na obszary i obiekty podlegające ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Tereny objęte planem nie pełnią funkcji krajowych i regionalnych korytarzy ekologicznych, w większości poszczególne obszary objęte ustaleniami mpzp położone są w otoczeniu istniejącej zabudowy miasta i nie mają możliwości pełnienia funkcji korytarzowych. Jedynie część **Obszaru nr 4** pełni obecnie funkcje rolnicze, znajdują się tutaj pola, łąki i zadrzewienia. Ponadto w bliskim sąsiedztwie tego obszaru występują rozległe powierzchnie rolne, leśne i zadrzewienia, dzięki czemu większe zwierzęta mogą obecnie swobodnie korzystać z tych terenów. Zmiana przeznaczenia tych terenów pod nowe budownictwo mieszkaniowe (tereny **MN** wyznaczone w projekcie planu) spowodują likwidację otwartych terenów rolniczych a tym samym wpłyną na ograniczenie wykorzystania tych terenów przez zwierzęta, jednocześnie jednak zwierzęta w dalszym ciągu będą mogły wykorzystywać tereny występujące w otoczeniu, na które projekt planu nie będzie mieć negatywnego wpływu.

Już obecnie część terenów jest ogrodzona, na poszczególnych terenach objętych ustaleniami mpzp pojawiają się ogrodzenia prywatnych posesji, stanowiące lokalne bariery migracyjne dla swobodnego przemieszczania się zwierząt. Większe zwierzęta już obecnie na części terenów objętych projektem mpzp nie mają możliwości migracji. Ustalenia mpzp nie wpłyną na zmianę tego stanu rzeczy, tereny te pozostaną niedostępne dla możliwości przemieszczania się zwierząt. Projekt planu nie wprowadza zespołów wysokiej zabudowy czy innych wielkopowierzchniowych inwestycji, które mogłyby stanowić zagrożenie dla lokalnych korytarzy migracyjnych obejmujących tereny niezabudowane w rejonie lasów, dolin rzecznych i terenów zieleni. Ciągłość tych lokalnych szlaków migracji nie zostanie przerwana w wyniku realizacji ustaleń zapisów projektu mpzp, tym bardziej, że najwartościowsze fragmenty terenów pozostaną zachowanie jako lokalne ciągi ekologiczne wolne od zabudowy – funkcje te nadal pełnić będzie fragment **Obszaru nr 1** jako teren zieleni nieurządzonej **ZNU** i las **ZL**, fragment **Obszaru nr 2** jako teren zieleni nieurządzonej **ZNU** wokół zbiornika wodnego oraz fragment **Obszaru nr 3** jako tereny zieleni nieurządzonej **ZNU**. W **Obszar nr 4**, ze względu na rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej i dogęszczenie istniejącej nie będzie pełnić żadnych funkcji korytarzowych, nawet lokalnych.

Wpływ na wody powierzchniowe, podziemne, jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych i gospodarkę wodno-ściekową

Projekt planu nie wprowadza nowych form zagospodarowania, które stanowiłyby zagrożenie dla zasobów wodnych. Zagospodarowanie poszczególnych terenów nie ingeruje w układ sieci hydrograficznej, plan wprowadza nakaz zachowania istniejących cieków wodnych oraz wyznacza teren **WS** na **Obszarze nr 2**, gdzie znajduje się obecnie zbiornik wodny.

Możliwość realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej bez wątpienia wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, zwiększą się powierzchnie uszczelnione a co za tym idzie, większa będzie ilość wód opadowych i roztopowych, nie mniej jednak oddziaływanie to ma charakter marginalny, ponieważ miasto jest w przeważającej większości skanalizowane. Również większość przedmiotowych terenów objętych projektem mpzp posiada już obecnie systemy kanalizacyjne, co daje gwarancję braku negatywnego oddziaływania na jakość środowiska wodno-gruntowego.
Zwiększenie powierzchni zabudowanej nie będzie miało również większego znaczenia dla zachowania warunków retencji, czemu służą zapisy mpzp dotyczące konieczności zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz zachowania terenów zielonych poza zabudową.
W celu ograniczenia negatywnego wpływu na warunki retencji, projekt mpzp normuje zasady odprowadzania wód opadowych i roztopowych, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach odrębnych z zakresu warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i usytuowanie.

Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań w stosunku do wód podziemnych, na części analizowanych terenów brak jest użytkowych poziomów wodonośnych. Dla ochrony wód podziemnych istotne znaczenie mają zapisy planu normujące gospodarkę wodno-ściekową i odpadową. W projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące obowiązku odprowadzania

ścieków do kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych dotyczących utrzymania czystości i porządku w gminie.

Poszczególne tereny znajdują się poza wyznaczoną strefą bezpośredniego zagrożenia powodzią, stąd nie przewiduje się żadnych negatywnych oddziaływań w tym aspekcie, w szczególności, realizacja ustaleń projektu mpzp nie spowoduje pojawienia się zagrożenia powodziowego.

W wyniku wdrożenia projektu planu dojdzie do oddziaływań typowych dla nowych inwestycji, ich charakter jest nieunikniony, nie prognozuje się jednak znaczących zmian środowiska wodnego wynikających z ustaleń mpzp, w szczególności nie prognozuje się wystąpienia oddziaływań mogących mieć trwały negatywy wpływ na retencję gruntowo-wodną obszaru miasta oraz jakość wód. Realizacja ustaleń planistycznych nie wpłynie negatywnie na stan jednolitych części wód powierzchniowych, jak i podziemnych, w szczególności nie przewiduje się pogorszenia stanu chemicznego czy też zmian ilościowych mogących mieć wpływ na ogólny stan JCWP oraz JCWPd oraz na osiągnięcie celów środowiskowych im przypisanych.

Wpływ na środowisko gruntowe – powierzchnia ziemi, zasoby naturalne, gospodarka odpadami

Charakter miasta Rybnika bez wątpienia wpływa na środowisko glebowe, w tym ograniczenia naturalnych zasobów glebowych na skutek zabudowy terenów miasta i rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych, przemysłowych i komunikacyjnych.
Zmiany w odniesieniu do powierzchni ziemi i rzeźby terenu należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wszystkim inwestycjom budowlanym. O wielkości oraz zasięgu tych oddziaływań decydować będzie skala projektowanych inwestycji, w tym powierzchnia zabudowy, głębokość prowadzonych prac ziemnych, jakość zastosowanych materiałów i technologii. Należy jednak zaznaczyć, że są to procesy nieuniknione na terenach, na których przewidywany jest rozwój gospodarczy i zaspokajanie potrzeb społecznych a zasięg takiego oddziaływania na ogół jest niewielki (ograniczać się będzie do terenu danej działki budowlanej).

Większość obszarów objętych projektem mpzp jest już obecnie w mniejszym bądź w większym stopniu zabudowana, stąd nie prognozuje się znaczących oddziaływań w odniesieniu do zasobów glebowych i rzeźby terenu. Wyjątkiem będzie nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna **MN** dopuszczona w **Obszarze nr 4** na obecnych terenach rolniczych, skutkująca ich likwidacją. Prognozuje się, że zmiany te zachodzić będą stopniowo, na etapie realizacji poszczególnych zabudowań. Jednocześnie jednak należy podkreślić, że już obecnie rolnictwo nie pełni istotnej funkcji na terenie miasta Rybnika – na większości omawianych obszarów widoczne są wyraźne tendencje do rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Istotne jest, że większość przeznaczeń w projekcie planu dotyczy możliwości rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej **MN** i **MN-U**, bez wprowadzania wielkoskalowych przedsięwzięć, mogących wywierać negatywny wpływ na środowisko glebowe i rzeźbę terenu, takich jak składowiska odpadów, zakłady przemysłowe, zakłady odkrywkowej eksploatacji kruszyw czy drogi ekspresowe.

Rozwój nowej zabudowy spowoduje zwiększenie powierzchni gruntów antropogenicznych, pozbawionych czynnej warstwy gleb, wyrównanie terenu. Zmiany te będą miały charakter trwały (przekształcenie powierzchni ziemi wskutek posadowienia nowych budynków w obrębie poszczególnych terenów przewidzianych pod możliwość realizacji zabudowy).

Biorąc pod uwagę niską jakość bonitacyjną gruntów na terenach objętych projektem mpzp, nie prognozuje się znaczących oddziaływań w zakresie gleb, w szczególności brak konieczności pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze (brak gruntów ornych chronionych klas I – III a tereny objęte planem położone są w granicach administracyjnych miasta). Brak również konieczności przekształcania gruntów leśnych na cele nieleśne, gdyż ustalenia projektu mpzp zachowują fragmenty terenu jako lasy **ZL**.
Ochronie zasobów glebowych służą zapisy projektu mpzp dotyczące konieczności zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w obrębie zabudowy oraz możliwość kształtowania w ramach przeznaczeń terenów, różnorodnych powierzchni zielonych poza zabudową – jako

tereny zieleni nieurządzonej **ZNU**, urządzonej **ZN** oraz lasy **ZL**.

Projekt planu uwzględnia udokumentowane złoża kopalin znajdujące się na obszarze objętym opracowaniem, umożliwiając ochronę tych złóż, dając możliwość ich dalszej eksploatacji w przyszłości. Należy mieć na względzie, że już obecnie większa część obszaru miasta znajduje się pod wpływem oddziaływań ze strony górnictwa podziemnego, w tym dokonanej już eksploatacji górniczej. Nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska poprzez ustalenia mpzp. Obszary górnicze i tereny górnicze o statusie aktualnym obejmują większość obszarów planu, projekt planu wprowadza nakaz uwzględniania aktualnych czynników geologiczno-górniczych przy budowie bądź przebudowie obiektów budowlanych.

Na obszarach osuwania się mas ziemnych oraz terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi znajdujących się na Obszarze nr 1, projekt planu wprowadza zakaz prowadzenia robót ziemnych mogących wywoływać procesy osuwiskowe oraz nakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych poza osuwisko. Zapisy te pozwolą na zminimalizowanie zagrożenia wynikającego z obecności osuwiska i obszaru zagrożonego ruchami masowymi ziemi.

W odniesieniu do odpadów, projekt planu nie zakłada realizacji składowisk odpadów, przedmiotowy plan nie zakłada również działalności gospodarczych w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów, mogących stanowić zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.
Ze względu na zakładany przyrost zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, niewątpliwe wzrośnie też ilość powstających odpadów, jednocześnie jednak należy zaznaczyć, że w większości będą to odpady komunalne, bytowe. Ilość tych odpadów nie będzie znacząca w skali całego miasta i odpady te składowane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi w tym zakresie, na terenach do tego przeznaczonych.
Dodatkowo wszelkie odpady będą zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.
Należy zaznaczyć, że gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów prawnych, wykraczających poza ustaleniami planistyczne – gospodarka odpadami regulowana jest przez ustawę z 14 grudnia 2012 r. o odpadach [4.], ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach [5.], jak również odpowiednie uchwały i regulaminy Rady Miasta. Biorąc pod uwagę, że zapisy projektu planu zgodne są z tymi przepisami odrębnymi w zakresie gospodarki odpadami, nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko – zasady i wymogi określone w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, utrzymanie czystości i porządku w gminie zabezpieczą środowisko gruntowo-wodne przed ewentualnym zanieczyszczeniem.

Wpływ na stan sanitarny powietrza
Powstanie nowej zabudowy wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania na energię i ciepło a co za tym idzie spodziewać się można wzrostu emisji antropogenicznej z systemów grzewczych. Pojawią się również emisje komunikacyjne. Korzystny jest fakt, że miasto Rybnik posiada dobrze rozwiniętą sieć grzewczą, zwłaszcza w centrum miasta, dzięki czemu emisje z indywidualnych źródeł grzewczych mają mniejsze znaczenie. Obszar miasta jest również w dużej mierze objęty siecią gazową.
Zaznaczyć należy, że projekt planu nie wprowadza nowych funkcji, które mogłyby wpłynąć na znaczące pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego, w szczególności projekt planu nie wprowadza nowych emisji przemysłowych.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza tzw. niskiej emisji będą emisje pochodzące ze źródeł grzewczych w obrębie terenów zabudowanych. Jednocześnie jednak należy zauważyć, że nowoczesne budownictwo charakteryzuje się bardziej ekologicznymi rozwiązaniami w zakresie ogrzewania budynków. W ostatnich latach znacznie wzrosła również świadomość ekologiczna. Wprowadzone zostały również uchwały antysmogowe, które znacząco ograniczają możliwość lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa. W chwili obecnej dokumentem regulującym wymagania odnośnie instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, rodzaju wykorzystywanych paliw na terenie województwa śląskiego jest Uchwała Nr V/36/1/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa

śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. Uchwała antysmogowa) - mieszkańcy miasta są zobligowani do przestrzegania jej wytycznych.
W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań na stan sanitarny powietrza, w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z sieci gazowej lub ciepłowniczej, projekt planu dopuszcza stosowanie proekologicznych i wysokosprawnych indywidualnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.
Projekt planu wprowadza ponadto zakaz lokalizacji mikroinstalacji wytwarzających energię elektryczną, ciepło lub chłód z energii otrzymywanej z biomasy, biogazu lub biogazu rolniczego.
W odniesieniu do wprowadzonej projektem mpzp możliwości rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w **Obszarze nr 3** (teren **MW-U**) problem niskiej emisji praktycznie nie występuje – zabudowa wielorodzinna korzysta z ciepła sieciowego. W związku z realizacją zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej nie przewiduje się więc zagrożenia dla ponadnormatywnego wzrostu zanieczyszczeń.

Projekt planu nie przewiduje realizacji dróg o dużym natężeniu ruchu (drogi tranzytowe, ekspresowe), które mogłyby wpływać na pogorszenie jakości powietrza.

Odziaływania w zakresie adaptacji do zmian klimatu oraz wpływu na klimat
Wyznaczone planem poszczególne kategorie terenów nie wpłyną na kształtowanie lokalnych warunków klimatycznych, innych niż obecnie występujące na terenach zabudowanych miasta Rybnika. Obecne warunki mikroklimatyczne na poszczególnych terenach zostały w większości już ukształtowane istniejącą zabudową i obecnym zagospodarowaniem. Niewielkie zmiany można rozpatrywać jedynie w skali mikroklimatu, w najbliższym sąsiedztwie nowych obiektów budowlanych i powierzchni wyasfaltowanych, uszczelnionych, gdzie należy oczekiwać wzrostu średnich temperatur i spadku wilgotności powietrza, czy możliwości zmiany warunków przewietrzania. W miejscach tych przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat, jednak w skali całego miasta będą to zmiany słabo odczuwalne. Znaczenie w odniesieniu do warunków lokalnego topoklimatu mają zapisy projektu mpzp wprowadzające minimalną powierzchnię czynną, wyznaczające tereny różnorodnej zieleni poza zabudową, zapisy dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, zachowanie cieków wodnych i zbiornika wodnego w **Obszarze nr 2** (teren **WS**), gwarantujących zachowanie właściwych warunków retencji.
Powierzchnie zielone mają zawsze korzystny wpływ na łagodzenie lokalnego topoklimatu, umożliwiając retencję opadów do gleby. Zapewnienie na terenach zabudowanych dużej powierzchni zielonej, wpłynie korzystnie na warunki termiczno-wilgotnościowe na poszczególnych terenach oraz w bezpośrednim ich sąsiedztwie.

Wpływ projektu mpzp na zmiany klimatyczne wraz z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, został oceniony również w oparciu o Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020). Ocena tego wpływu wynika z potrzeby zapewnienia warunków stabilnego rozwoju społeczno - gospodarczego w obliczu ryzyka, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu. Zmiany klimatyczne mogą oddziaływać na wiele problemów zagospodarowania przestrzennego, ograniczając możliwości rozwoju przestrzennego i gospodarczego oraz generując szereg konfliktów społecznych.
Uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego kierunku adaptacji do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie oraz miejskiej polityki przestrzennej mającej na względzie zmiany klimatu, ma na celu przygotowanie polskiej przestrzeni do zmieniających się uwarunkowań klimatycznych i zjawisk z nimi związanych. Poprzez zapewnienie właściwego i zrównoważonego wykorzystania terenów, może również wpływać na kwestie społeczno - gospodarcze. Wśród działań zmierzających do przystosowania przestrzeni zainwestowanych do zmian klimatu można wymienić: adaptację instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, małą retencję oraz zwiększenie powierzchni terenów zieleni i wodnych na terenach zainwestowanych obiektami przemysłowymi i usługowymi. Do bardzo istotnych kierunków działań adaptacyjnych, należy zapewnienie bezpieczeństwa

energetycznego i dobrego stanu środowiska oraz ochrona różnorodności biologicznej w kontekście zmian klimatu.

Zapisy projektu mpzp i przewidywane nowe formy zagospodarowania nie dają podstaw do prognozowania znaczącego negatywnego wpływu na warunki lokalnego klimatu i stan aerosanitarny powietrza atmosferycznego. Nie przewiduje się niekorzystnych zmian w mikroklimacie przedmiotowych terenów mogących wpłynąć znacząco negatywnie na warunki życia i zamieszkania.

Oddziaływania w zakresie pól elekromagnetycznych
Projekt planu nie ustala konkretnych inwestycji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na oddziaływania pól elektromagnetycznych.
Nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów, stojących poza zakresem ustaleń planistycznych.

Oddziaływanie akustyczne
Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112). Na terenach objętych ustaleniami projektu mpzp występują tereny podlegające ochronie akustycznej, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu:

- dla terenów oznaczonych symbolami: **1/1MN, 1/2MN, 1/3MN, 2/1MN, 4/1MN, 4/2MN, 4/3MN i 4/4MN** jak dla terenów pod zabudowę mieszkaniową;
- dla terenów oznaczonych symbolami **2/1MN-U, 4/1MN-U, 4/2MN-U, 4/3MN-U i 3/1MW-U** jak dla terenów pod zabudowę mieszkaniowo-usługową.

Zgodnie z prawem, poziom hałasu nie może przekraczać standardów na terenach objętych ochroną akustyczną, zwłaszcza dla zabudowy mieszkaniowej czy innej związanej ze stałym pobytem ludzi. Jest to warunek niezbędny i konieczny dla zagwarantowania komfortu zamieszkania.
Zarówno już istniejąca jak i nowa zabudowa oraz usługi dopuszczone projektem planu będą źródłem hałasu bytowego, hałasu związanego z prosperowaniem nieuciążliwych usług, a infrastruktura drogowa z hałasem poruszających się samochodów. Jednocześnie jednak projekt planu nie wprowadza nowych dróg, w tym dróg wyższych klas, w związku z czym nie przewiduje się wzmożonego ruchu komunikacyjnego i uciążliwości z tego wynikających.
Mogące się pojawić nowe źródła hałasu, są nieuchronnie związane z urbanizacją, będzie to głównie hałas komunalny, nie mający jednak charakteru uciążliwego. Drogi publiczne klasy zbiorcza **KDZ**, lokalna **KDL**, dojazdowa **KDD** oraz drogi wewnętrzne **KDW**, które zwykle nie powodują znaczących emisji hałasu, gdyż nie prowadzą dużego ruchu.
Brak podstaw do prognozowania przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu dla terenów objętych ochroną akustyczną. Poszczególne emisje nie powinny być odczuwalne bardziej niż ma to miejsce obecnie.
W odniesieniu do zagwarantowania komfortu zamieszkania projekt planu wprowadza zakaz realizacji usług handlu hurtowego, naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów w ramach lokalu użytkowego na terenach **1/1MN, 1/2MN, 1/3MN, 2/1MN, 4/1MN, 4/2MN, 4/3MN i 4/4MN** oraz zakaz realizacji usług handlu hurtowego, handlu wielkopowierzchniowego, naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów, stacji paliw płynnych na terenach **2/1MN-U, 4/1MN-U, 4/2MN-U i 4/3MN-U** oraz **3/1MW-U**.

Na analizowanych obszarach miasta projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, w związku z powyższym nie prognozuje się oddziaływań o charakterze znaczącym.
W odniesieniu do terenów usługowych niepodlegających ochronie akustycznej, które mogą powstać w związku z planowanym zagospodarowaniem terenów **U,** w chwili obecnej nie można jednoznacznie stwierdzić możliwych negatywnych oddziaływań bez znajomości rodzaju przedsięwzięć, które powstaną w tych terenach, nie mniej jednak na terenach usługowych **3/1U,**

4/1U, 4/2U i 4/3U projekt planu wprowadza zakaz realizacji usług handlu wielkopowierzchniowego a prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (usługowych **U**, czy też zabudowy mieszkaniowej **MN-U** i **MW-U**) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska [3.].

Wpływ na krajobraz i miejsca o wysokich walorach krajobrazowych
Ochrona krajobrazu wymaga podjęcia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu oraz ukierunkowania i harmonizowania zmian, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Walory krajobrazowe podlegają ochronie niezależnie od tego, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań na krajobraz wynikających z ustaleń projektu planu. Wyznaczone kategorie przeznaczenia terenów nawiązujące do już obecnych form zagospodarowania i w dużej mierze sankcjonujące stan obecny, pozwolą na stworzenie spójnego układu przestrzennego.

Projekt planu nie podejmuje żadnych ustaleń dla krajobrazów priorytetowych, bo zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa śląskiego, krajobrazy priorytetowe na terenach objętych projektem mpzp nie występują.

Nowa zabudowa wyznaczona w projekcie planu stanowić będzie trwały element krajobrazu, jednocześnie jednak nie przyczyni się do jego degradacji, tym bardziej, że projekt planu nie wprowadza wielkoskalowych inwestycji a jedynie porządkuje istniejące zagospodarowanie z dopuszczeniem rozwoju nowej zabudowy, ale z poszanowaniem zasad ochrony środowiska i lokalnego krajobrazu. Prognozowane zmiany krajobrazowe to przede wszystkim zwiększenie powierzchni terenów zabudowanych i związany z tym ubytek otwartych krajobrazów rolniczych (**Obszar nr 4**). W projekcie planu szczegółowo wskazano parametry i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów (min. wysokość zabudowy, geometria dachów, kolorystyka elewacji) oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które nawiązują do zabudowy znajdującej się na analizowanych terenach oraz w ich otoczeniu już obecnie i które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu. Prognozowane zmiany nie będą mieć charakteru znaczącego i zmierzać będą do poszerzenia krajobrazów kulturowych, miejskich.

Realizacja nowej zabudowy i zmiany krajobrazowe z tego wynikające, będą w pewnym stopniu zrekompensowane udziałem terenów biologicznie czynnych w obrębie zabudowy oraz możliwością zachowania terenów zielonych poza zabudową jako tereny zieleni urządzonej **ZP**, zieleni nieurządzonej **ZNU** oraz lasy **ZL**. Duże znaczenie ma wyznaczenie w poszczególnych terenach minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, której zachowanie pozwoli na estetyczne kształtowanie krajobrazu.

Wpływ na środowisko społeczne (w tym zdrowie i życie ludzi oraz dobra materialne)
O znaczącym oddziaływaniu na środowisko społeczne (zdrowie i życie ludzi) można mówić min. w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne w zakresie powietrza oraz dopuszczalne normy hałasu określone w przepisach o ochronie środowiska. Z analizy zapisów projektu planu nie wynika, by poszczególne przeznaczenia terenów stanowiące w większości kontynuację obecnej zabudowy, zagrażały mieszkańcom lub mogły wpłynąć negatywnie na warunki zamieszania.

Jakość środowiska na przedmiotowych terenach nie powinna ulec niekorzystnym przekształceniom oddziałującym na ludzi. Poszczególne kategorie terenów przewidziane pod realizację nowej zabudowy związanej ze stały, pobytem ludzi znajdują się poza terenami narażonymi na ryzyko powodzi czy ruchy masowe.

Projektowany dokument nie wprowadza zagospodarowania mogącego stanowić zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, w tym zwłaszcza funkcji mogących stanowić źródło poważnych awarii ani zakładów o zwiększonym czy też dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Analizowany projekt planu nie podejmuje żadnych ustaleń dla możliwości lokalizacji na

przedmiotowych terenach zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Wśród oddziaływań na warunki życia ludzi należy wskazać niewielki wzrost poziomu hałasu, głównie bytowego, w mniejszym stopniu komunikacyjnego oraz zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w związku z realizacją nowej zabudowy mieszkaniowej. Nie będą to jednak oddziaływania o charakterze uciążliwym i w warunkach miasta można je uznać za pomijalne (głównie hałas bytowy, komunalny). Dopuszczona w ramach planu budowa infrastruktury komunikacyjnej i technicznej przyczyni się do właściwej obsługi obszaru opracowania, minimalizującej negatywny wpływ na zdrowie i życie ludzi. Zapisy dotyczące modernizacji infrastruktury już istniejącej przyczynią się do polepszenia standardów życia i pracy, poprawy bezpieczeństwa ludności, a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne.

Realizacja ustaleń projektu planu zaznaczy się w dużej mierze jako oddziaływanie pozytywne w kontekście dalszego rozwoju gospodarczego obszaru miasta, poprawy warunków zamieszkania i zainwestowania. Wprowadzone planem wykluczenia co do możliwych funkcji usług i handlu zapewnią komfort zamieszkania w zakresie ograniczenia generowanego hałasu oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Jakość środowiska na przedmiotowych terenach nie powinna ulec niekorzystnym przekształceniom oddziałującym na ludzi. Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu nie spowoduje również bezpośredniego negatywnego wpływu na dobra materialne.

Wpływ na środowisko kulturowe, zabytki
Projekt planu sporządzono z myślą o zapewnieniu ochrony dziedzictwa kulturowego, w zakresie określonym w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [2].
W **Obszarze nr 3** znajduje się dobro kultury współczesnej, które plan obejmuje ochroną konserwatorską.
W granicach **Obszaru nr 4** usytuowane są obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków - kapliczka pw. NMP Niepokalanej przy ul. Skośnej 56 (na terenie **4/1MN**) oraz krzyż kamienny kapliczkowy przy ul. Żniwnej 76 (na terenie **4/2MN**), oraz stanowiska archeologiczne – obiekty te projekt planu obejmuje ochroną konserwatorską.
Plan wprowadza wymóg zachowania warunków określonych w przepisach odrębnych tj. ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.) przy podejmowaniu działań inwestycyjnych zmierzających do zmiany dotychczasowego zagospodarowania w zasięgu stanowisk archeologicznych na obszarze objętym planem, na terenach oznaczonych symbolami: **4/3MN** i **4/1KDD** (obszar AZP 102-44/39/2) oraz na terenie **4/2MN-U** (obszar AZP 102-44/40/3).
Tak więc realizacja ustaleń projektu planu nie przyczyni się w żaden sposób do degradacji obiektów zabytkowych czy kulturowych (w tym dóbr kultury współczesnej) znajdujących się na terenie miasta Rybnika.

4.2 Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

Wpływ realizacji zapisów projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i społecznego miasta zaznaczyć się może zarówno pozytywnie jak i negatywnie, przy czym rzeczywiste oddziaływanie będzie mieć miejsce dopiero na etapie realizacji a dalej użytkowania poszczególnych terenów. Jednocześnie jednak, biorąc pod uwagę, że wszystkie analizowane tereny objęte są obowiązującymi mpzp, a nowy plan nie wprowadza znaczących zmian w zagospodarowaniu tych terenów, nie prognozuje się znaczących oddziaływań.

W celu określenia skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska dokonano podziału zróżnicowania oddziaływań w zależności od:
- → skutków oddziaływania – na pozytywne i negatywne, bezpośrednie i pośrednie,

- → zasięgu przestrzennego oddziaływania - na lokalne i ponadlokalne,
- → odwracalności zjawisk - na odwracalne i nieodwracalne,
- → trwałości – chwilowe, krótkotrwałe oraz długoterminowe i trwałe.

Pozytywne skutki przeznaczenia poszczególnych terenów obejmują przede wszystkim możliwość rozwoju terenów nowej zabudowy (głównie mieszkaniowej jednorodzinnej, w **Obszarze nr 3** – zabudowy wielorodzinnej) jako kontynuacja obecnych form zagospodarowania poszczególnych obszarów, bez możliwości realizacji innych przedsięwzięć mogących mieć negatywny wpływ na środowisko i ludzi.
Stałym, pozytywnym oddziaływaniem ustaleń projektowanego dokumentu będzie poprawa jakości życia mieszkańców, dostępność przestrzeni o nowym standardzie zagospodarowania. Korzystnym oddziaływaniem będzie również zachowanie istniejących terenów zieleni w obrębie Parku Osiedlowego w **Obszarze nr 3** jako terenu zieleni nieurządzonej **ZNU**, które w obecnie obowiązującym planie przewidziane były pod realizację zabudowy usługowej U.
Zachowanie części terenów zadrzewionych, lokalnych ciągów ekologicznych (jako wyznaczone w projekcie mpzp tereny zieleni urządzonej **ZP**, zieleni nieurządzonej **ZNU,** lasów **ZL**, zbiorników śródlądowych **WS**) będzie miało wymiar zdecydowanie pozytywny w odniesieniu do lokalnych ekosystemów, występujących tu gatunków roślin i zwierząt, korzystny wpływ zaznaczy się również w odniesieniu do walorów krajobrazowych. Obszary te są ostoją lokalnej flory i fauny, zwiększając różnorodność biologiczną w obszarze miasta.

Oddziaływania negatywne planowanego zagospodarowania wybranych obszarów miasta obejmować będą głównie antropogeniczne przekształcenia powierzchni terenu oraz przekształcenie siedlisk związane z rozwojem nowej zabudowy, zwiększenie powierzchni uszczelnionych na terenach przewidzianych pod nową zabudowę, z czym wiązać się będzie ubytek terenów zielonych i gleb czynnych biologicznie kosztem zwiększenia powierzchni zabudowanych – zwłaszcza na **Obszarze nr 1** oraz na **Obszarze nr 4**, gdzie nowo wyznaczona zabudowa mieszkaniowa będzie się wiązać z likwidacją terenów zadrzewionych i użytków rolnych. Na pozostałych obszarach objętych ustaleniami planu, oddziaływania będą mniej znaczące. Oddziaływaniem negatywnym będą również emisje zanieczyszczeń, hałasu, odpadów, ścieków wynikające z rozwoju nowych form zagospodarowania, jednocześnie jednak będą to emisje o charakterze komunalnym, bytowym.
Będą to zmiany negatywne, długotrwałe, o zasięgu lokalnym. Część z tych zmian będzie mieć charakter nieodwracalny. Jednocześnie jednak należy podkreślić, że ten możliwy negatywny wpływ nie będzie znaczący, biorąc pod uwagę, że większość przeznaczeń dotyczy terenów już wcześniej zainwestowanych lub stanowiących wypełnienie wolnych luk budowlanych, przewidzianych również w obowiązujących planach pod realizację zabudowy.

Oddziaływania bezpośrednie zaznaczą się zarówno w kontekście przekształcenia poszczególnych terenów, na których plan dopuszcza realizację nowej zabudowy oraz w odniesieniu do środowiska społecznego i warunków życia mieszkańców miasta, którym te tereny będą służyć.

Oddziaływania pośrednie
Pozytywne oddziaływanie pośrednie odnosi się przede wszystkim do różnorodności biologicznej i flory przez możliwość kształtowania nowych terenów zielonych, zachowania zieleni naturalnej w ich przyrodniczej funkcji.
Realizacja nowej zabudowy może wywrzeć pośredni wpływ na warunki bytowania zwierząt, retencję wodną, klimat akustyczny i środowisko społeczne w kontekście emisji hałasu - zarówno bytowego, komunikacyjnego jak i związanego z działalnością usługową.

Oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe związane będą z etapem prac budowlanych i realizacją nowych form zagospodarowania - pracy maszyn i urządzeń budowlanych wykorzystywanych przy realizacji wykopów pod fundamenty, budowie samych obiektów, budowie dróg czy sieci technicznych. Będą to oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe, ograniczone do czasu prowadzenia prac budowlanych. Jedynie przekształcenia powierzchni

i zmiany siedliskowe w obrębie nowo powstającej zabudowy będą trwałe, jednocześnie jednak będą miały one zasięg jedynie lokalny.

Pozostałe oddziaływania będą miały charakter długotrwały. W odniesieniu do środowiska przyrodniczego, zmiana zagospodarowania i ubytek gruntów czynnych biologicznie zajętych pod nową zabudowę będzie mieć wymiar trwały. Nowa zabudowa w sposób trwały wpłynie również na krajobraz oraz środowisko gruntowo-wodne – przez uszczelnienie powierzchni i zwiększenie terenów utwardzonych. Korzystne jest, że nowa zabudowa mieszkaniowa będzie mieć mało intensywny charakter, w zdecydowanej większości będzie to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w przydomowych ogrodach **MN** lub terenu **MN-U**, na których przewidziano minimum 45% powierzchni biologicznie czynnej.

Analiza projektu planu w zakresie wyznaczonych przeznaczeń terenów pozwala na wniosek, że nie będzie oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji poszczególnych zapisów projektu planu mogących wpływać w negatywny sposób na poszczególne komponenty środowiska, przyczyniając się do ich degradacji.

Poniższa tabela przedstawia zbiorcze zestawienie prognozowanych oddziaływań z podziałem na etap realizacji oraz właściwy etap eksploatacji wynikający z prowadzenia nowych form zagospodarowania na terenach objętych projektem mpzp

Tabela 8 Prognozowane oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji zapisów projektu mpzp

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
Bezpośrednie	- przekształcenia powierzchni ziemi wynikające z prac budowlanych - wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy realizacji nowej zabudowy; - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowanych materiałów sypkich stosowanych na budowie; - zanieczyszczenie powietrza spalinami z pracujących maszyn, urządzeń i pojazdów na placu budowy; - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, terenów otwartych i gleb czynnych biologicznie przez wprowadzenie na nich nowej zabudowy	- emisje grzewcze i komunikacyjne, do powietrza z nowej zabudowy, - emisja hałasu (głównie hałasu bytowego, w mniejszej części komunikacyjnego); - wytwarzanie odpadów (głównie komunalnych); - wytwarzanie ścieków komunalnych; - zachowanie istniejących terenów zielonych, zadrzewień przewidzianych w projekcie mpzp do zachowania jako tereny różnorodnej zieleni – tereny **ZP, ZNU, ZL** - dostępność nowych przestrzeni, atrakcyjnych dla zamieszkania, o nowym standardzie zagospodarowania
Pośrednie	brak	- zmiany krajobrazowe wynikające z zabudowy terenów otwartych, wycinki zieleni wysokiej; - niewielki wzrost ruchu pojazdów wynikający z zajmowania terenów pod nową zabudowę mieszkaniową i usługi i związana z tym ogólna antropopresja; - zmniejszenie powierzchni dostępnej dla zwierząt przez wprowadzanie ogrodzeń prywatnych posesji
Krótkoterminowe	- emisje i mogące pojawić się zanieczyszczenia na etapie realizacji nowej zabudowy na terenach **MN, MN-U, MW-U, U** - zmiany w krajobrazie przez pojawienie się elementów antropogenicznych na	brak

	placu budowy – maszyn, urządzeń technicznych, nasypów budowlanych	
Długoterminowe	brak	- - zabudowa terenów i związane z tym zajęcie powierzchni, zwiększenie powierzchni utwardzonych, pozbawionych gleb czynnych biologicznie
Stałe	- ingerencja w środowisko gruntowe i powierzchnię terenu przez realizację fundamentów budynków	- niewielkie zmiany lokalnego topoklimatu wynikające z wprowadzenia nowej zabudowy; - zmiany krajobrazu i związane z zabudową terenu; - likwidacja otwartych terenów rolniczych
Chwilowe	- wszelkie oddziaływania związane z prowadzeniem prac budowlanych w obrębie terenów przewidzianych pod nowe budownictwo – hałas, emisje do powietrza, odpady, ścieki, wibracje	- emisje związane z funkcjonowaniem poszczególnych terenów, np. hałas komunikacyjny
Wtórne	brak	- zmiany dotyczące przekształcenia naturalnych siedlisk przez zwiększenie udziału gatunków synantropijnych, charakterystycznych dla terenów miejskich i podmiejskich
Skumulowane	brak	brak

4.3. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów NATURA 2000 oraz integralność tych obszarów

Wszystkie obszary Natura 2000 (zarówno ostoje ptasie jak również siedliskowe) znajdują się w znacznym oddaleniu od granic miasta.

Obszar miasta Rybnik nie wykazuje żadnych powiązań przestrzennych ani funkcjonalnych z obszarami chronionymi sieci Natura 2000, w związku z czym nie przewiduje się zarówno bezpośredniego jak i pośredniego oddziaływania zapisów projektu planu na obszary sieci Natura 2000. Realizacja zapisów projektu mpzp w żaden sposób nie zagrozi ekosystemom i gatunkom chronionym w granicach obszarów NATURA 2000, nie zagrozi celom ochrony tych obszarów ani też nie wpłynie na integralność żadnego z obszarów Natura 2000.

4.4 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W związku z realizacją ustaleń planistycznych, nie przewiduje się żadnych oddziaływań, które mogłyby powodować skutki o charakterze transgranicznym.

5. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZMINIMALIZOWANIE WPŁYWU NA ŚRODOWISKO

5.1 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru

Wyznaczone projektem planu poszczególne kategorie terenów nie przewidują takich form zagospodarowania, które mogą wiązać się z dużą uciążliwością dla środowiska czy mieszkańców miasta. Analiza przyjętych zapisów planu wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach prawnych.
W odniesieniu do obszarów Natura 2000 nie widzi się konieczności podejmowania rozwiązań kompensacyjnych – teren miasta Rybnik znajduje się całkowicie poza zasięgiem obszarów Natura 2000 a wyznaczone kategorie przeznaczenia terenów w żaden sposób nie wpływają na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 bądź ich integralność.

Propozycje dotyczące minimalizowania i ograniczenia przewidywanych skutków realizacji ustaleń planu na środowisko przyrodnicze i krajobraz
Ochronie lokalnego środowiska poszczególnych obszarów objętych ustaleniami projektu planu i ich najbliższego otoczenia, służą w głównej mierze zapisy ujęte w samym projekcie planu, gdzie wprowadzono szereg ustaleń dotyczących ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań.

W celu wyeliminowania bądź ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu na środowisko, wynikającego z realizacji zapisów mpzp, w dokumencie wprowadzono następujące zakazy:

- → na terenach **1/1MN, 1/2MN, 1/3MN, 2/1MN, 4/1MN, 4/2MN, 4/3MN i 4/4MN** zakaz realizacji usług handlu hurtowego, usług naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów w ramach lokalu użytkowego, o którym mowa w art. 3 pkt 2a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
- → na terenach **2/1MN-U, 4/1MN-U, 4/2MN-U i 4/3MN-U** zakaz realizacji usług handlu hurtowego, handlu wielkopowierzchniowego, usług naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów, stacji paliw płynnych;
- → na terenie **3/1MW-U** zakaz realizacji zabudowy usług handlu hurtowego, handlu wielkopowierzchniowego, naprawczych w zakresie związanym z naprawą i diagnostyką pojazdów, stacji paliw płynnych;
- → na terenach **3/1U, 4/1U, 4/3U, 4/2U** zakaz realizacji usług handlu wielkopowierzchniowego;
- → zakaz prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem odpadami, za wyjątkiem zbierania i przetwarzania odpadów wytwarzanych jako element towarzyszący prowadzeniu działalności zgodnej z przeznaczeniem terenu.

W analizowanym dokumencie określono szereg działań, które przyczynią się do ochrony poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz społecznego, zabezpieczając przed nadmierną emisją hałasu, zanieczyszczeniami powietrza, wód. Celom tym służą następujące zapisy planu:
w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odprowadzania ścieków:

- ➢ w zakresie zaopatrzenia w wodę, w tym do celów przeciwpożarowych, ustala się zaopatrzenie w wodę z istniejącej bądź projektowanej sieci wodociągowej, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych.
- ➢ w zakresie odprowadzania ścieków bytowych nakazuje się ich odprowadzenie do miejskiej kanalizacji sanitarnej, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;

- nakaz odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z dróg publicznych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych.

w zakresie zaopatrzenia w ciepło – dopuszczenie dostaw z:
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła, z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, z zastrzeżeniem pkt 2, lub
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci elektroenergetycznej, lub
- lokalne bądź indywidualne źródło ciepła z wykorzystaniem urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii;
- w przypadku braku możliwości dostawy ciepła z wykorzystaniem istniejącej bądź projektowanej sieci gazowej lub ciepłowniczej, dopuszcza się dostawę ciepła w oparciu o proekologiczne i wysokosprawne indywidualne źródło ciepła, charakteryzujące się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza.

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustalono:
- dostawę energii elektrycznej z istniejącej i projektowanej sieci elektroenergetycznej lub urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

w zakresie zaopatrzenia w gaz:
- dostawa gazu z istniejącej i projektowanej sieci gazowej;

w zakresie ochrony akustycznej terenów:
- dla terenów oznaczonych symbolami: **1/1MN, 1/2MN, 1/3MN, 2/1MN, 4/1MN, 4/2MN, 4/3MN i 4/4MN** jak dla terenów pod zabudowę mieszkaniową;
- dla terenów oznaczonych symbolami **2/1MN-U, 4/1MN-U, 4/2MN-U, 4/3MN-U i 3/1MW-U** jak dla terenów pod zabudowę mieszkaniowo-usługową.

w zakresie gospodarki odpadami:
- nakaz lokalizowania miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych, jako osłoniętych od strony dróg publicznych i wewnętrznych.

pozostałe ustalenia:
- zakaz lokalizowania mikroinstalacji wytwarzających energię elektryczną, ciepło lub chłód z energii otrzymywanej z biomasy, biogazu lub biogazu rolniczego;
- nakaz zachowania istniejących cieków wodnych;
- w terenach górniczych (TG „Rydułtowy II”, TG „Chwałowice 1”, TG „Jankowice 1”, TG „Jankowice-Wschód”) oraz w obszarach górniczych (OG „Rydułtowy II”, OG „Chwałowice 1”, OG „Jankowice-Wschód”) obowiązuje nakaz uwzględniania aktualnych czynników geologiczno-górniczych przy budowie bądź przebudowie obiektów budowlanych;
- na obszarach osuwania się mas ziemnych oraz terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi znajdujących się na Obszarze nr 1, obowiązuje zakaz prowadzenie robót ziemnych mogących wywoływać procesy osuwiskowe oraz nakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych poza osuwisko;
- uwzględniono obecność Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych i strefy ochrony zbiornika;
- uwzględniono lokalizację **Obszaru nr 4** w granicach powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Gotartowice k/Rybnika;
- uwzględniono ochronę konserwatorską obiektów zabytkowych i dobra kultury współczesnej.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, kompensacja przyrodnicza to zespół działań prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej i wyrównania szkód w środowisku. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych

oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie wskazuje się zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. W wyniku realizacji ustaleń mpzp nie prognozuje się szkód w środowisku a sam projekt mpzp wprowadza szczegółowe zasady zagospodarowania mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko.

Istotnym aspektem analizowanego dokumentu są zapisy dotyczące zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, różnej dla różnych przeznaczeń terenów:
- dla terenów MN i MN-U oraz 4/2U – min. 45%
- dla terenów MW-U - min. 40%
- dla terenów 3/1U, 4/1U, 4/3U – min. 30%
- dla terenów ZP – min. 80%
- dla terenów ZNU – min. 90%

Zapisy projektu mpzp nie wpływają również w żaden sposób na integralność najbliższych obszarów Natura 2000 (wszystkie znajdują się poza granicami miasta). Zapisy planistyczne nie będą mieć wpływu na zmniejszenie powierzchni siedlisk i ich fragmentację, nie spowodują pogorszenia celów ochrony, dla których te najbliższe obszary Natura 2000 zostały wyznaczone.

Ustalenia z zakresu ochrony środowiska należy ocenić jako właściwe. Zastosowanie się do ustaleń projektowanego dokumentu powinno znacznie ograniczyć lub wykluczyć istotnie negatywne oddziaływania na środowisko. Zapisy projektu planu zabezpieczają standardy środowiskowe określone przepisami odrębnymi. Poszczególne przeznaczenia terenów nie będą powodować przekroczeń normatywnych parametrów jakości środowiska w zakresie hałasu jak również w zakresie promieniowania elektromagnetycznego, emisji zanieczyszczeń, wibracji.

5.2 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania w zakresie wyznaczonych funkcji terenów i sposobów ich zagospodarowania oraz zasad ochrony środowiska czy obsługi komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, gwarantują zachowanie dobrego stanu poszczególnych komponentów środowiska. Analizowany projekt zawiera zapisy zapewniające ochronę środowiska, przyrody i krajobrazu oraz kształtowanie ładu przestrzennego. Poszczególne ustalenia planistyczne są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Na obszarach objętych ustaleniami projektu mpzp nie ma żadnych obszarów Natura 2000. Przedmiotowe tereny w granicach miasta Rybnik nie wykazują żadnych powiązań (ani funkcjonalnych ani przestrzennych) z obszarami Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza form zagospodarowania (ani pozytywnych ani negatywnych), które mogłyby oddziaływać na cele, przedmioty ochrony i integralność obszarów Natura 2000. Wobec powyższego nie ma konieczności analizowania rozwiązań alternatywnych.

Proponowane przeznaczenie poszczególnych terenów w granicach wyznaczonych obszarów miasta stanowi kontynuację obecnej polityki przestrzennej miasta, uwzględniającą kierunki rozwoju zawarte w dokumentach wyższej rangi i nie tworzą one nowych kolizji i konfliktów ani przestrzennych ani społecznych.
Większość przeznaczeń wynika z obowiązujących dokumentów planistycznych gminy oraz faktycznego zagospodarowania. Nowa zabudowa mieszkaniowa realizowana będzie w większości jako wypełnienie wolnych luk budowlanych, co jest rozwiązaniem najbardziej korzystnym z punktu widzenia gospodarki gruntami. Dopuszczone formy zagospodarowania umożliwiają dalszy rozwój miasta w ścisłym nawiązaniu do istniejącego już zagospodarowania, zakładana lokalizacja poszczególnych funkcji w terenie jest optymalna dla tego rodzaju zagospodarowania, jaką analizowany projekt planu wyznacza. W związku z możliwością rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej **MN** na terenach rolniczych w granicach **Obszaru nr 4** ograniczona zostanie powierzchnia gruntów rolnych, jednak należy mieć na uwadze, że już

obecnie widoczne są wyraźne tendencje do odchodzenia od profilu rolniczego na terenie miasta Rybnika i funkcja rolnicza ulega recesji na rzecz nowej zabudowy mieszkaniowej.

6. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla czterech odrębnych obszarów obejmujących część miasta Rybnika w rejonie ulic Bolesława Śmiałego, Trzech Krzyży, Patriotów i Dębowej (MPZP 54-65) w odniesieniu do poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, społecznego, kulturowego i walorów krajobrazowych.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania dla przedmiotowych terenów miasta opracowywany został na podstawie Uchwały Nr 731/XLVII/2018 z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Rybnika (MPZP 54). Uchwałą tą objęto dużą część miasta Rybnik, jednak realizacja tego planu została podzielona na etapy obejmujące mniejsze fragmenty, jednym z nich jest właśnie mpzp dla przedmiotowych terenów (mpzp 54-65).

W analizowanym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych obszarów ustalono następujące przeznaczenia terenów:

Obszar nr 1:
- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- ZL – lasy,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych

Obszar nr 2:
- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN-U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych,
- KDL – tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej

Obszar nr 3:
- MW-U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- KDZ - tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej

Obszar nr 4:
- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN-U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- ZNU – tereny zieleni nieurządzonej,
- KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej,
- KDL – tereny dróg publicznych klasy lokalnej,
- KDD – tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej,
- KDW – tereny dróg wewnętrznych

Na obszarach tych obowiązują już miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Celem niniejszego projektu planu jest przede wszystkim dostosowanie do stanu faktycznego oraz do ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika. Sporządzony projekt planu, po jego uchwaleniu i wejściu w życie, spowoduje utratę ważności dotychczas obowiązujących planów miejscowych.

W stosunku do obowiązujących mpzp wprowadzono następujące zmiany:
Na **Obszarze nr 1** zmieniono przeznaczenie części terenu, przez wprowadzenie większej powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, poszerzając w ten sposób tereny zabudowy mieszkaniowej i zmniejszając powierzchnię terenów zielonych w obowiązującym planie (likwidacja części terenów ZŁ w obowiązującym mpzp). Fragment

terenu zieleni nieurządzonej **ZNU** został zachowany jedynie w części północno-wschodniej obszaru.
Na **Obszarze nr 2** zmieniono przeznaczenie północnej części terenu, przez wyznaczenie terenu wód śródlądowych WS (zamiast terenu zieleni łęgowej i niskiej ZŁ w obowiązującym planie), w niewielkim zakresie poszerzono teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** oraz wyróżniono teren zabudowy usługowej w obrębie **MN-U**.
Na **Obszarze nr 3** poszerzono tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **MW-U** zmieniając dotychczasowe przeznaczenie części terenu usług U w obowiązującym planie, dodatkowo w sposób czytelny wyznaczono teren usług **U**. Zmieniono również przeznaczenie zachodniej części terenu, która w obowiązującym miejscowym planie miała przeznaczenie pod usługi U. Zmiana przeznaczenia umożliwi zachowanie tego terenu jako terenu zieleni zadrzewionej, o charakterze mało urządzonego parku leśnego jako teren zieleni nieurządzonej **ZNU**.
Na **Obszarze nr 4** w większości zachowano istniejącą strukturę zagospodarowania przyjętą w obowiązującym mpzp, precyzując jedynie przeznaczenie pod tereny **MN, MN-U** i **U**. Największą i najbardziej zauważalną zmianą jest przeznaczenie całej północno-wschodniej części pod tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN** – wyeliminowano w ten sposób tereny rolnicze wyznaczone w obowiązującym mpzp. Projekt planu w zachowuje większość terenów zieleni wyznaczonych w obowiązującym planie – jako tereny zieleni nieurządzonej **ZNU**.

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż kopalin i występowanie LZWP nr 345. Na analizowanych terenach nie występują tereny cenne przyrodniczo, proponowane do objęcia ochroną prawną. Analizowany dokument w większości sankcjonuje już istniejące zagospodarowanie i nie wprowadza nowych przeznaczeń, które mogłyby generować znaczące oddziaływania. Proponowane projektem planu przeznaczenia poszczególnych terenów nie stanowią elementów negatywnie oddziałujących na środowisko – w większości będzie to zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna **MN** oraz **MN-U**, nie generująca znaczących negatywnych oddziaływań.

W projektowanym dokumencie uwzględnione zostały cele i zasady ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego. W planie uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego miasta Rybnika wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zapisy projektu planu są adekwatne do wymagań z zakresu ochrony środowiska, min. w odniesieniu do gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony wód oraz ochrony przyrody.

Nowo wyznaczone kategorie terenów uwzględniają ograniczenia rozwoju wynikające z istniejących uwarunkowań środowiskowych związanych z obecnością udokumentowanych złóż surowców i możliwością ich eksploatacji, uwzględniają również już dokonaną eksploatację górniczą.

Wyznaczone planem poszczególne kategorie terenów uwzględniają obecnie obowiązujące ustalenia planistyczne i nie rodzą konfliktów czy barier, nie stanowią również zagrożenia dla lokalnego środowiska. Przeznaczenie poszczególnych terenów objętych ustaleniami analizowanego planu na narusza przepisów odrębnych, nie powoduje konfliktów z istniejącym zagospodarowaniem, ponieważ stanowi kontynuację i bezpośrednie nawiązanie do już istniejącego zagospodarowania na większości terenów oraz w ich bezpośrednim otoczeniu i nie jest sprzeczne z lokalnymi uwarunkowaniami. Największe oddziaływanie zaznaczy się przez likwidację użytków rolniczych na **Obszarze nr 4**, które przewidziane zostały pod nowe budownictwo mieszkaniowe **MN** oraz na **Obszarze nr 1**, gdzie wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej **MN** na obecnych terenach zieleni. Natomiast oddziaływaniem korzystnym będzie zachowanie powierzchni zadrzewionych w **Obszarze nr 3**, które będą stanowić tereny zieleni nieurządzonej **ZNU**.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Najistotniejsze z nich to:

- zachowanie powierzchni biologicznie czynnej w obszarze zabudowy mieszkaniowej – minimum 45% na terenach **MN, MN-U, 4/2U** i minimum 40% na terenie **MW-U** oraz zachowanie terenów różnorodnej zieleni poza zabudową, przeznaczonej pod różne formy zieleni – tereny **ZL, ZP, ZNU,**
- zachowanie drożności lokalnych korytarzy migracji poprzez zachowanie wolnych od zabudowy cieków i ich najbliższego otoczenia, zachowanie terenu zbiornika wodnego **WS** oraz zieleni naturalnej w granicach wyznaczonych terenów **ZNU**,
- uwzględnienie obszarów podlegających ochronie akustycznej,
- w terenach górniczych (TG „Rydułtowy II", TG „Chwałowice 1", TG „Jankowice 1", TG „Jankowice-Wschód") oraz w obszarach górniczych (OG „Rydułtowy II", OG „Chwałowice 1", OG „Jankowice-Wschód") wprowadzenie nakazu uwzględniania aktualnych czynników geologiczno-górniczych przy budowie bądź przebudowie obiektów budowlanych,
- na obszarach osuwania się mas ziemnych oraz terenach zagrożonych ruchami masowymi ziemi znajdujących się na Obszarze nr 1, wprowadzono zakaz prowadzenia robót ziemnych mogących wywoływać procesy osuwiskowe oraz nakaz odprowadzania wód opadowych i roztopowych poza osuwisko,
- ograniczenie niskiej emisji przez możliwość wykorzystania ekologicznych i niskoemisyjnych źródeł energii, w tym energii odnawialnej,
- zakaz lokalizowania mikroinstalacji wytwarzających energię elektryczną, ciepło lub chłód z energii otrzymywanej z biomasy, biogazu lub biogazu rolniczego,
- zakaz prowadzenia działalności związanej z gospodarowaniem odpadami, za wyjątkiem zbierania i przetwarzania odpadów wytwarzanych jako element towarzyszący prowadzeniu działalności zgodnej z przeznaczeniem terenu,
- wprowadzenie wytycznych dotyczących wielkości oraz intensywności zabudowy, gabarytów, formy dachów, kolorystyki elewacji, wysokości budynków,
- wprowadzenie ochrony konserwatorskiej i zasad zagospodarowania dla obiektów zabytkowych oraz dobra kultury współczesnej.

W projekcie mpzp określono działania, które przyczynią się do ochrony środowiska – w zakresie ochrony powietrza, zasobów wodnych, emisji hałasu, służyć będą również ochronie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i dóbr materialnych. Będzie to możliwe dzięki zastosowaniu ustalonych zasad w zakresie:

- → zaopatrzenia wodę poprzez istniejącą lub projektowaną sieć wodociągową;
- → odprowadzania ścieków bytowych poprzez miejską sieć kanalizacji;
- → odprowadzania wód opadowych poprzez ustalenia przepisów odrębnych;
- → zaopatrzenia w energię elektryczną poprzez istniejącą lub projektowaną sieć elektroenergetyczną lub z odnawialnych źródeł energii;
- → zaopatrzenia w energię cieplną poprzez indywidualne źródła ciepła z wykorzystaniem sieci gazowej, ciepłowniczej lub sieci elektroenergetycznych lub z odnawialnych źródeł energii;
- → zaopatrzenia w gaz poprzez istniejącą i projektowaną sieć gazową;
- → gospodarki odpadami poprzez nakaz lokalizowania miejsc na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych, jako osłoniętych od strony dróg publicznych i wewnętrznych.

Bardzo ważnym zapisem projektowanego dokumentu są ustalenia dotyczące konieczności zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz możliwości kształtowania

różnorodnej zieleni i zachowanie istniejących cieków wodnych oraz zbiornika wodnego znajdującego się w granicach **Obszaru nr 2** (teren **WS**).

Skutki dla środowiska, które mogą wynikać z docelowego przeznaczenia terenu

Ustalono, że realizacja ustaleń mpzp nie będzie miała negatywnego wpływu na ogólne warunki klimatyczne, stan powietrza atmosferycznego, klimat akustyczny, powierzchnię ziemi oraz wody powierzchniowe i podziemne. Planowany sposób zagospodarowania terenów objętych ustaleniami projektu mpzp nie wpłynie również na obszary chronione i nie naruszy funkcjonalności ani integralności obszarów Natura 2000, z których wszystkie znajdują się poza granicami miasta Rybnika.

Na analizowanym terenie projekt mpzp wprowadza możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscu terenów rolnych oraz różnorodnych użytków zielonych. Planowana nowa funkcja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie spowoduje wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań, zwykle bowiem tego typu zabudowa nie powoduje ponadnormatywnych emisji do środowiska. Zmniejszy się jedynie powierzchnia użytków rolnych w związku z zabudową terenu – tereny rolnicze w **Obszarze nr 4** projekt mpzp przeznacza pod nową zabudowę **MN**.

Na obszarach przewidzianych w projekcie planu pod możliwość realizacji zabudowy nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

Projekt planu nie wprowadza żadnych funkcji, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, ani też takich, które kolidowałyby z istniejącym zbiornikiem wodnym czy wodami płynącymi – tereny te zostaną zachowane jako tereny zielone **ZL, ZP** i **ZNU**. Niewątpliwe powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak zgodnie z projektem planu, nowo powstałe obiekty będą musiały zostać podłączone do kanalizacji sanitarnej miasta. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się więc zagrożenia dla wód powierzchniowych.

Nie przewiduje się zagrożenia związanego z pogorszeniem się jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego, gdyż zwykle zabudowa jednorodzinna oraz nieuciążliwe usługi nie powodują znaczących oddziaływań a zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna na obszarze **MW-U** korzysta z ciepła zdalaczynnego.

Przyrost terenów przewidzianych pod zabudowę jest stosunkowo niewielki i wynika z obowiązujących ustaleń planistycznych (Studium, mpzp), oraz z widocznych tendencji rozwojowych i składanych wniosków mieszkańców czy potencjalnych inwestorów.
Realizacja ustaleń planistycznych wpłynie pozytywnie na środowisko społeczne, umożliwiając dalszy rozwój gospodarczy miasta. Jednocześnie jednak dopuszczenie nowej zabudowy w ramach wyznaczonych przeznaczeń terenów, spowoduje przekształcenie powierzchni, ubytek terenów otwartych. Nie powinno to jednak obciążyć nadmiernie środowiska przyrodniczego, w szczególności, że w większości tereny objęte projektem mpzp są już zabudowane (przynajmniej częściowo), a przekształceniu ulegną tereny nie prezentujące ponadprzeciętnych wartości przyrodniczych i nie podlegające ochronie prawnej.
Ubytek terenów zieleni na obszarach, na których wprowadzona zostanie nowa zabudowa kubaturowa zostanie zrekompensowany przez ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie nowej zabudowy oraz możliwości kształtowania różnorodnych form zieleni poza zabudową.
W związku z zabudową nowych terenów nastąpią trwałe zmiany w lokalnym krajobrazie, jednak nie przewiduje się uciążliwości wizualnej czy estetycznej wynikającej z przeznaczenia poszczególnych terenów czemu służą podstawowe wytyczne odnośnie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości zabudowy, maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy.

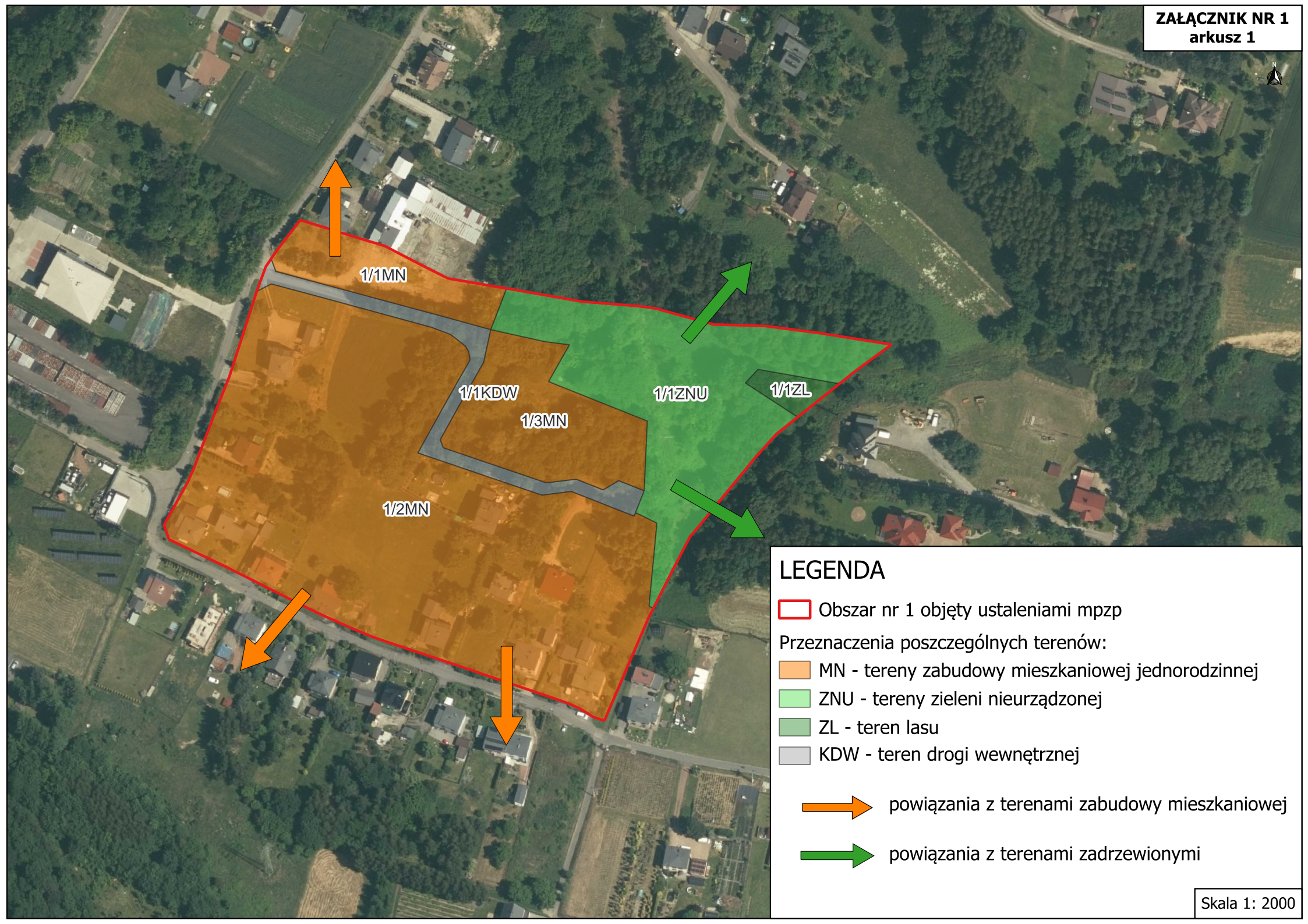
Realizacja ustaleń projektu planu nie wiąże się z oddziaływaniem transgranicznym wykraczającym poza granice kraju.

W związku z realizacją ustaleń projektu mpzp nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tych obszarów.

Analiza projektowanego dokumentu pod kątem możliwych wpływów na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną wraz z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu wykazała, że zawarte w nim ustalenia nie wpłyną istotnie na stan klimatu i bioróżnorodności, ponieważ uwzględnia on zasady zrównoważonego rozwoju, a wskazane działania z zakresu ograniczenia emisji czy zachowania terenów zielonych gwarantujących właściwe warunki retencji, nie będą stanowić ryzyka dla zmian klimatu.

Przedmiotowy plan stanowi zasadniczo kontynuację polityki miasta z uwzględnieniem jego uwarunkowań, w tym przyrodniczych i gospodarczych. Funkcja rolnicza nie pełni już znaczącej funkcji w granicach miasta, stad możliwość zabudowy terenów rolniczych nie będzie stanowić znaczącego oddziaływania. Zaproponowane rozwiązania w zakresie przeznaczenia poszczególnych terenów, sposób zagospodarowania, zasad obsługi infrastruktury technicznej i komunikacyjnej nie dają żadnych podstaw do obaw co do właściwego funkcjonowania przedmiotowych terenów, z zagwarantowaniem braku negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, społeczne i kulturowe miasta Rybnika.

ZAŁĄCZNIK NR 1
arkusz 1

LEGENDA

- Obszar nr 1 objęty ustaleniami mpzp

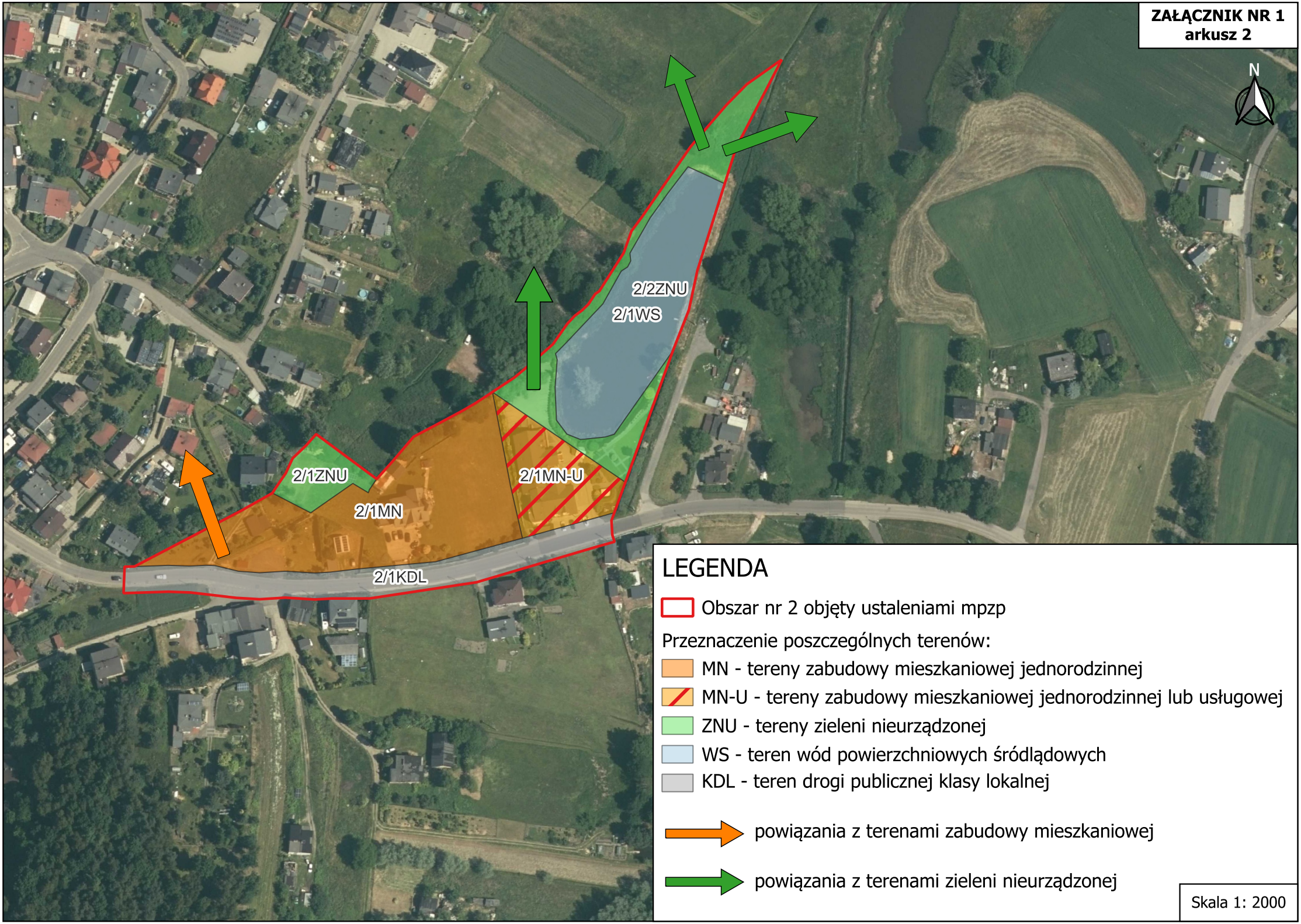
Przeznaczenia poszczególnych terenów:

- MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- ZNU - tereny zieleni nieurządzonej
- ZL - teren lasu
- KDW - teren drogi wewnętrznej

- powiązania z terenami zabudowy mieszkaniowej
- powiązania z terenami zadrzewionymi

Skala 1: 2000

ZAŁĄCZNIK NR 1
arkusz 2

LEGENDA

- Obszar nr 2 objęty ustaleniami mpzp

Przeznaczenie poszczególnych terenów:

- MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- MN-U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej
- ZNU - tereny zieleni nieurządzonej
- WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych
- KDL - teren drogi publicznej klasy lokalnej

- powiązania z terenami zabudowy mieszkaniowej
- powiązania z terenami zieleni nieurządzonej

Skala 1: 2000

ZAŁĄCZNIK NR 1
arkusz 3

Skala 1: 2500

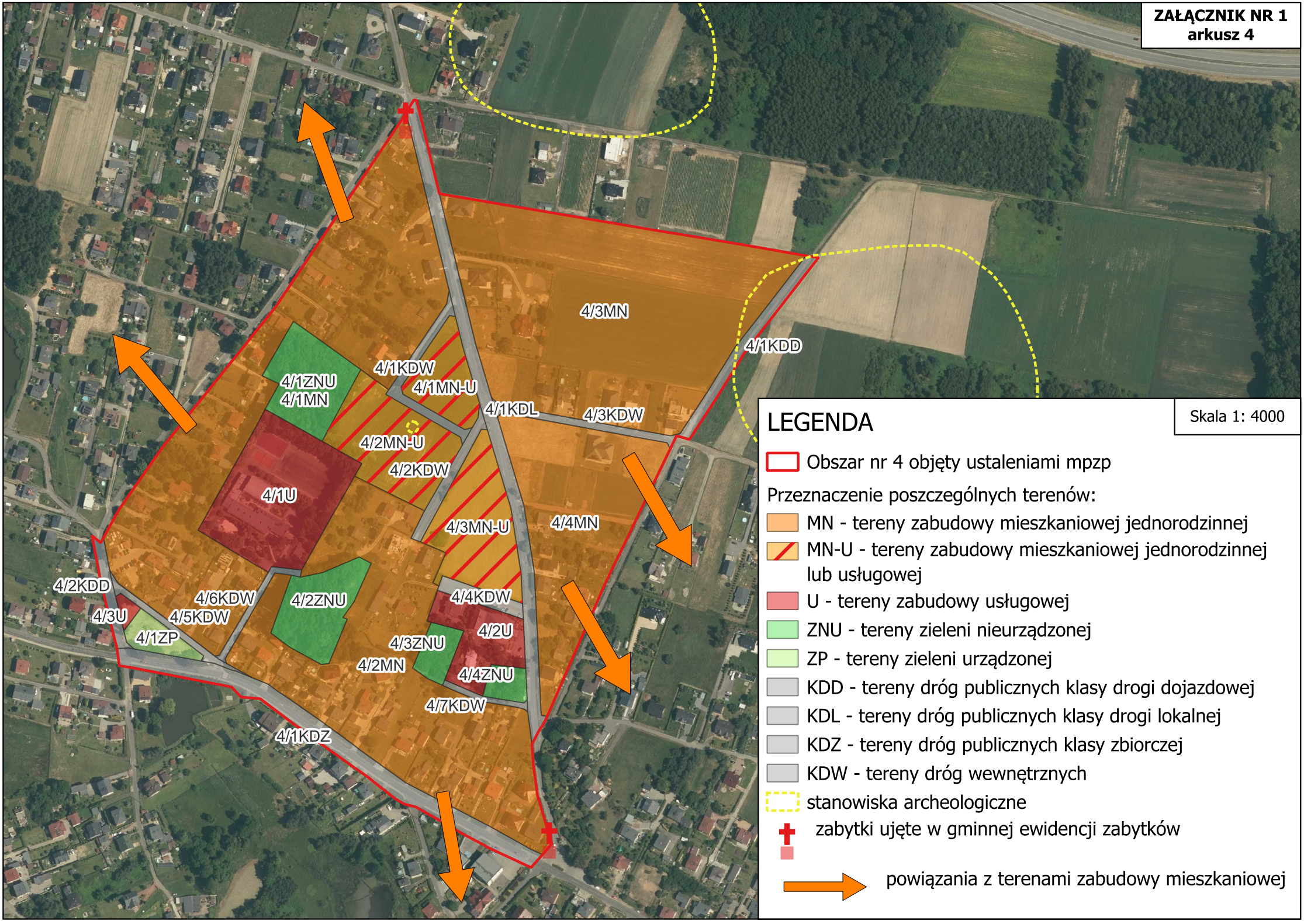
LEGENDA

- Obszar nr 3 objęty ustaleniami mpzp

Przeznaczenie poszczególnych terenów:

- MW-U - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej
- U - tereny zabudowy usługowej
- ZNU - teren zieleni nieurządzonej
- KDZ - teren drogi publicznej klasy zbiorczej
- obszar stanowiący dobro kultury współczesnej

- powiązania z terenami zabudowanymi miasta
- powiązania z terenami leśnymi i zadrzewieniami

ZAŁĄCZNIK NR 1
arkusz 4
4/3MN
4/1KDD
4/1KDW
4/1ZNU
4/1MN
4/1MN-U
4/1KDL
4/3KDW
4/2MN-U
4/2KDW
4/1U
4/3MN-U
4/4MN
4/2KDD
4/6KDW
4/5KDW
4/3U
4/2ZNU
4/4KDW
4/2U
4/1ZP
4/3ZNU
4/2MN
4/4ZNU
4/7KDW
4/1KDZ
LEGENDA
Skala 1: 4000
Obszar nr 4 objęty ustaleniami mpzp
Przeznaczenie poszczególnych terenów:
MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
MN-U - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej
U - tereny zabudowy usługowej
ZNU - tereny zieleni nieurządzonej
ZP - tereny zieleni urządzonej
KDD - tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej
KDL - tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej
KDZ - tereny dróg publicznych klasy zbiorczej
KDW - tereny dróg wewnętrznych
stanowiska archeologiczne
zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków
powiązania z terenami zabudowy mieszkaniowej